

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ADLİ TIP ENSTİTÜSÜ
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Sermet Koç

SUÇ MAĞDURİYETİ KORKUSU VE
ALGILANAN SUÇ MAĞDURİYETİ RİSKİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

Sosyal Bilimler Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

YASEMİN GAZİARİFOĞLU
İSTANBUL
2009

Teşekkür

Bu tez çalışmasının gerçekleşmesine katkılarından dolayı öncelikle tez çalışmamın her aşamasında benden desteğini esirgemeyen tez danışmanım ve değerli hocam Prof. Dr. Sermet Koç'a, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü'nde geçirdiğim her anda bilgi ve görüşleri ile beni aydınlatan değerli hocalarım Prof.Dr. Sevil Atasoy, Prof.Dr. Yaşar İşcan, Y.Doç.Dr. Neylan Ziyalar ve Prof. Dr. Gökhan Oral'a, bu master programına devam etmem için bursiyerleri olarak seçerek bana eşsiz bir imkân tanıyan TÜBİTAK'a ve sayın enstitü müdürümüz Prof. Dr. İmdat Elmas'a içtenlikle teşekkür ederim.

Ve sevgili annem Kadriye, sevgili babam Yusuf ve sevgili ailem Başak, Çiğdem, Uğur, Yeliz ve sevgili halam Peruze, yüksek öğrenimimin her noktasında bana devam etme gücünü veren en büyük şey sizlerin bana olan güveniniz ve manevi desteğiniz oldu, hepinize çok teşekkür ederim.

İçindekiler

1. Giriş ve Amaç.....	4
2. Suç Mağduriyeti Korkusu ve Algılanan Suç Mağduriyeti Riski.....	6
2.1. Kavramlar, Kavramsallaştırmaya ve Ölçüme İlişkin Sorunlar	10
2.2. Suç Korkusunu Etkileyen Faktörler.....	16
2.2.1. Bireysel Suç Korkusu Belirleyicileri	16
2.2.2. Çevresel Suç Korkusu Belirleyicileri	28
2.2.3. Literatüre Genel Bakış.....	32
3. Gereç ve Yöntem.....	34
3.1. Araştırma Koşulları.....	34
3.2. Örneklem, Anket ve Verilerin Toplanması	36
4. Bulgular.....	38
4.1. Açıklayıcı İstatistik Analizleri.....	38
4.2. Bağımlı Değişken: Suç Mağduriyeti Korkusu	43
4.3. Faktör Analizi	44
4.4. Güvenilirlik Analizi	47
4.5. Korelasyon Analizi.....	48
4.5.1. NCS ve Algılanan Suç Mağduriyeti Riski Arasındaki Korelasyon	49
4.5.2. Algılanan Mala Karşı Suç Mağduriyeti Riski ve Mala Karşı Suç Mağduriyeti Korkusu Arasındaki Korelasyon	52
4.5.3. Algılanan Şahsa Karşı Suç Mağduriyeti Riski ve Şahsa Karşı Suç Mağduriyeti Korkusu Arasındaki Korelasyon	53
4.5.4. Algılanan Mala Karşı Suç Mağduriyeti Riski ve Algılanan Şahsa Karşı Suç Mağduriyeti Riski Arasındaki Korelasyon.....	54
4.6. Regresyon Analizi	55
4.6.1. Mala Karşı Suça Mağduriyet Korkusu Regresyon Analizi – Model 1	55
4.6.2. Şahsa Karşı Suça Mağduriyet Korkusu Regresyon Analizi – Model 2	65
5. Tartışma ve Sonuç	77
6. Özetler.....	86
7. Kaynaklar	88
8. Ekler.....	96
9. Özgeçmiş.....	98

1.Giriş ve Amaç

Tüm dünyada özellikle son 50 yıldır suç oranlarının sürekli artış göstermesi; bu konuyu kanun koyucuların, siyasetçilerin, suç önleme uzmanlarının medyanın, akademisyenlerin ve halkın gözünde oldukça önemli bir konu haline getirmiş ve çok sayıda bilimsel çalışma yapılmasına neden olmuştur.

Ancak halkın suç konusunda gösterdiği kaygı yalnızca yakın tarihte karşımıza çıkan bir olgu değildir. Belirli davranışların toplumların yarattığı sapkınlık ve suçluluk karakteristiklerini temel alan resmi kanunlara göre “cezai” nitelik kazandığı düşünüldüğünde; halkın suça karşı gösterdiği tepki zaman-uzamsal olarak farklılık gösterse de, günümüze kadar bir ya da birden fazla suç bireylere, topluluklara ve toplumlara diğer suçlardan daha fazla tehdit teşkil etmiştir (46).

Dolayısıyla her nesil yalnızca kendini tehdit ettiğini düşündüğü belirli sosyal gruplara ya da davranışlara karşı bir dizi korkuya sahiptir. Öznel düzeyde “yerinde” olduğu düşünülen bu korkular bir bütün olarak düşünüldüğünde sosyal değişimin durağan ahlak temelini tehdit ettiğini düşünen bir toplumun anksiyetesine işaret etmektedir (77).

Suç korkusuna ilişkin gerçekleştirilen ve bireylerin yargılarını ele alan ilk genel korku tipi çalışmaları sosyodemografik değişkenler üzerine yoğunlaşmıştır (4, 112). Ve bu değişkenler kişilerin zayıflığını açıklamak üzere kullanılmıştır.

Bu çalışmalar sonucunda en stabil şekilde karşılaşılan sonuç erkeklerin kadınlardan daha yüksek bir mağduriyet düzeyine sahip olmasına rağmen, kadınların erkeklerden daha yüksek suç korkusu göstermesi olmuştur (4, 6, 16, 23, 26, 97, 100, 104, 106, 107, 121). Sosyodemografik ölçütlerle gerçekleştirilen bu çalışmalardan elde edilen başka yaygın bir sonuç da düşük mağduriyet riskine rağmen yaşlıların diğer yaş gruplarından daha yüksek suç korkusu göstermesi olmuştur (1, 4, 15, 48, 51, 64, 66, 73, 76, 102, 104). Literatür genelinde kadınlarda ve yaşlılarda mağduriyet riski ve suç korkusu arasındaki bu ters ilişki “korku-mağduriyet” paradoksu olarak adlandırılmaktadır (66). Ancak yaşlılık ve suç korkusu konusunda yapılan bir dizi çalışma, suç üzerindeki yaş ve cinsiyet etkisi; diğer değişkenler ile etkileşime girebileceğinden ya da bu değişkenlerce koşullanabileceğinden, korku-mağduriyet

paradoksunun istatistiksel açıklama gücünün sorgulanması gerektiğini savunmuştur (22, 49, 55, 59, 100, 118, 119). Literatürdeki bu eğilimler dikkate alındığında, bu tezin amacı suç korkusunun; mala ve şahsa karşı suçlar göz önünde bulundurulduğunda yaşlıların ve kadınların günlük hayatlarında literatürde resmedildiğinden daha az ciddi bir sorun olduğunu göstermektir. Dolayısıyla bu çalışmada şahsa karşı suçlarda özellikle cinsel saldırı içeren saldırıların etkisi ile kadın olmanın güçlü bir tahmin değişkeni olması beklenmektedir. Ancak buna rağmen cinsiyetin mala karşı suça mağduriyet riskinin güçlü bir tahmin değişkeni olması beklenmemektedir. Benzer şekilde yaşlı olmanın ne mala karşı ne de şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunun güçlü bir tahmin değişkeni olması beklenmektedir. Son olarak algılanan risk değişkenlerinin yalnızca kendi suç kategorileri için güçlü tahmin değişkenleri olması beklenmektedir.

2. Suç Mağduriyeti Korkusu ve Algılanan Suç Mağduriyeti Riski

Giriş bölümünde de bahsi geçtiği üzere gerek medyada gerekse toplum içerisinde yaşlıların ve kadınların suç korkusu o kadar sık telaffuz edilmiştir ki uzmanlar, politikacılar ve toplum bu söylemi gerçek olarak kabul etmeye başlamıştır. Ve bunun sonucunda yakın zamanda gerçekleştirilen çalışmalar suç korkusunu bütün boyutlarıyla ele almaya başlamıştır. Ancak çok sayıda yazar kavramsal belirsizliğin ve uygun olmayan metodolojilerin ampirik bulguların yararlılığını ortadan kaldırdığını savunmaktadır

Literatürde fiziksel yaralanma tehlikesine karşı ortaya çıkan tehlike ve anksiyete duygusu (31), olası mağduriyete karşı gösterilen *duygusal* tepki (92) veya bireyin suça ya da suçla ilişkilendirdiği sembollere karşı geliştirdiği duygusal dehşet ya da anksiyete tepkisi (22) olarak tanımlanan “suç korkusu” toplumlar için yeni bir kavram olmamasına rağmen bugünkü kullandığımız niteliksel anlamını özellikle Amerika Birleşik Devletleri’nde 1960’lı yıllarda gerçekleşen politik gelişmeler (1963 John F. Kennedy suikastı, 1960’ların ortasında Amerikan gettolarında kendini gösteren toplumsal ayaklanmalar) sonrasında yapılan çalışmalar ve Kanun Uygulama ve Adalet Dairesi Başkanlık Komisyonu’nun (President’s Commission on Law Enforcement and the Administration of Justice) 1967 yılında yayınladığı rapor sonrasında gerçekleştirilen ulusal ve yerel kamuoyu yoklamaları neticesinde kazanmıştır (24, 46, 117). Bu çalışmalar suçun Amerika’nın en ciddi sorunlarından biri olarak algılandığını, nüfusun büyük bir bölümünün suç mağduriyetinden korktuğunu ve kendilerini mağduriyet riski altında algıladıklarını ortaya koymuştur (3, 12, 13, 16, 30, 35, 67, 89, 111). Ve suç korkunun yarattığı baskı her ne kadar Amerika örneği ekseninde ele alınsa da bu durum Avrupa’yı ve diğer dünya ülkelerini de etkilemektedir (39, 46, 104).

Mevcut çalışmalara göre suç korkusu 1970’ler itibariyle artmaya başlamıştır (3, 19) ve 1993-1998 yılları arasında şiddet içeren suçlarda %27’lik bir düşüş olmasına rağmen yapılan Gallup kamuoyu araştırmaları ilgili beş yıllık dönem içerisinde bireylerin suç korkusunda çok küçük bir düşüş tespit etmiştir (3). Ulusal düzeyde bakıldığında korku suçla beraber artmasına rağmen, suç oranları ile aynı hızda azalmamaktadır (99).

Bahsi geçen kamuoyu yoklamalarından elde edilen sonuçlar doğrultusunda bireylerin suç korkusunu belirleyen faktörleri açıklamak üzere çok sayıda araştırma gerçekleştirilmiştir.

İlgili çalışmalar ve anket verileri suç konusundaki kaygının prevalansının/dağılımının ve bu kaygının suç oranları ile korelasyonunun incelenmesine olanak tanımıştır (46). Çalışmaların büyük bir bölümü suç aktivitelerinin suç korkusu üzerinde yalnızca sınırlı bir etkisi olduğunu ortaya koymuştur (3). Araştırmacılar korku düzeyinin istatistiksel risk tahminleri ile uyuşmadığını saptamıştır. Dolayısıyla beklenebileceği üzere suç korkusu üzerine geliştirilen ilk çalışmalar genelinde “nesnel” ve “öznel” risk arasındaki ilişkiye ve kimlerin “geceleyin yalnız başına dolaşmaktan tedirgin hissettiğine” ve belirli suçlara mağdur olmaktan kaygı duyduğuna odaklanmıştır (24, 46).

Gerçek (nesnel) riskin algılanan (öznel) risk ile karşılaştırılabileceği çoğu akademisyen ve araştırmacı tarafından şiddetle savunulan bir görüştür. Gerçek risk “herhangi bir olayın gerçekleşme sıklığına bağlı geçmiş sayısal veriler temel alındığında ilgili olayın bir bireyin başına amprik gelme olasılığı” olarak tanımlanırken algılanan risk “bir olayın birey tarafından algılanan gerçekleşme olasılığına eklenen ilgili olayın gerçekleşmesi durumunda birey tarafından deneyim edileceği düşünülen etkinin şiddeti” olarak tanımlanmaktadır (2).

Kamuoyu düşüncesinin uzmanların risk değerlendirmeleri ile karşılaştırıldığı araştırmalarda kamuoyu korkusunun istatistiksel olarak tahmin edilen oranın dışında olduğu durumlar hatalı ve irrasyonel olarak addedilmiştir (11, 45, 46).

Peki bu irrasyonel korku neden geride bıraktığımız yarım asır içerisinde suç politikası gündeminin önemli bir parçası haline gelmiştir? Araştırmacılara göre öznel suç algısının bireysel ve toplumsal düzlemde zarar verici sonuçları olabilmektedir (90, 92, 105, 106).

Birey bazında suç korkusunun sonuçlarına ilişkin çok sayıda çalışma mevcuttur. İlgili çalışmalar daha çok suç korkusunun bireyin yaşam kalitesi üzerindeki etkilerine yoğunlaşmıştır (3, 46). Bu çalışmalara göre suç mağduriyetinden korkan bireyler günlük aktivitelerini kısıtlamakta (gece dışarı çıkmama, park ve sokak gibi kamuya açık alanlardan kaçınma vb.) (46, 71, 79, 80, 105, 110, 117), kendilerini stres altında ve toplumdan yabancılaşmış hissetmekte (3) sağlıksal açıdan kendilerini toplumun diğer öğelerinden daha kötü durumda hissetmekte (3, 84, 117), daha düşük bir içsel kontrol (3, 92) yansıtmakta, anksiyete ve depresyon belirtileri göstermekte (78, 117), sosyal katılımlarını azaltmakta ve toplumsal rollerini yerine getirememektedir (3).

Toplum bazında suç korkusunun sonuçlarına ilişkin çalışmalarda şunları ortaya koymuştur; suç korkusu toplumsal güven, uyum ve sosyal kontrol algısını yok ederek gelecek suçlara ön ayak olmakta (46, 117), politik açıdan daha tutucu suç politikalarına öncülük ederek (sınır kontrolleri, sığınma ve göçmenlik benzeri konularda) güvenlik ve özgürlükleri karşı karşıya getirmekte, daha “cezalandırıcı” kanunları teşvik etmekte (46), iş kollarının daha güvenli olarak tabir edilen alanlara kaydırılması ile yerel ekonomiye zarar vermekte (92, 105) ve suç caydırıcı enformal kontrolü zayıflatmaktadır (90, 117).

Suç korkusunun sonuçlarına ilişkin başka önemli bir sınıflandırma da *DuBow ve arkadaşlarının* (1979) tanımladığı beş kategoridir. Bu kategoriler sırasıyla; **kaçınma davranışları** (kişinin suç mağduriyeti riskinin yüksek olduğu durumlardan kendini çekerek ya da uzaklaştırarak suca mağduriyeti azaltması), **koruyucu davranışlar** (mağduriyete direnci arttırmaya yönelik davranışlar; bu davranışlar yaşanan alanı korumaya yönelik ve kaçınma davranışları haricinde kamuya açık alanlarda bireyin kendini korumak üzere gerçekleştirdiği davranışlar olarak ikiye ayrılır), **kendini garantiye alma davranışları** (mağduriyetin bedelini azaltmaya yönelik davranışlar), iletişimsel davranışlar (suca ilişkin bilgilerin ve duyguların diğerleri ile paylaşımı) ve **katılımcı davranışlardır** (belirli bir suç ya da genel suç probleminden kaynaklanan ve diğerleri ile birlik içerisinde gerçekleştirilen davranışlar). *Garofalo* (31) bu sınıflandırmada kaçınma davranışlarının gerçek ve öngörülen korkuya göre iki alt gruba ayrılması gerektiğini (yazara göre öngörülen korku sonucu gerçekleştirilen davranış kaçınma iken gerçek korku sonucunda verilen tepki kaçıştır) ve altıncı bir kategori olarak **bilgi arama davranışları** kategorisinin de eklenmesi gerektiğini savunmuştur (31).

Az önce bahsi geçen sonuçlarla birlikte irrasyonel korku algısı sorunu geçmiş yıllarda daha da önemli bir tartışma konusu haline gelmiştir. Kamuoyunun suç oranları konusundaki memnuniyetsizliği ve sergilediği suç korkusu suç önleme ve denetleme alanlarına ve adalet sistemine daha fazla bütçe ayrılması ile sonuçlanmıştır. Ve suç korkusu kavramının bugünkü kullandığımız anlamıyla “amprik keşfi”, daha tutucu politik gündemleri ve adalet sistemine daha fazla bütçe ayrılmasını savunan karar mercileri ve suç politikasının daha az otoriter olması ve suç politikasının “hatalı” kamuoyu algısına dayandırılmaması gerektiğini ve bu anksiyetenin azaltılması gerektiğini savunan taraflar arasında hararetli tartışmalara neden olmuştur (46). Kamuoyunun mağduriyet riski algısının adalet politikası üzerindeki belirgin etkisi (46, 61, 62) sonucunda gerçekleştirilen suç çalışmalarında odak; suç korkusunun ve

algılanan suç mağduriyeti riskinin rasyonelliğinden, bunların altında yatan bireysel ve yapısal eşleniklere kaymıştır.

Bu bağlamda suç korkusu üzerine gerçekleştirilen ilk çalışmalarda bilişsel ya da yargıya dayalı genel kaygı ya da başka bir deyişle “risk algısı” üzerine yoğunlaşmıştır. Ancak bu odaklanma bireysel ve daha duygusal deneyimlerden ziyade çalışmalara katılan gönüllülerin genel güvenlik değerlendirmelerine yoğunlaştığı için çok sayıda teorisyenin eleştirisine maruz kalmıştır (24, 72, 112, 118) ve kavramsallaştırmaya ilişkin bu sorun ilerleyen bölümlerde daha ayrıntılı olarak ele alınacaktır. Ancak konunun ekseninde kısaca suç korkusu kavramının “geniş kapsamlı” ele alınması nedeniyle çoğu çalışmada risk ve savunmasızlık (vulnerability) kavramları ile değişimsel olarak kullanılması ve suç konusundaki algının bilişsel ve afektif (duygusal) tipleri arasında ayrıma gidilmemesidir.

Suç korkusu araştırmalarının geneline bakıldığında, literatürün başlangıçta bu korkuyu anlamak üzere iki alan üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Suç korkusu; çoğu kişilerin suça mağduriyet konusunda algıladıkları savunmasızlıkla ilişkili olan bireysel süreçlerin ve ekolojik yaşam koşulları ile birleşen çevre dinamiklerinin bir ürünüdür (117).

İlgili çalışmaların bir kısmı da yapısal faktörler üzerine ağırlık vermektedir. Araştırmalara göre bireyler sayısal suç figürlerine ek olarak günlük yaşamlarında tanıklık ettikleri sosyal ve fiziksel yozlaşma belirtileri sonucunda yaşadıkları çevrenin yasanabilirliğini ve komşuluk ilişkilerini sorgulamaya başlamakta ya da bu yozlaşmayı devletin güç kaybının bir sembolü olarak görmekte, kendilerini suça karşı savunmasız hissetmekte ve bu yoğun kaygılar korkuya dönüşmektedir (44, 45, 99, 117).

Suç korkusu literatüründe tartışma yaratan son bir konu da araştırmaların çok geniş bir suç tanımı üzerinden yapılması olmuştur. Suç; şiddet içeren şahsa karşı suçlar, mala karşı suçlar, organize suçlar, kamu düzeni suçları, politik suçlar gibi çeşitli cezai filleri içermektedir. Genel bir suç korkusu değerinin önemi yadsınmasa da suç mağduriyeti korkusunun suç tiplerine göre farklılık göstereceğini düşünmek makul bir beklenti olacaktır (24, 108, 109).

Bu varsayımların geçerliliğini ve doğruluğunu kanıtlamak için geçmiş çalışmalarda ağır basan tek yönlü bir çözümleme yerine mikro ve makro düzeyde analize olanak tanıyan; *algılanan suç mağduriyeti riski, doğrudan ve dolaylı geçmiş mağduriyet deneyimi, medeni olmayan*

davranış göstergeleri, formal toplumsal kontrol aracı olarak polise güven, enformal toplumsal kontrol aracı olarak çevreye ve komşuluk ilişkilerine güven, medyaya güven ve bireysel fiziksel ve maddi güven tahmin unsurları kullanılacaktır. Ve geçmiş araştırmaların çekirdeğini oluşturan sosyo-demografik özelliklerin etkisini de göz ardı etmemek üzere istatistiksel modele, çalışmanın temelini oluşturan ve literatürdeki korku-mağduriyet paradoksunu daha derin bir şekilde anlamaya olanak tanıyacağı düşünülen yaş ve cinsiyet bağımsız değişkenlerine ek olarak; *gelir, eğitim durumu, medeni durum, istihdam durumu, ikamet tipi, ev tipi, yazılı ve görsel basın takibi* gibi tahmin değişkenleri de dâhil edilecektir. Ve algılanan suç mağduriyeti riski modele suç korkusu ile dönüşümlü olarak kullanılan bir bağımlı değişken olarak değil suç korkusunu açıklamak üzere kullanılan bağımsız bir değişken olarak eklemenecektir.

2.1. Kavramlar, Kavramsallaştırmaya ve Ölçüme İlişkin Sorunlar

Sosyal bilimlerde herhangi bir olayın ortaya çıkışını açıklamak ya da öngörmek üzere ölçümün doğru şekilde gerçekleştirilmesi hayati bir önem taşımaktadır. Ve ölçümün temelinde de kavramsal tanımlar yer aldığından kavramların ortak bir paydada bir araya getirilmesi kaçınılmaz bir gerekliliktir. Dolayısıyla bu bölümde suç korkusu ve suç riskinin tanımları, literatürde kavramsallaştırma ve ölçüm aşamalarına yansıyan sorunlar tartışılarak ele alınacaktır.

Daha önce de bahsi geçtiği üzere suç korkusunun kavramsallaştırılmasında en büyük sorunlardan biri gerçekleştirilen çalışmalarda suç korkusunun çok kapsamlı bir kavram olarak kullanılması olmuştur. Bu konuya ilişkin eleştirilerden ilki suç korkusunun çeşitli öznel ve duygusal kişisel bildirimlere denk getirilmesi ve bu bildirimlerin tutarlılıktan ve özgünlükten uzak olması olmuştur (18, 106). Bundan yola çıkarak suç korkusunun rasyonelliğine ilişkin tartışmaların büyük bir kısmının kısmen de olsa suç, risk ve kaygı kavramları arasında bir ayrıma gidilememesinden ortaya çıktığı savunulmaktadır (39). Başka bir deyişle ölçütlerin büyük bölümü korkuyu ölçmemektedir. Farklı çalışmalar farklı işlemsel tanımlar kullanmakta ve bu da “suç korkusu”nun gerçekte ne olduğuna dair bir tutarsızlık ortaya koymaktadır (112).

Suç korkusu konusunda gerçekleştirilen ilk çalışmalar sonrasında çok sayıda yazar risk, endişe ve korku arasında bir ayrıma gidilmesi gerektiğini savunmaktadır. Bu yazarların öncülerinden olan Ferraro ve LaGrange 1987 yılına ait çalışmalarında algılanan suç

mağduriyeti riski ve suç mağduriyeti korkusu kavramlarının sıklıkla karıştırıldığına dikkat çekmiştir. Bu yazarlara göre genel olarak ulusal suç anketlerinde sorulan ve kişilerin bir suçun mağduru olma konusunda ne kadar güvende olduklarını ya da bir suçun mağduru olma olasılıkları konusunda düşüncelerini sorgulayan sorular, suç korkusundan ziyade suç mağduriyeti riski konusundaki algılarını ölçmektedir. Dolayısıyla bir "duygu" olarak suç korkusu değil bir "yargı" olarak suç mağduriyeti risk algısı ölçülmektedir. Ve bu iki algı birbirinden ayırt edilmesi gereken kavramlardır. Çünkü ne insanların suç mağduru olma risklerinin düşük olduğu konusundaki algısı onların olası suçlara mağdur olma korkusunu ortadan kaldırmakta ne de kişilerin bir suça mağdur olmaya ilişkin yüksek risk algısı onların ilgili suça mağdur olma konusunda büyük bir korku sergilemeleri ile sonuçlanmaktadır (55).

Buraya kadar verilen bilgilerden anlaşılacağı üzere "suç korkusu" konusunda bir kavram kargaşası olmasına rağmen günümüze kadar gerçekleştirilen çalışmaların büyük bir bölümünde bu kavramın nasıl ölçüldüğü büyük bir benzerlik göstermiştir. İfadeleştirmede bazı farklılıklar olsa da 1990'ların sonuna kadar gerçekleştirilen çalışmaların büyük bölümünde suç korkusunu ölçmek üzere National Crime Survey'in (Genel Suç Anketi) "Geceleyin mahallenizde yalnız başına dolaşırken ne kadar güvende hissediyorsunuz ya da ne kadar güvende hissederdiniz?" sorusu kullanılmıştır. Bu ölçütün eleştirisinin gerçekleştirildiği en belirgin nokta yine suç korkusu ile suç riskinin birbirleriyle karıştırılması olmuştur (22, 118).

Garofalo (30) National Crime Survey sorusu benzeri tek ögeli göstergelerin suça belirgin bir referans vermeyerek algılanan riske odaklanmasını eleştirmiş ve daha sonraki bir çalışmada suç korkusunu "fiziksel yaralanma tehlikesine karşı ortaya çıkan tehlike ve anksiyete duygusu" olarak tanımlamıştır. Yazara göre suçun potansiyel fiziksel yaralanma ile ilişkilendirilmesiyle fiziksel yaralanma olasılığına karşı verilen otonom ve duygusal tepki, mal kaybı olasılığına karşı verilen serebral ve hesaplanan tepkiden ayrıdır. Her ne kadar mal kaybına ilişkin suçların (mal kaybının fiziksel refaha zarar verecek kadar büyük olması ya da mal kaybına ilişkin suçun fiziksel yaralanma riski içermesi durumunda) bireylerde fiziksel yaralanma olasılığına benzer bir suç korkusu yaratma olasılığı olmasına rağmen; fiziksel yaralanma ve mala karşı suçların bireylerde yarattığı farklı tepkiler nedeniyle, bu iki suç grubunda ayırma gidilmesi önem taşımaktadır. *Garofalo*'ya göre suç korkusu konusunda dikkat edilmesi gereken başka bir nokta da "gerçek" ve "öngörülen" korku arasında ayırma gidilmesi gereğidir. Yazara göre gece yüksek suç oranına sahip bir bölgede tek başına

yürüyen bir insanın hissettiği korkuyla bir anket sırasında görüşmeyi gerçekleştiren kişiye benzer bir durum olması durumunda hissedeceklerinden bahseden kişinin korkusu arasında fark olacağı açıktır. Gerçek korku bireyin gerçek hayatta gözlemlediği işaretlerle ilgilidir ve bir suç korkusu anketi katılımcısının anket sırasında gerçek bir korku sergiliyor olması mümkün değildir. Yazara göre gerçek korku büyük olasılıkla kronik olarak *az sayıda* birey tarafından ve belirli aralıklarla *çok sayıda* birey tarafından hissedilmektedir. Ve dolayısıyla suç korkusunun doğru bir şekilde ölçülmesi yalnızca bireylerin korkuda hissedeceklerini belirtecekleri durumların ayırt edilmesini değil aynı zamanda ilgili bireylerin kendilerini bu tip durumlarda ne sıklıkta bulduklarının da ayırt edilmesini gerektirmektedir. Ancak yine de insanların stres yaratan durumlardan gerçekleşmeden kaçınma eğilimleri ya da bu tip durumların etkilerini minimuma çekme eğilimleri dikkate alındığında öngörülen korkunun da gerçek korku benzeri davranışsal tepkiler yaratacağı yerinde bir beklenti olacaktır (31).

Literatürde suç mağduriyeti korkusu ve suç mağduriyeti kaygısı arasındaki ilk ayrım *Furstenberg* (28) tarafından yapılmıştır. Yazara göre daha önce de bahsi geçtiği üzere suç korkusu bireysel güvenliğe ilişkin afektif bir duygu durumu iken suç mağduriyeti kaygısı suça mağduriyetine ilişkin bilişsel bir kaygı durumudur (28, 117). Bu sınıflandırmadan yola çıkarak *Ferraro* (22), *LaGrange ve Ferraro* (55), *LaGrange, Ferraro ve Supanic* (56) tarafından gerçekleştirilen çalışmalar “korku” formundaki duygusal tepkiler ve bilişsel “risk” değerlendirmeleri arasında ayrıma gitmeye çalışmıştır (117).

Bu iki kavramın ayrılmasına ilişkin sıklıkla referans verilen bir çalışma genelinde suç algısının bilişsel ve afektif boyutları arasında ayrıma giden DuBow modelinin Ferraro ve LaGrange uyarlamasıdır. Suç korkusu tanımını netleştirmek üzere Ferraro ve LaGrange tarafından bir kavramsal çerçeve olarak sunulan bu uyarlama bir sonraki sayfada yer alan Tablo I’de özetlenmektedir. Bu tablonun yatay eksenini bilişsel ve afektif olmak üzere değişik algı tiplerini ve dikey eksen bu algıda kimin referans alındığını göstermektedir. Tablodan da anlaşılacağı üzere algı tipleri yargılar, değerler ve duygular olmak üzere üçe ve referans düzeyi de genel ve kişisel olarak ikiye ayrılmaktadır. Tablodaki A, B ve C hücreleri başkalarının suç mağduriyetine ilişkin algı tiplerini ve literatürde bunları ölçmek üzere kullanılan ölçütleri ve D, E ve F hücreleri bireysel suç mağduriyetine ilişkin algı tiplerini ve literatürde bunları ölçmek üzere kullanılan ölçütleri göstermektedir. Bu sınıflandırmanın önemi kaygının ve riskin korkudan ayrılarak suç korkusunun duygulanım boyutunda tanımlanmasına öncülük etmesidir. Ferraro ve LaGrange literatürdeki çoğu çalışmanın bu

sınıflandırmayı göz önünde bulundurmadığına dikkat çekerek (24) bir önceki bölümde de bahsi geçtiği üzere suç korkusunu “bireyin suça ya da suçla ilişkilendirdiği sembollere karşı geliştirdiği duygusal dehşet ya da anksiyete tepkisi” olarak tanımlamıştır ve bu çalışmada da bu suç korkusu tanımı temel alınacaktır.

Suç korkusunun ölçümü sırasında gidilen bu bilişsel değerlendirme ve korku formatındaki duygusal tepki ayrımı, çalışmalardan elde edilen sonuçları belirgin bir şekilde etkileyebilir. Örneğin *LaGrange ve ark.* (56) medeni olmayan davranışların suç korkusu üzerindeki etkisini incelemiş ve suç mağduriyeti algısının bilişsel boyutu (risk algısı) ve duygusal boyutu (korku) üzerindeki etkisini karşılaştırmıştır. Yazarların bu çalışması algılanan riskin korkuya aracılık ettiğini ve medeni olmayan davranışların suçu tahmin etkisi yüksek değişkenler olduğunu ancak bu değişkenlerin rolünün az olduğunu ve yalnızca algılanan risk aracılığıyla bir tahmin etkisine sahip olduklarını göstermiştir (117).

Ancak korku, kaygı ve risk arasında ayrıma gidilmesine yönelik bahsi geçen araştırmalara rağmen buna tamamen zıt ya da kısmen farklı görüşleri savunan çalışmalar da mevcuttur. Örneğin suç korkusu tanımına açıklık getirmeye çalışan başka iki yazar olan *Fattah ve Sacco* (21) ilk olarak suç korkusunun tehdit edici bir uyarana karşı verilen fizyolojik ve duygusal bir tepki olduğuna ancak suç korkusunu çalışan araştırmacıların bu konunun yalnızca duygusal boyutunu vurguladığına dikkat çekmiştir. Ve sonrasında suç korkusunun bilişsel, afektif ve davranışsal olmak üzere birbirinden ayrı üç kategori ile ölçülmesi gerektiğini savunmuştur (39).

Suç korkusunun çalışılmasında başka bir bütüncü yaklaşım suç korkusunun *Rader* (79) tarafından mağduriyet tehlikesinin sayısız bileşeninden biri olarak kavramsallaştırılması olmuştur. Yazara göre suç korkusu; risk algısı, kaçınma davranışları ve korunma davranışları ile birlikte daha başka bir kavram olan “mağduriyet tehlikesinin” birbirleriyle ilişkili yapıtaşlarıdır (80).

Suç korkusuna ilişkin başka bir yaklaşım da *Jackson’ın* (45) “Suça İlişkin Kaygı” modelidir. Yazara göre kriminolojinin ve risk araştırmalarının başlıca görevlerinden biri bir suça mağduriyet konusunda algılanan riske verilen duygusal tepkinin ölçülmesidir. *Ferraro’nun* (22) bu tip risk ölçütlerinin suç korkusunun ölçülmesinde önemli bir yeri olduğunu göstermesinden etkilenen bu yazar buna kendi geliştirdiği “risk üzerindeki kontrol” kavramını

ekleyerek yeni bir model oluşturmuştur. Bu “Suça İlişkin Kaygı” modelinde, kaygı hem o anki durumun duygusal değerlendirmesini (çevrede tehlike ya da tehlike olasılığı gösteren işaretlerin yorumlanması) hem de ileriye yönelik durumun duygusal değerlendirmesini kapsar. Bu modelde suç mağduriyetine ilişkin kaygının sıklığı; tehlike arz eden olasılık algısı, kontrol algısı ve sonuç algısı ya da başka bir deyişle bir dizi bilişsel risk algısı ile şekillenir (46).

Tablo I. Suç Algısına İlişkin Sınıflandırma ve Örnekler (22)

<i>Algı Tipi</i>			
	Bilişsel	Afektif	
Referans Düzeyi	<i>Yargılar</i>	<i>Değerler</i>	<i>Duygular</i>
Genel	A.	B.	C.
	Başkalarına yönelik risk; suç ya da güvenlik değerlendirmeleri	Başkalarının suça mağduriyetine ilişkin kaygı	Başkalarının suça mağduriyetine ilişkin korku
	Yaşadığınız çevredeki insanların geceleyin evlerinde güvende olduklarını düşünüyor musunuz? (14)	Hükümetin hakkında bir şeyler yapmasını istediğiniz en önemli yerel problemi (10 maddelik liste) seçin. (28)	Sevdiklerimin suça ve suçlulara mağdur olmasından büyük bir kaygı duyuyorum. (60)
Kişisel	D.	E.	F.
	Bireysel risk, bireysel güvenlik değerlendirmesi	Bireysel suç mağduriyetine ilişkin kaygısı; bireysel intolerans	Bireysel suç mağduriyetine ilişkin korku
	Geceleyin mahallenizde yalnız başına dolaşırken ne kadar güvende hissediyorsunuz ya da ne kadar güvende hissederdiniz? (67)	Herhangi bir suça bireysel olarak mağdur olma konusunda kaygı duyuyor musunuz? (47)	Günlük yaşamınızda (16 ayrı suç) mağdur olmaktan ne kadar korkuyorsunuz? (109)

Algılanan riskin suç korkusu tahmin değişkenlerinden biri sayılmasına rağmen çok sayıda çalışma algılanan riski doğrudan ölçmemiştir. Bazı çalışmalarda da algılanan risk ve korku göstergeleri birbirine karıştırılmış ve ortaya çıkan sonuç “korku” olarak adlandırılmıştır. Risk kavramının suç korkusu kavramına eklemlendiği çalışmalarda genel olarak iki yaklaşım söz konusudur. Bunlardan ilki “resmi” ya da “nesnel” bir risk tahmini için çalışmalara resmi suç

istatistiklerinin dâhil edilmesi iken ikincisi ise gönüllülerden kendi mağduriyet risklerini tahmin etmelerini istemek (öznel ya da algılanan risk) olmuştur (22). *DuBow ve ark.* (18) algılanan riski “bireylerin suç oranlarına ve mağdur olma olasılıklarına ilişkin değerlendirmeleri” olarak tanımlamıştır (18, 22). Bireylerin mağduriyet riski tahminlerinin resmi istatistikler ile korelasyon göstermeme durumuna rağmen bazı yazarlar suç korkusunun tahmininde algılanan mağduriyet riskinin daha iyi bir tahmin değişkeni olduğunu savunmuştur (22).

Algılanan mağduriyet riski ve suç korkusu çalışmalarında yeni bir yaklaşım da bireyin kaygısının birbirleriyle etkileşim içerisinde olan bir dizi bilişsel risk algısı ile şekillendiği olmuştur. *Loewenstein ve ark.* (70) risk nesnesinin duygusal ve bilişsel değerlendirmelerinin bir arada işleyebileceğini savunmuştur. Bu temelde “mantıksal ve sayısal” ve “deneysel” muhakeme arasındaki ayrıma dikkat çekilmekte ve “deneysel” muhakeme sistemi soyut semboller ve sayılar yerine görüntü ve metaforların hızla işlendiği ve kodlandığı duygulanım bazlı bir sistem olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla tehlikenin bilişsel ve duygusal olarak yargılanabilecek bir durum olduğundan yola çıkılarak “Bir duygu olarak risk” modelinin suç mağduriyeti riski modeline uygulanabileceği savunulmaktadır (46).

Birey bilgileri hem analitik hem de ilişkisel vasıtalarla değerlendirebildiğinden; suç tehlikesi karşısında ilişkisel bilgi işlemeden yararlanan duygusal tepki bilişsel bir olasılık algısından farklılık gösterdiğinde duyguların egemen olarak davranışları ve duygu gibi sonuçları etkilemesi beklenmektedir. Aynı şekilde suç mağduriyetinin ciddi sonuçlarının olduğunun düşünülmesi ve düşünülen sonucun zihinde kolaylıkla canlandırılması durumunda bireyin resmi olasılık tahminlerine duyarsız olması beklenmektedir (85).

Jackson (46) bu yorumlardan yola çıkarak “İmgesel Risk” modelini ortaya koymuştur. Yazara göre mala karşı suçlar, kamuya açık alanda yabancılar tarafından gerçekleştirilen şahsa karşı suçlar, bireyin özel alanında yakın kişiler tarafından gerçekleştirilen şahsa karşı suçlar gibi çeşitli suç tipleri mevcuttur. Ve bu suç tiplerinin her birine mağdur olma olasılığının oluşturduğu duygunun gücü kişiden kişiye farklılık göstermektedir. “Suç” ilgili olayın ifade edilmesini, suç sonrasında olayların nasıl gelişeceğine dair bir imgeyi ya da hikâyeyi ve bu tip imgelere duygusal tepkileri içerebilir. Bu noktada belirli bir suça mağduriyet riskinin bireyin zihninde canlandığı görüntünün gerçek hayata yakınlığı arttıkça bu algılanan riskin kişinin suç mağduriyeti kaygısını tahmin gücü de artacaktır (46).

Bu noktaya kadar verilen tanımlardan ve bilgilerden anlaşılacağı üzere suç korkusu araştırmalarında konu kavramsallaştırmaya geldiğinde “suç korkusu” ve “mağduriyet riski” tanımının kapsamına ilişkin çok sayıda karşıt fikir söz konusudur. Bu çalışmada suç korkusu “bireyin suça ya da suçla ilişkilendirdiği sembollere karşı geliştirdiği duygusal dehşet ya da anksiyete tepkisi” olarak kabul edildiğinden ve bu tanım da korkunun ortaya çıkmasında potansiyel bir tehlikenin farkındalığına işaret ettiğinden (22) suç korkusu ölçümünde risk değerlendirmesini bağımsız bir değerken olarak dikkate alan teorik bir yaklaşım takip edilecektir. Daha önce de bahsi geçtiği üzere bireyin öznel risk algısı ve resmi risk değerlendirmeleri arasında farklılıklar olabildiğinden bu çalışmada bireylerin algıladığı suç mağduriyeti riskine odaklanılacaktır. Ve literatürde suç tanımının belirsizliğine ve farklı suç tiplerinin bireylerde yarattığı farklı duygusal ve bilişsel tepkilere yöneltilen dikkatten yola çıkılarak suç korkusu şahsa ve mala karşı suçlar arasında bir ayrıma gidilerek ölçülecektir.

2.2. Suç Korkusunu Etkileyen Faktörler

Önceki bölümlerde açıklandığı üzere literatür genelinde suç korkusu üzerine gerçekteşirilen çalışmalar genelinde savunmasızlık ile ilişkilendirilen sosyo-demografik faktörler ve çevresel faktörler üzerine yoğunlaşmıştır. Dolayısıyla çalışmanın bu bölümünde suç korkusu eşlenikleri bireysel ve yapısal bir sınıflandırmaya gidilerek incelenecektir.

2.2.1. Bireysel Suç Korkusu Belirleyicileri

2.2.1.1. Savunmasızlık Teorileri

Literatürde karşılaşılan çok sayıda teori analizlerinin belirli bir noktada savunmasızlık kavramını ele almaktadır. Genel olarak;

- Saldırganlara karşı koyacak fiziksel özelliklere sahip olmadıkları,
- Evlerini koruyacak önlemler için yeterli maddi güce sahip olmadıkları,
- Ya da maddi veya fiziksel bir saldırıya uğradıklarında kayıplarını ortalama bir insandan daha uzun sürede telafi edecekleri

için kendilerini koruyamayacağını hisseden insanların diğer insanlardan daha yüksek bir suç korkusuna sahip olması beklenmektedir (39). Literatürde zayıflığa ilişkin teoriler temelinde yaş, cinsiyet ve sosyo-ekonomik faktör değişkenlerine odaklanmaktadır. Savunmasızlık teorisine ilişkin en ünlü sınıflandırmalardan biri Killias'ın suç korkusu argümanıdır. Killias suç korkusunun üç temel faktöre bağlı olduğunu savunmuştur (52):

1. Kaçınılmaz riske maruziyet
2. Kontrol kaybı, başka bir deyişle; etkili savunma, koruyucu önlem ve/veya kaçma olasılığının eksikliği
3. Ciddi sonuçların öngörülmesi

Tablo II. Farklı Savunmasızlık Boyutlarının Analitik Yapısı (52)

Savunmasızlık Boyutları	Riske Maruziyet (aşağıdaki gruplarda/durumlarda daha yüksektir)	Sonuçların Ciddiyeti (aşağıdaki durumlarda daha ciddidir)	Kontrol Kaybı (genç bir erkek tarafından saldırı durumunda aşağıdaki kişilerce büyük bir savunma sergilenemez)
Fiziksel Faktörler	<i>Kadınlar</i> (cinsel saldırılarla bağlantılı olarak)	<i>Kadınlar</i> (tecavüz ciddi uzun dönemli sonuçlar doğurur; tecavüz mağdurları çoğunlukla fiziksel zarar da görür) <i>Yaşlılar ve sağlık durumu kötü olanlar</i> (sonuçlar daha ciddi ve uzun dönemlidir)	<i>Kadınlar</i> <i>Yaşlılar</i> <i>Fiziksel olarak zayıf insanlar</i>
Sosyal Faktörler	<i>"riskli" işler:</i> taksi şoförleri, banka çalışanları, geç saate kadar çalışmayı gerektiren işler, hayat kadınları vb.	<i>Sosyal destek ağına ve/veya uygun kaynaklara sahip olmayan mağdurlar</i>	<i>Özellikle birden fazla fail olduğunda yalnız olan mağdur.</i> <i>Yüksek saygınlığı olmayan mağdur.</i>

2.2.1.1.1. Yaş

Son 40 yıl içerisinde gerçekleştirilen çalışmalar yaşlıların gençlerden daha az suça mağdur olduğunu ortaya koymuştur. Veriler aynı zamanda yaşlı erkeklerin yaşlı kadınlardan daha fazla suça mağdur olduğunu ve yaşlı kadınların çoğunlukla kapkaç gibi temas içeren hırsızlıklara maruz kaldığını göstermiştir. Diğer medeni durum kategorileri söz konusu

olduğunda eşlerinden ayrı ya da boşanmış olan kişiler en yüksek mağduriyet oranlarına sahip olmuştur. Şehirlerde yaşayan yaşlılar kırsal bölgelerde yaşayan yaşlılardan daha yüksek bir mağduriyet oranı göstermiştir. Araştırmalar genel olarak yaşlı erkeklerin, azınlıkların, büyük kentlerde yaşayanların ve evlenmemiş kişilerin daha fazla suça mağdur olduğunu savunmuştur (50).

Araştırma literatüründe ve kamuoyu araştırmalarında yaygın olan bir inanç yaşlılarda suça mağduriyet korkusunun yaygın ve diğer yaş gruplarındaki insanlardan daha yüksek olduğudur (15, 41, 64, 66, 73, 76). Bazı yazarlar suç mağduriyetinden korkan yaşlı insanların kendilerini dış dünyadan izole ettiğini ve kendi evlerinde “tutsak” hale geldiğini öne sürmektedir (15, 54, 57, 88). Mağduriyet-korku paradoksunu göz önünde bulunduran çalışmacılar yaşlılarda suç korkusunun suçun kendisinden daha büyük bir sorun haline geldiğini düşünmenin mantıklı olduğunu ileri sürmektedir (15). Bazı yazarlar yaşlıların korkması gereken tek şeyin bu suç korkusunun kendisi olduğunu söyleyecek kadar ileri gitmiştir (48, 66).

Bu duruma eklenen kamuoyu yoklamalarının ve diğer çalışmaların suç korkusunu yaşlılar için gelir, sağlık ve konuttan önce gelen bir sorun olarak belirlemesi ile (72, 118) literatürde iyi bir şekilde belgelendirilen korku-mağduriyet paradoksuna (31, 65, 66) cinsiyetle birlikte yaş boyutu da kazandırılmıştır.

Literatürde bu konuya ağırlıkla yer verilmesinin başka bir nedeni de genelinde bu suç korkusunun yaşlıların yaşam kalitesini ve refahını düşürerek bu kişilerin belirli aktivitelerini kısıtlamasına ve yaşam şartları karşısındaki direncinin ve mutluluğunun azalmasına yol açabilmesidir (58, 72, 82).

Buraya kadar anlaşılabilceği üzere yaşlılar ve suç korkusu üzerine gerçekleştirilen ilk dalga çalışmalarda genel fikir birliği bireylerin yaşı ile birlikte suç korkusunun da arttığı olmuştur (39).

Buna karşılık yaşlılardaki suç korkusunun iddia edilenden daha az yaygın olduğunu savunan ve yaşlılardaki görece yüksek suç korkusunu sorgulayan bazı araştırmacılar da mevcuttur (25, 49, 54, 55, 59, 118, 119).

Ferraro ve LaGrange 1987 yılında 1982 tarihli bir ABC Kamuoyu Yoklaması'nı yeniden analiz ederek ele aldıkları 7 mağduriyet sınıfının 4'ünde suç mağduriyeti kaygısının yaşla negatif bir ilişkisi olduğunu ortaya koymuştur (26).

Benzer şekilde yaşlılardaki yüksek suç korkusunu önceki çalışmalarda ölçüm sorunlarına bağlayan yazarlar da mevcuttur (14, 25, 49, 54, 55, 59, 118, 119). Bu çalışmalara göre sorulması gereken soru şudur:

“Yaşlıların suç korkusu diğer yaş gruplarına göre daha mı yüksektir? Bu soruya yanıt “Hayır”sa geçmiş çalışmalarda bu sonuca varılmasına neden olan etkenler nelerdir?”

Literatürde farklılıklara yol açmış olabilecek etkenler 5 grupta özetlenmektedir (26).

1. **Ölçüm:** Bazı yazarlar suç korkusunun tanımlanmasına ve ölçümüne ilişkin kısıtlamalar nedeniyle yaşlılardaki suç korkusunun olduğundan fazla gösterildiğini savunmaktadır (18, 24, 25, 55, 119). Bu yazarların savına göre suç korkusunu yaşla bağlantılı olarak inceleyen çoğu çalışmada tek bir suç korkusu göstergesinin kullanılmasıdır. Bu yazarların dikkat çektiği ikinci bir nokta da ilgili çalışmalarda yaygın kullanımı ve erişilebilirliği nedeniyle NCS ve GSS ölçütlerinin tercih edilmesidir. Ferraro ve LaGrange ilgili yıllarda gerçekleştirdikleri çalışmalarda DuBow, McCabe ve Kaplan'ın çalışmasından yola çıkarak kullanılan NCS ve GSS ölçütlerinin yargı ve duygu arasındaki çizgiyi çekemediğine dikkat çekmektedir. NCS'nin “Geceleyin mahallenizde yalnız başınıza dolaşırken ne kadar güvende hissediyorsunuz ya da ne kadar güvende hissedersiniz?” sorusu kişilerin suç korkusundan ziyade bireyin yakın çevresinde gece gezerken ne kadar güvende hissettiğini sorgulamaktadır. Warr (106) gerçekleştirdiği başka bir çalışmada NCS ve GSS'de kullanılan göstergelerden farklı göstergeler kullanarak Seattle'da yaşayan halkın 16 ayrı mağduriyet konusundaki korkusunu ölçmüştür. Bu çalışmada yaşlılar genel olarak daha yüksek bir suç korkusu göstermelerine rağmen tecavüz mağduriyet tipine karşı daha düşük bir korku sergilemiştir. Warr'ın bu çalışması yaşlılardaki suç mağduriyeti korkusunu suç tiplerine göre sınıflandıran ilk çalışmadır. Bunun benzeri bir çalışma 1989 yılında North Carolina'da Ferraro ve LaGrange tarafından gerçekleştirilmiştir.

2. **Örneklem:** Gerçekleştirilen çoğu çalışma bölgesel nitelikte olmuş ya da ulusal düzeyde gerçekleştirilen çalışmalarda suç tipi ayrımına gidilmeden tek bir suç korkusu göstergesi kullanılmıştır.
3. **Veri toplama yöntemleri:** Yaş ve suç korkusu arasında pozitif bir ilişki bulan ve NCS ya da GSS göstergesi kullanılan çoğu çalışma yüz yüze gerçekleştirilmiştir buna karşılık yaş ve suç korkusu arasında negatif bir ilişki bulan çoğu çalışma posta ile doldurulan anketlerden ya da telefonla görüşmelerden elde edilmiştir.
4. **Analitik yöntemler:** Suç korkusu ölçülürken kullanılan çalışmaların büyük bir bölümü yaş, cinsiyet, etnik köken vb. kontrollü çok değişkenli çalışmalar olmuştur. Ancak bu çalışmaların çoğunda suç mağduriyeti korkusu ve algılanan suç mağduriyeti riski birbirinden ayrılmamıştır ya da algılanan suç mağduriyeti riski suç mağduriyeti korkusunu ölçmeye yarayan bir eşdeğişken olarak kullanılmıştır. Suç korkusunda algılanan riskin kontrol edilmemesi yaygın bir hatadır ve yaş ile suç korkusu arasında pozitif bir ilişki bulan ve NCS ve GSS göstergesinin kullanıldığı çoğu çalışmada algılanan risk kontrollü bir analiz gerçekleştirilmemiştir. Çoğu çalışmada belirli bir mağduriyet tipine özgü suç korkusu ölçümleri gerçekleştirilmiştir. Birden çok suç tipine özgü analiz gerçekleştiren çok sayıda çalışma mevcut değildir.
5. **Toplumsal Değişim:** Sosyal değişim ve suç korkusu üzerine az sayıda çalışma mevcuttur ancak Cutler'in 1980 yılında gerçekleştirdiği çalışma gece yalnız başına yürüme göstergesi ile ölçülen suç korkusunun (GSS) 1965 ve 1976 yılları arasında artış gösterdiğini ortaya koymuştur. Ferraro 1992 yılında yaptığı çalışma ile tüm yaş gruplarından Amerikalıların 1974 ve 1981 yılları arasında daha yüksek bir suç korkusu gösterdiğini ortaya koymuştur.

Bu konuya eklenebilecek son bir argümanda yaşlıların suç mağduriyeti korkusunun farklı çevre koşullarında değişiklik gösterdiği olmuştur, Bu argümana göre yaşlıların suç mağduriyeti korkusu suç mağduriyeti riskinin yüksek olduğu yerlerde yüksek ve düşük olduğu yerlerde düşük ya da yoktur. Yazarların büyük bölümü yaşlıların suç korkusunun küçük kasabalarda ve gelir düzeyinin yüksek olduğu yerlerde düşük olduğunu savunmuştur (39).

2.2.1.1.2. Cinsiyet

Savunmasızlık başlığı altında ele alınacak önemli faktörlerden biri de cinsiyettir. Bunun nedeni daha önce de bahsi geçtiği üzere suç korkusuna ilişkin literatürde en tutal bulgulardan birinin “cinsiyet” diferansiyeli olmasıdır. Yapılan anketlerin ve çalışmaların büyük bir bölümü şahsa karşı suçlarda kadınların suça mağduriyet riskinin erkeklerden daha düşük olduğunu ortaya koymaktadır. Farklı zamanlarda gerçekleştirilen çeşitli çalışmalar erkekler daha yüksek mağduriyet oranına sahip olduğu halde kadınların daha yüksek bir suç korkusu gösterdiğini savunmaktadır (4, 6, 16, 23, 26, 80, 97, 98, 100, 104, 106, 107, 121).

Bu paradoksu aydınlatmak üzere çok sayıda açıklama öne sürülmüştür. Bunlardan en popüler üçü; kadınların fiziksel özellikleri yüzünden kendilerini savunmasız hissetmesi, kadınların tecavüz korkusunun diğer bütün korkularını gölgelemesi ve kadınların suç korkusunun/erkeklerin suçtan daha az korkmasının sosyalleşme sürecinin bir parçası olmasıdır (22, 23, 27, 34, 36, 39, 41, 53, 95).

1982 İngiliz Suç Anketi’ni inceleyen Wesley Skogan ve Michael Maxfield kadınların görece olarak yüksek suç korkusunun fiziksel ve sosyal korunmasızlık hissinden kaynaklandığı öne sürmüştür. Ve hatta Mark Warr kadınların suç korkusunun yalnızca kadınların tecavüz korkusu olabileceğini savunmuştur. Benzer şekilde Margaret Gordon ve Stephanie Riger, kadınların tecavüz korkusunu “kadın korkusu” olarak adlandırmıştır (98).

Warr’un 1985 yılında gerçekleştirdiği bir çalışmaya göre 35 yaşın altındaki kadınlarda en çok korkulan suçun tecavüzdür ve bu suç adam öldürme kadar ciddi bir suç olarak algılanmaktadır (111).

Suç korkusu sosyal bir olgu olarak düşünüldüğünde erkeklerin korkularını reddetme olasılıklarının düşünülmesi gerektiğini savunan çalışmalar mevcuttur (16). Ancak yine de erkeklerin mağolukları nedeniyle suç mağduriyetine ilişkin korkularını açıkça kabul etmeleri sınırlandırılmış olabile de; tüm yaş grupları, sosyal sınıflar ve ülkeler arasında ne türlü bir ölçüt kullanılırsa kullanılsın mevcut olan suç korkusuna ilişkin cinsiyet farklılıkları, erkeklerin mağoluğunun yeterli bir açıklama olamayacağını ortaya koymuştur (39).

Bu değerlendirmelerden yola çıkan Sacco cinsiyet-korku paradoksunu ikili bir temel üzerinden açıklamaya çalışmıştır. Sacco’nun sınıflandırmasına göre ilk tartışılması gereken

argüman resmi suç anketlerinin ve mağduriyet anketlerinin kadın mağduriyetinin bütününe kapsayamamasıdır. Normalde mağduriyet anketlerinde dikkate alınan suçlar söz konusu olduğunda kadınların mağduriyetinin olduğundan daha az bildirilmesi öngörülen bir durumdur çünkü genel olarak kadınlar yabancılarla görel olarak tanıdıkları insanların fiziksel saldırısına daha fazla mağdur olmakta ve bunu daha düşük oranlarda bildirmektedir. Buna ek olarak kadınlar erkeklere oranla daha az şahsa karşı suçlara mağdur olmalarına rağmen cinsel saldırıya uğrama riskleri daha yüksektir ve bu dolayısıyla kadınların korkusunun tutarsızlığını azaltmaktadır. Sacco'nun bu konuda getirdiği başka bir açıklama da Rutin Hareket teorisini temel almaktadır. Normal yaşamda kadınların daha az şahsa karşı saldırıya mağdur olmalarının nedeni aslen bu korku nedeniyle riskli yaşam tarzlarından uzak durmalarıdır.

Sacco'nun açıklamasının ikinci kısmı güç-kontrol teorisini temel almaktadır. Bu teoriden yola çıkan Sacco özetle kadın sosyalleşmesinin pasifliği teşvik edip riskli davranışlardan vazgeçirdiğini ve kadınları tüketime ve aile içi rollere hazırladığını öne sürmektedir. Sacco risk alma konusundaki bu farklı sosyalleşmenin suç korkusunu da etkilediğini savunmaktadır. Yazara göre hem sağduyuya hem de teorik açıklamalara göre risk alıcı davranışlar ve suç korkusu arasında negatif bir ilişki olması beklenmektedir. Dolayısıyla risk alıcı davranışlardan kaçınan kadınlar daha fazla bir suç korkusu gösterirken şahsa karşı suçlara mağduriyet konusunda daha yüksek bir objektif riske sahip olan erkekler daha düşük bir suç korkusu göstermektedir (86). Bu açıklamadan yola çıkan Goodey sosyalleşmenin etkisini anlamak üzere suç korkusu çalışmalarının ergenlik dönemine yoğunlaşması gerektiğini savunmaktadır (89).

2.2.1.2. Geçmiş Mağduriyet Teorileri

Mağduriyet teorileri genelinde suç korkusunu toplumdaki suç düzeyine ya da insanların suç konusunda başkalarından ya da medyadan duyduklarına bağlayan görüşlerdir (10). Bu teorilere göre suç konusundaki deneyim doğrudan (bireyin bizzat suçun mağduru olması) ya da dolaylı (bireyin başka suç mağdurlarını tanması ya da içinde bulunduğu sosyal ilişki ağından suça ilişkin bilgiler öğrenilmesi şeklinde edinilebilir. Buna ek olarak medyanın algılanan risk ve hissedilen suç korkusu üzerindeki etkisi de genel olarak bu başlık altında incelenmiştir.

2.2.1.2.1. Bireysel Mağduriyet

Gerçekleştirilen çok sayıda çalışmaya rağmen bireysel mağduriyet deneyimi ve suç korkusu arasındaki ilişkiyi konusunda birbirleriyle çelişen sonuçlar mevcuttur. Bu konuda bazı yazarlar mağduriyet ve korku arasındaki ilişkiyi destekleyen (69, 118), bazıları bu ilişkinin zayıf olduğunu belirten (13, 30, 92) ve bir kısmı da bu ilişkiyi tamamen reddeden (39) açıklamalarda bulunmuştur.

Agnew (5) bu tutarsızlıklar konusunda getirilen 2 farklı açıklamanın eleştirisini yaparak kendisi yeni bir açıklamada bulunmuştur. Yazar bu tutarsızlıkların yanlış suç ölçütlerinin kullanılmasının bir sonucu olmadığını savunmuş ve mağduriyet sayısının dikkate alınmamasının büyük bir değişiklik yapmadığını öne sürmüştür. Ve son olarak kendisi mağduriyet deneyimini bireyin kişisel düşünceleri ile ilişkilendirmiştir. Bu yazara göre mağdurlar suçluların suçlarını yansızlaştırması gibi bir mekanizmaya sahiptir ve bu mekanizmalar suç mağduriyeti korkusu ve bireysel mağduriyet deneyimi arasındaki ilişkiyi zayıflatmaktadır. Bu mekanizma içerisinde kişiler:

- Başlarına geleni inkâr etmekte (“Zarar görmedim”),
- Savunmasızlıklarını inkâr etmekte (“Gelecekte aynı şeyin başıma gelmemesi için ne yapmam gerektiğini biliyorum”),
- Mağduriyet konusunda sorumluluk kabul etmekte (“Başıma gelenden kısmen de olsa ben sorumluyum”),
- Adalete inanmakta (“Bana bunu yapanlar cezasını elbet bulacak”) ve
- Mağduriyetlerini daha yüksek amaçlara bağlamaktadır (“Arkadaşıma yardım ettiğim için mağdur oldum”).

Ancak *Agnew*'un bu görüşleri ile çatışan başka görüşler de mevcuttur. Örneğin *Miethe ve Lee* (72) şahsa karşı suçlarla bireysel mağduriyet deneyimi arasında anlamlı bir ilişki bulurken bu ilişkiyi mala karşı suçlar ile bireysel mağduriyet deneyimi arasında bulamamıştır.

Suç tiplerine özel mağduriyet deneyimlerini sorgulayan *Smith ve Hill* (94) *Miethe ve Lee*'nin tam tersine korku düzeyleri ve mala karşı suç mağduriyeti arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulmuştur.

Bireysel mağduriyet deneyimi ile bir mağduru tanıma değişkenlerini bir değişken olarak bir araya getiren *Belyea ve Zingraff* da (9) korku ile geçmiş mağduriyet deneyimi arasında güçlü bir ilişki bulmuştur.

Kadınların tecavüz korkusuna odaklanan Warr, bu korkunun kadınların tüm suç tiplerine karşı korkusunu etkilediğini ve diğer suç tiplerine mağduriyet ile görel olarak tecavüz suçuna mağduriyetin korku üzerindeki etkisinin daha büyük olduğunu savunmuştur (39).

Tüm bu tartışmalardan uzak bir düzlemde suç korkusu ölçümünde yanlış ölçütlerin ve tanımların kullanılmasına odaklanan Ferraro ve LaGrange ise ya bireysel mağduriyet deneyimini tamamen göz ardı etmiş ya da belirli bir suç tipine göre sınıflandırılmayan bir bireysel mağduriyet deneyimi üzerine odaklanmıştır (39).

2.2.1.2.2. Dolaylı Mağduriyet

Dolaylı mağduriyet, bireysel mağduriyetin tersine toplumda sıklıkla karşılaşılabilen bir olgudur. Mağduriyet deneyimin yaşanmaması ancak yakınlardan ya da tanıdıklardan duyulması kişinin bir önceki bölümde bahsi geçen yansızlaştırma mekanizmalarını kullanmadan mağduriyeti hayalinde canlandırması ile sonuçlanabilmektedir. Buna ek olarak bireyin kendisini başkasıyla karşılaştırması bireyin savunmasızlık hissini de arttırabilmektedir.

Örneğin *Tyler* (101) bu durumu iki farklı anketten elde edilen sonuçlar ile karşılaştırmıştır. Biri birden fazla şehirde diğeri yerel bir bölgede gerçekleştirilen ilgili anketlere göre yerel bölgede başkalarından mağduriyet konusunda edinilen bilgilere yerel bölgede suç korkusu üzerinde bir etkiye sahip olmazken çoklu şehir örneğinde gerçekleştirilen çalışmada dolaylı mağduriyet ve suç korkusu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Arnold (7) benzer bir şekilde biri Texas (A.B.D.) diğeri Baden-Wurtemberg’de (Almanya) gerçekleştirilen iki çalışmayı karşılaştırmış ve her iki çalışma için de bireysel mağduriyet deneyiminin suç mağduriyeti korkusu üzerinde hiç ya da çok az bir etkisi olduğunu ve bunun tersine dolaylı mağduriyetin her iki örneklem içinde suç mağduriyeti korkusunun tahminine anlamlı bir katkıda bulunduğunu savunmuştur.

Dolaylı mağduriyet konusunda başka bir açıklama da sosyal ağ teorisi üzerinden gerçekleştirilmiştir. İlerleyen bölümlerde tartışılacağı üzere toplumsal açıdan entegre olmuş çevreler destek ve bireysel yardım ağlarını besleyebilmekte ve bu yolla suç mağduriyeti korkusunu hafifletebilmektedir ancak bazı yazarlara göre aynı ağlar suç konusunda bir dedikodu ağı görevini de görebilmekte ve dolayısıyla suç mağduriyeti korkusuna farklı bir boyuttan katkıda bulunabilmektedir.

Hale'e (39) göre dedikodu semt sakinleri için yerel tehlikeler ve bu tehlikelerden kaçınma ve bu tehlikelerle başa çıkma stratejileri konusunda zengin bir bilgi kaynağı teşkil etmektedir.

Aynı konuda başka bir yorum getiren *Skogan ve Maxfield* (92), suç konusundaki dedikodunun ve başkalarının suç deneyimleri konusundaki bilgilerin paylaşımının “vekaleten mağduriyet” ile sonuçlandığını savunmuştur. Aynı yazarlar yerel bilgi ağlarının kadınların ve yaşlıların mağduriyeti olgularına fazlasıyla odaklandığını ve bunun suç mağduriyeti korkusunda bir artışla sonuçlandığını ileri sürmüştür.

2.2.1.2.3. Medya ve Suç Mağduriyeti Korkusu

Diğer mağduriyet kategori tiplerine benzer şekilde medyanın suç korkusu üzerindeki etkisi konusunda da çok sayıda karşıt görüş mevcuttur. Her ne kadar çoğu çalışma medyanın kamusal algı ve suç korkusu üzerinde belirli bir ölçüde etkisi olduğunu kabul etse de medyanın suç korkusu üzerindeki etkisini gösteren ampirik bulgular karışıktır.

Smith'e (93) göre, kitle iletişim araçları ve bireylerarası iletişim hakkında gerçekleştirilen çalışmalar suç konusundaki bilgilerin yayılmasına ilişkin belirli bir fikir verse de ilgili farkındalığın korku ve kaygıya dönüşüm sürecini açıklamakta zayıf kalmaktadır. Yazara göre bu çalışmalar korkunun niye bazı zaman ve mekânlarda; zayıf bir mevcudiyete sahip olduğunu ya da mağduriyet risklerinin sağlıklı bir farkındalığını temsil ettiğini açıklamakta da başarısız olmaktadır. Dolayısıyla *Smith* medyayı kamuoyu görüşünü belirleyen bir araç yerine kamuoyu görüşünü şekillendiren gündemi belirleyen dolaylı bir araç olarak görmeyi tercih etmektedir.

Gordon ve Heath'in (37) Chicago, San Francisco ve Philadelphia'da 2 yıl süresince gerçekleştirdikleri bir çalışma gazetelerinde suç hikâyelerine daha çok yer verilen vatandaşların diğer vatandaşlara oranla daha çok suç korkusu sergilediği ortaya koymuştur.

O'Keefe ve Reid-Nash tarafından (75) televizyon ve gazetelerin suç korkusu üzerindeki etkisini inceleyen başka bir çalışma ise televizyon haberlerindeki suça yöneltilen dikkatin daha yüksek bir suç korkusuna neden olduğunu ancak aynı etkinin gazeteler için geçerli olmadığını ortaya koymuştur.

Bu konuda *Heath* (42) tarafından gerçekleştirilen başka bir ilginç çalışma bireylerin kendi yaşam alanlarının dışına ilişkin gördükleri suç haberlerinin bu kişilerin hissettikleri güven duygusunu arttırdığını ve dolayısıyla beklenenin tersine suç korkularını azalttığını ortaya koymuştur. *Liska ve Baccaglioni* (68) bu olguya "görelî güvenlik hissi" adını vermiştir.

Winkel ve Vrij (116) tarafından gerçekleştirilen bir deney suçun gerçekleştiği yerin suç korkusu üzerinde ne kadar büyük bir etkisi olduğunu ortaya koymuştur. Bu çalışmada bir grup kadına içinde tecavüz haberlerinin bulunduğu farklı gazeteler gösterilmiştir. Çalışmadan elde edilen verilere göre gazete okumayan kadınlar en düşük tecavüz korkusunu ve yerel gazete okuyan kadınlar en yüksek suç korkusunu gösterirken yerel olmayan gazeteleri okuyan kadınlar ortalama bir suç korkusu göstermiştir. Ancak bu yazarlara göre korku reaksiyonlarını tahmin etmek için tamamen coğrafik ölçütler yeterli değildir ve bu konuda en iyi yaklaşım süljelerin haberde bahsi geçen çevre ile kendi yaşadıkları çevre arasında ne kadar bir benzerlik algıladığını dikkate almaktır. Yazarların dikkat çektiği başka bir nokta da uyaran benzerliğinin bireyin kendini mağdurla ne kadar özdeşleştirdiğine ve gerçekleşen suçun bireyin korktuğu suç ile ne kadar benzeştiğine bağlı olmasıdır. Sonuç olarak bu iki yazar yerel medyadaki haberlerin suç korkusuna ulusal medyadaki haberlerden daha fazla katkıda bulunduğunu savunmuştur.

Ancak *Williams ve Dickinson* (115) tarafından İngiliz ulusal gazeteleri üzerinde gerçekleştirilen başka bir çalışma, daha çarpıcı suç haberleri içeren ulusal gazeteleri okuyan bireylerin daha fazla suç korkusu gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu çalışma aynı zamanda düşük gelirli tüketicilere yönelik tabloid gazeteler okuyan bireylerin broadsheet (büyük ebat) formatlı gazete okuyucularının 3 katı bir suç korkusu sergilediğini de kanıtlamıştır.

Televizyonun suç korkusu üzerindeki etkisine ilişkin gerçekleştirilen ünlü çalışmalardan biri *Gerbner ve arkadaşları* (32) tarafından geliştirilen “işleme” hipotezidir. Temelinde bu hipotez televizyonun izleyicilerin dünya görüşünü şekillendirdiğini ve deforme ettiğini savunmaktadır. Bu görüşe göre televizyon izlemenin yüksek olasılıklı sonuçlarından biri acımasız ve bencil bir dünyada yüksek ve istikrarsız bir suç korkusudur. Ancak Gerbner ve arkadaşlarının bu çalışmasını izleyen bir dizi çalışma bu işleme etkisinin başka demografik kontrollerin mevcudiyetinde kaybolduğunu ileri sürmüştür. Örneğin *Doob ve Macdonald* (17) bu etkinin suç oranları göz önünde bulundurulduğunda kaybolduğunu öne sürmüştür. Ve sonrasında Gerbner ve arkadaşlarının çalışmasını tekrarlamak üzere gerçekleştirilen diğer çalışmaların da aynı sonucu vermemesi üzerine *Gerbner ve arkadaşları* (33) işleme hipotezine "rezonans" fikrini eklemiştir. Bu yeni açılıma göre “işleme” etkisi en çok bahsi geçen acımasız ve bencil dünya ile benzer bir hayat yaşayan kişilerde baskın olacaktır.

Heath ve Petraitis'in (43) bu konuda gerçekleştirdiği bir çalışma televizyon izlemenin bireylerin zihnine acımasız ve korkutucu bir dış dünya izlenimi bırakmasının:

- “Dış dünya”nın coğrafik olarak nasıl tanımlandığına,
- “Televizyon izleme”nin nasıl tanımlandığına,
- Bireyin cinsiyetinin ne olduğuna ve
- Bireyin yaşadığı çevredeki gerçek suç oranlarının ne olduğuna bağlı olduğunu savunmuştur.

Sparks (96) suç konulu televizyon programlarının etkisi üzerinde gerçekleştirdiği çalışmada “işleme” hipotezine iki alternatif getirmiştir. Yazar öncelikle televizyonda gösterilen bu tip programların içerdikleri yüksek şiddete rağmen daima adalet ve düzenin sağlanması ile sonuçlandığına dikkat çekmiştir. Yazarın ikinci argümanı olan "seçici maruziyet" izleyicilerin pasif ve saf bireyler olmadığını ve bu tip programlarda gördükleri şeyleri toplumsal deneyimlerine göre değerlendirdiklerini savunmuştur. Bu görüşe göre kişilerin yoğun bir şekilde bu tip programları takip etmesi aslen bireylerin mağduriyet korkusu ya da deneyimleri ile başa çıkmak üzere kullandıkları bir stratejidir. Bireyler bu dramatik hikâyelerle bozulan ve tekrar sağlanan düzenle; kaygı ve güvence arasındaki oyuna ortak olmaktadır.

Sonuç olarak bu çalışmaların bütününden yola çıkıldığında öncesinde mağduriyet deneyimi olan ve özellikle yakın çevrede yaşayan birini tanımak ya da sosyal ağlardan veya yerel medyadan yakın çevredeki mağduriyet deneyimlerini öğrenmek bireysel mağduriyet deneyiminden ya da uzak bir yerdeki suçları öğrenmekten daha direkt bir suç korkusu yaratmaktadır (39).

2.2.1.3. Sosyo-Ekonomik Durum

Şahsa karşı suçlar söz konusu olduğunda sosyo ekonomik durum düzeldikçe suç mağduriyeti riski azalırken mala karşı suçlar söz konusu olduğunda bu ilişki tersine dönmektedir. Suç korkusu göz önünde bulundurulduğunda yapılan anketler sosyoekonomik durum ile negatif bir ilişki ortaya koymaktadır. 1974 yılında gerçekleştirilen bir Gallup çalışması hem gelir hem de eğitim düzeyinin suç korkusu ile negatif bir ilişkisi olduğunu ortaya koymuştur. Benzer şekilde Biderman ve arkadaşlarının uyguladıkları kaygı ölçeğinde en düşük skoru en yüksek gelir grubundaki şehir sakinleri almıştır. Ve araştırmacılar bu veriden yola çıkarak daha yüksek gelire sahip insanların kendilerini korumak için daha fazla imkâna sahip olduğuna ve dolayısıyla daha düşük bir mağduriyet korkusuna sahip olduklarına karar vermiştir. Ve bu yazarlara göre yüksek gelir seviyesine sahip bireyler finansal açıdan suç oranı düşük yerlerde yaşama gücüne de sahiptir (16).

Bu görüşe ek olarak savunulan başka bir görüş de daha düşük sosyo-ekonomik guruplarda yer alan bireylerin maddi ve sosyal kaynaklara sahip olmamalarının; bireysel düzeyde mağduriyet deneyimi ile başa çıkamamaları ve toplumsal düzeyde daha yüksek statülü çevrelerin bağlantılarına, örgütsel yeteneklere ve politik ağlara erişememeleri ile sonuçlanabilmesidir. Tüm bunlar öncesinde bahsi geçen savunmasızlık teorilerine benzer şekilde kişinin kontrol hissini azaltabilecek koşullardır. Son olarak etnik azınlıklar söz konusu olduğunda tüm bunlara hem kurumsal hem de bireysel düzeyde eklenen bir ırkçılık ve ayrımcılık olgusu da mevcuttur (39).

2.2.2. Çevresel Suç Korkusu Belirleyicileri

Suç korkusunun doğrudan yaşanan mağduriyet deneyimi ile ilişkili olmadığını gösteren çalışmalar araştırmacıları bireylerin yaşadıkları ortamı incelemeye yönlendirmiştir.

2.2.2.1. Nüfus Büyüklüğü

Wirth tarafından geliştirilen ve Fischer tarafından eleştirilen kentleşme tezine göre büyük şehirlerdeki normatif çatışmalar, bireyselleşme, kendine yabancılaşma, yakın ilişkilerdeki ve resmi olmayan sosyal kontrol mekanizmalarındaki çöküş ve coğrafi mobilite; yabancılaşma, güçsüzleşme, kaygı ve korku gibi psikolojik durumlara yol açmaktadır. Garofalo ve Laub ise suç korkusunun bu kentsel yaşama ilişkin psikolojik sendromun bir parçası olabileceğini savunmuştur (67).

Yapılan çalışmaların büyük bölümü nüfus çokluğunun suç korkusu ile pozitif bir ilişkisi olduğunu ortaya koymuştur. Ulusal bir mağduriyet çalışmasının sonuçlarını Adalet Bakanlığı ile tartışan Ennis birey büyük şehir merkezlerinden küçük il ve ilçelere gittikçe suç oranının düştüğü ve bu düşüşün şahsa karşı suçlar için daha belirgin olduğu sonucuna varmıştır. Boggs Missouri eyaletinin büyük şehirlerinde yaşayan halkın küçük şehirlerinde yaşayanlardan daha yüksek bir korku gösterdiğini ortaya koyarken benzer şekilde Conklin kentsel bir örnekleme kırsal bir örneklem ile karşılaştırdığında kırsalda yaşayanların daha düşük bir suç korkusuna sahip olduğunu ortaya koymuştur (16)

Nüfus büyüklüğüne ilişkin başka bir argüman da artan nüfus yoğunluğunun ve şehir yaşamının heterojenliğinin sosyal bağları etkilediğidir. Bu teoriye göre bu etki kişinin kendini sosyal yaşantıdan izole etmesine, yalnızlaşmasına ve artan anti-sosyal davranışlara yol açmaktadır. Dolayısıyla kentsel yaşamda gerçekleşen yakın temaslar yabancılarla yakın temas olarak algılanmaktadır. Dolayısıyla bu bağlamda suç korkusu yabancılara karşı duyulan korku ile eşleştirilmektedir. Buna benzer şekilde suç korkusunu yaşam alanlarındaki sakinlerin hızlı değişimi ile açıklayan teoriler de mevcuttur (89).

2.2.2.2. Toplumsal Bütünleşme ve Medeni Olmayan Davranışlar

Yaşanılan yerin sosyal bağların zayıflamasına neden olduğunu söyleyen teorilere yanıt olarak yaşanılan çevrenin bir tehditten ziyade koruyucu olabileceğini savunan teoriler de mevcuttur. Bu teoriler sosyal ve duygusal destek konusundaki farkındalığın suç korkusunu azaltabileceğini öne sürmektedir (39).

Bireyin içinde yaşadığı topluluğa duyduğu bağlılık hissinin kişinin başa çıkma yetilerine olan güvenini arttırabileceği ve dolayısıyla algılanan mağduriyet riskini ve suç mağduriyeti korkusunu azaltabileceği savunulmaktadır. Benzer şekilde suç korkusunun gerçekten medeni olmayan davranışlarla (sosyal ve fiziksel) ilişkili olması durumunda bireylerin içinde yaşadıkları topluluğa olan bağlılıklarının ve katılımlarının bireylerin bu tip medeni olmayan davranışları daha kolay algılamalarına yardımcı olacağını savunan görüşler de mevcuttur (81).

Bu konudaki başka bir görüş de çevreyle bütünleşmenin bireyin güvenli yerlere ilişkin zihinsel haritalar geliştirmesine yardımcı olacağı ve suçun yarattığı tehlike stresini azaltacağıdır (81).

Bu tip sosyal ilişkiler literatürde daha çok yaşlıların suç korkusuna ilişkin analizlerde sıklıkla kullanılsa da iyi sosyal ilişkiler diğer alt guruplar için de bir önem teşkil etmektedir (39).

Bu ilişkilerden en basit olanı bireyin beraber yaşadığı insanlardır. Suç korkusu çalışmalarında evli olma ya da başkalarıyla yaşama çoğunlukla suç korkusunu azaltan bir değişken olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak çoğu çalışma evli olmamanın ya da yalnız başına yaşamamanın özellikle yaşlılarda suç korkusunu arttırdığını ortaya koyarken (13) bazı çalışmalar böyle bir ilişkiye rastlamamıştır (59).

Baba ve Austin (8) tarafından gerçekleştirilen bir çalışma komşuların davranışları konusunda hissedilen memnuniyetin ve komşuların desteğinin suç korkusu düzeyini azalttığını ortaya koymuştur.

Clarke ve Lewis (14) de benzer bir şekilde komşularla ilişkinin suç korkusunu azaltmada kritik bir faktör olduğunu savunmuştur.

Hartnagel (40) ve *Sacco* (87) bu görüşlere karşıt bir şekilde suç korkusu ve komşuluk ilişkilerindeki bağlılık arasında bir ilişki bulmamıştır. Ancak Hartnagel'e göre suç korkusu daha yüksek olan bireylerin yaşadıkları çevreye ilişkin memnuniyetlerinin daha düşük olduğunu ortaya koymuştur.

Toplumsal bütünleşmeye ilişkin çok sayıda teori geliştirilmesi sonucunda odaklanılan başka bir konuda yaşanan çevredeki medeni olmayan davranışlar olmuştur. Toplumsal

bütünleşmenin bireylerin suç korkusunu azalttığından yola çıkılarak bireylerin yakın çevrelerini tehditkâr olarak algılamaları durumunda daha büyük bir suç korkusu sergileyecekleri sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla; gürültü yapan komşular, grafiti, sokakları pisleten gençler, ayyaşlar, serseriler, dilenciler, terk edilmiş evler ve camı kırık binalar benzeri koşulların bazı insanların yaşadıkları ortamı tahmin edilemez ve düzensiz olarak algılamalarına itebileceği savunulmuştur. Bu görüşe göre bireyin kendini sembolik ya da gerçek korkularla çevrelenmiş hissetmesinin ya da yaşadığı çevrenin gün geçtikçe kötüye gittiğini düşünmesinin yalnızca genel bir kaygı yaratmayacağı, buna ek olarak belirli bir suç korkusu da yaratacağı savunulmuştur (20).

Bu tip sinyaller literatürde daha önce de bahsi geçtiği üzere çok sayıda isimle anılmıştır ve bu noktadan sonra bu tip davranışlar medeni olmayan davranışlar olarak adlandırılacaktır. Ancak yine de literatürde çoğu yazarın sosyal ve fiziksel medeni olmayan davranışlar arasında ayırma gittiğini hatırlatmakta fayda vardır. Örneğin *Rohe ve Burby* (83) fiziksel davranışların sosyal medeni olmayan davranışlardan daha fazla suç korkusuna sebep olduğunu savunurken *LaGrange ve ark.* (56) bu iki medeni olmayan davranış arasında belirgin bir farka rastlamamıştır.

Literatürde medeni olmayan davranışlara ilişkin çalışmalar bunla da sınırlı kalmamıştır. Örneğin *Garofalo ve Laub'a* göre (29) gerçek suça mağduriyet korkusu diğer toplumsal anomaliler sonucu oluşan tedirginlikten ayrı tutulamaz. Bahsi geçen küçük toplumsal anomaliler fiziksel ya da sosyal olabilir.

Wilson (113), sosyal açıdan “bireyin yaşadığı ve hareket ettiği ortamda bir dizi hak standardının ve belirli bir ahlak anlayışının gözlemlenebilmesine ilişkin duyduğu arzuya” dikkat çeker. Bu standartlar ilgili bireyin sahip olduğu etik değerler ve yaşam biçimi ile tutarlı olmalı ve bunları desteklemelidir. Sosyal açıdan çevrede dolaşan gençler, yoldaki ayyaş ve serseriler, gürültü yapan komşular ve partiler bu davranışlara örnektir. Fiziksel açıdan şahsa ve mala karşı saldırganlık, duvar yazıları ve çevreyi kirletmek gibi davranışlar da tip davranışlara örnektir.

Psikolojik açıdan medeni olmayan davranışların önemine dayanak oluşturmak için iki görüş ele alınabilir. Bunlardan birisi “çevre üzerindeki kontrolün” diğeri de bireyin “değer verdiği bir nesnenin” kaybidir. *Glazer'a* göre (114), medeni olmayan davranışlar bir kontrol

eksikliğini yansıtmaktadır; örneğin yolda ya da metroda görülen duvar yazıları akla gelen her türlü zarar ve hasarın gerçekleştirilebileceği kontrolsüz ve kontrol edilemeyen bir çevreye işaret etmektedir.

Van der Wurff ve Stringer (103) de suç korkusu ve değerli nesnelerin kaybı arasındaki ilişkiye dikkat çekmektedir. Bu durumda kaybedilen şey toplumsal yaşamın eski hali ya da olması gerektiği halidir.

Smith'e (93) göre suç korkusu toplumun bütününde ve kentin iç kesiminde gücün diferansiyel dağılımına ilişkin sosyal bir olgudur.

Skogan (91) olası medeni olmayan davranışları; kamuya açık alanlarda alkol tüketme, köşebaşı çeteleri, yolda rahatsız edilme, uyuşturucu ilaçlar, gürültü yapan komşular, sokak fuhuşu, vandallık, yaşanan çevrenin bakımsızlığı, terk edilmişliği ve kirliliği olarak belirlemektedir. Bu tip davranışlar suçun ve sağlıklı bir çevreyi korumaya yarayan mekanizmanın kırılmasının belirtileri olarak kabul edilmektedir. Düzensizlik belirtileri daha fazla düzensizliği tetiklemektedir. Bu şekilde belirli bir yaşam alanı bu alanda yaşamayan insanlar tarafından suç bölgeleri olarak etiketlenilmekte ve konut piyasası mekanizmaları nedeniyle toplum tarafından itibarsız olarak kabul edilen kişileri daha çok çekmektedir.

Ve son olarak *Lewis and Maxfield* (63) medeni olmayan davranışlar konusunda yüksek kaygı gösteren bölgelerde suç korkusunun en yüksek suç oranına sahip olan bölgelerden daha yüksek olduğunu ileri sürmüştür.

2.2.3. Literatüre Genel Bakış

Bu noktaya kadar açıklanan çeşitli suç korkusu teorilerinden anlaşılabilceği üzere bu olguyu açıklamak için çok sayıda hipotez üretilmiştir. Geçtiğimiz yıllar içerisinde "Suç mağduriyeti korkusu" kriminoloji disiplini içerisinde suç olgusundan bağımsız olarak incelenen bir konu haline gelmiştir. Ancak bu bağımsızlığa ve çeşitliliğe rağmen suç korkusuna ilişkin literatürden şu genel sonuçları çıkarmak mümkündür (39):

- Suçun bireyler ve toplumlar üzerindeki etkisi çok ciddi olabilir. Bu nedenle belirli bir ölçüye kadar dikkatli olmak akla yakın gelse de önlemlerin uç noktalara çıkarılması

hem bireye hem de topluma zarar verici olabilir. Hayatı bir "kale"ye çeviren suç korkusu aynı zamanda enformal sosyal kontrolü ve gözetimi azaltarak yüksek bir suç mağduriyeti riskine yol açabilir.

- Gerçekleştirilen çok sayıda çalışmaya göre bireylerin suç korkusu bireylerin hissettikleri savunmasızlık hissine bağlıdır dolayısıyla çok sayıda yazar suç mağduriyeti korkusunu bireylerin cinsiyetine, yaşına ya da sosyal statüsüne bağlamaktadır.
- Gerçekleştirilen çalışmaların geneline göre suç korkusu ve bireysel mağduriyet deneyimi arasında zayıf bir ilişki vardır. Ancak sözlü olarak ya da medya aracılığıyla yaşanan çevreye yakın bir yerde bireyin benzeşim hissettiği mağdurlara karşı işlenen suçlarda, suça ilişkin dolaylı bilgi suç korkusunu etkileyebilmektedir.
- Ve son olarak yakın zamanda gerçekleştirilen çalışmalarda suç korkusu gün geçtikçe yaşanan çevredeki fiziksel ve sosyal koşullarla daha fazla ilişkilendirilmektedir. Suç düzeyleri düşük olsa bile "kırık camların" (düzensizliğin) sık olduğu bölgelerde semt sakinleri düzensizlik ve sosyal kontrol eksikliğine işaret eden sembollerden yüksek bir suç korkusu geliştirebilmektedir. Benzer şekilde sosyal ağların zayıf olduğu yerlerde yaşayan ve sosyal olarak izole edilmiş hisseden bireyler de yüksek bir suç korkusu gösterebilmektedir.

Dolayısıyla bu kısa özetten anlaşılacağı üzere literatürde suç korkusu genel olarak hissedilen savunmasızlık hissine, yaşanan semtteki fiziksel ve sosyal yozlaşma bozulma belirtilerine ve toplumsal bütünlüğün zayıflığına ya da gruplar arasındaki çatışmalara bağlanmaktadır.

3.Gereç ve Yöntem

3.1. Araştırma Koşulları

Türkiye’de mala ve şahsa karşı suçların geçmiş yıllara oranla büyük bir artış gösterdiğine ilişkin genel görüş kamuoyundan önemli ölçüde destek görmektedir. Buna ek olarak son çeyrek asra kadar kamuoyuna çok yansıtılmayan şiddet suçları artık tüm dünyaya benzer şekilde Türk basınında da önemli bir yer tutmaktadır. Bu koşullara eklenen ekonomik kriz, artan işsizlik oranları ve yurt genelindeki düşük eğitim düzeyi suç oranlarını kamuoyunun gözünde daha da kaygı verici bir sorun haline getirmiştir.

Dünya genelinde suç oranlarındaki artışa ve sosyo-ekonomik koşullardaki değişime reaksiyon olarak geliştirildiği düşünülen suç korkusu ve algılanan suç mağduriyeti riski, başını Amerika ve İngiltere’nin çektiği bir dizi ülkede kriminoloji araştırmalarına sistematik “suç mağduriyeti anketlerini” kazandırmıştır. Amerika’da Adalet Bakanlığı’na bağlı Adalet İstatistikleri Bürosu tarafından gerçekleştirilen Ulusal Suç Mağduriyeti Anketi (NCS) ve İngiltere’de İçişleri Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen İngiliz Suç Anketi (BCS) bu konuda sıklıkla referans alınan iki çalışmadır. İlgili ülkelerde sırasıyla 1970 ve 1980’lerin başı itibariyle periyodik olarak gerçekleştirilmeye başlanılan bu anketler Türkiye’de yakın zamana kadar benzer bir yankı bulmamıştır.

Türkiye; ilk olarak 1989 yılında Birleşmiş Milletler Bölgelerarası Suç ve Adalet Araştırmaları Enstitüsü (UNICRI) tarafından gerçekleştirilen ve sonrasında 1992, 1996, 2000 ve 2004/2005 yıllarında tekrarlanan Uluslararası Suç Mağduru Araştırması’nın (ICVS) 5.etabına, 2005 yılında dâhil olmuştur. İlgili çalışma İstanbul’un tüm semtlerinden rastgele seçilen %50’si erkek ve %50’si kadın 1242 kişi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Türkçeye çevrilen ve uyarlanan standart ICVS anketi, kişilerle yüz yüze konuşmak suretiyle uygulanmıştır. Çalışmaya göre 2000-2005 yılları içerisinde araba sahipleri arasında arabanın çalınmasının %11 oranında, eve hırsız girmesinin %16 oranında rastlanırken şahsa karşı suçlarda gasp mağdurlarının oranı %4, hırsızlıkla mağdurlarının oranı %12 ve tehdit içeren darp mağdurlarının oranı %3,5 olarak belirlenmiştir (122). Bu araştırmaya göre İstanbul diğer Avrupa şehirleri ile karşılaştırıldığında mala karşı suçlarda ilk sırada yer alırken şahsa karşı suçlarda sıralaması

çok daha düşük olmuştur. Çalışmaya katılan gönüllülerin %70'i gelecek yılda evlerine hırsız girmesi olasılığının büyük olduğunu belirtmiştir. Bulgulara göre bu risk tahmini doğrudan gönüllülerin geçmiş mağduriyet deneyimi ile ilişkilidir. Buna ek olarak İstanbul halkı sokakta kendini tehlikede hissettiğini belirtmiştir. Kendini dışarıda oldukça güvende ya da çok güvende hissettiğini söyleyen katılımcıların sayısı %50'nin altında kalmıştır. Yine diğer Avrupa ülkeleri ile karşılaştırıldığında bu güvensizlik oranı sıralamadaki en düşük oranlardan biri olmuştur ve cinsiyet güvenlik hissini istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde etkileyen bir değişkendir (123). Çalışmaya göre suçun son beş yıl içerisindeki ve özellikle 2004 yılındaki yaygınlığı ve suç oranlardaki düşüklük dikkate alındığında, katılımcıların sokakların gerçekten güvenli olup olmadığından bağımsız bir olgu olarak, kendini güvende hissetmediği gözlemlenmiştir (124). Bu çalışma geçmiş mağduriyet deneyimi, suç mağduriyeti korkusu ve algılanan suç mağduriyeti riskine yaklaşımı açısından Türkiye'de bu ölçekte gerçekleştirilen en kapsamlı çalışma olmuştur. Ancak ilgili çalışma yine de suç mağduriyeti korkusunu nesnel eve hırsız girme riski ve geçmiş mağduriyet deneyimi arasındaki ilişki ve bireylerin kendilerini kamuya açık alanda ne kadar güvende hissettikleri üzerinden ölçmektedir. Bu nedenle bu çalışmada da mala ve şahsa karşı suç tiplerine ve yaş farklılıklarına göre ayrıntılı bir analizin eksikliği hissedilmektedir. Ancak ilgili çalışmada gönüllüler cinsiyet farkı göz önüne alınarak analiz edilmiş, anket sorularına polise olan güven, bireysel güvenlik önlemleri, kişilerin çevrelerinde gözlemledikleri uyuşturucu aktiviteleri ve genel olarak komşuluk ilişkileri de dâhil etmiştir (125). Dolayısıyla bu araştırma, örneklemin büyüklüğü göz önünde bulundurulduğunda, Türkiye için bir ilki temsil etmektedir.

Türk literatüründe suç korkusuna özel olarak gerçekleştirilen başka faydalı bir araştırma da yine İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü bünyesinde Adli Tıp Sosyal Bilimler doktora öğrencisi Mine Özaşçılar tarafından gerçekleştirilen "Suç Korkusu: İstanbul'da Yaşayan 18-25 Yaşarası Üniversite Öğrencilerinin Mağdur Olma Riskleri Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi" başlıklı yüksek lisans tez çalışması olmuştur. Ancak bu çalışma mala ve şahsa karşı suç tiplerine mağduriyet korkusunu açıklamada yaş gruplarından, cinsiyet farklılığından, algılanan suç mağduriyeti riskinden ve diğer demografik bağımsız değişkenlerden bir bütün olarak yararlanması açısından ilgili tez çalışmasından da farklılık göstermektedir.

3.2. Örneklem, Anket ve Verilerin Toplanması

Tez çalışmasının örnekleme TÜİK'in 31.12.2007 tarihli il, yaş grubu ve cinsiyete göre nüfus istatistiklerinde (126) Türkiye'deki 65 yaş ve üzeri 5.000.175 kişilik toplam nüfusun 740.429'u (yaklaşık %15) ve 19 yaş üzeri 45.786.832 kişilik nüfusun 8.511.738'i (Yaklaşık %19) ile en büyük yüzdesine sahip olması nedeniyle çalışma evreni olarak seçilen İstanbul'un; Kadıköy ilçesinin üç farklı gelir aralığını temsil eden Suadiye, Acıbadem ve Kayışdağı mahallelerinde kamuya açık alanda yüz yüze görüşülen 18–90 yaş aralığındaki 200 kişi oluşturmaktadır. Çalışmada bu ilçenin seçilmesinin nedeni TÜİK'in ilçelere göre şehir ve köy nüfusu, yıllık nüfus artış hızı, yüzölçümü ve nüfus yoğunluğu istatistiklerinde (127) Kadıköy'ün 663.299 kişilik nüfusu ile İstanbul'un en yüksek nüfuslu semtlerinden biri olması ve bu ilçenin semt bazında heterojen bir gelir düzeyi ve gelir dağılımına sahip olduğuna inanılmasıdır. Dolayısıyla çalışmanın ilerleyen bölümlerinde gelir düzeyinin de suç mağduriyeti korkusu ve algılanan suç mağduriyeti üzerindeki olası etkisi de dikkate alınabilecektir.

Bu tez çalışmasında kantitatif bir yöntem olan ve kapalı uçlu sorulara sahip olan anket yöntemi kullanılmıştır. Anket toplamda 3 bölüm ve 39 sorudan meydana gelmektedir. Tezin araştırma sorusunu test etmek üzere anketin ilk bölümünde Ferraro ve LaGrange'ın 1'i NCS (Ulusal Suç Anketi) sorusu olmak üzere 11 suç mağduriyeti korkusu ve 2 suç mağduriyeti riski ölçütünden meydana gelen ölçeği kullanılmıştır (55). Gönüllüler bu bölümde yer alan korku ölçütü sorularına; "Korkmuyorum", "Biraz Korkuyorum", "Çok Korkuyorum" şeklinde üçlü bir skala üzerinden cevap vermiştir. Bu skala sonrasında "Korkmuyorum" 1 puan ve "Çok Korkuyorum" 3 puan olacak şekilde 1'den 3'e kadar puanlanmıştır. Anketin takip eden ikinci bölümünde; çevre memnuniyeti ve komşuluk ilişkileri, basılı ve görsel medya haber kaynakları, polisiye hizmetlerin görünürlüğü, bireyin maddi ve fiziksel yeterlilik algısı ve genel toplumsal memnuniyet benzeri değişkenleri ölçmekte faydalanılacak 15 önerme yer almıştır. Gönüllüler bu bölümde yer alan önermelere; "Kesinlikle Katılmıyorum", "Biraz Katılıyorum", "Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum", "Katılıyorum", "Kesinlikle Katılıyorum" şeklinde beşli bir skala üzerinden cevap vermiştir. Ancak önermelerin bir kısmının cümle yapısı itibarıyla olumlu bir kısmının da olumsuz olması nedeniyle sonrasında faktör analizindeki olası hataları önlemek üzere; 14,15, 16, 17, 19 ve 21 no.lu önermeler "Kesinlikle Katılmıyorum" 1 puan ve " Kesinlikle Katılıyorum " 5 puan olacak şekilde ve 18, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27 ve 28 no.lu önermeler "Kesinlikle Katılmıyorum" 5 puan ve " Kesinlikle

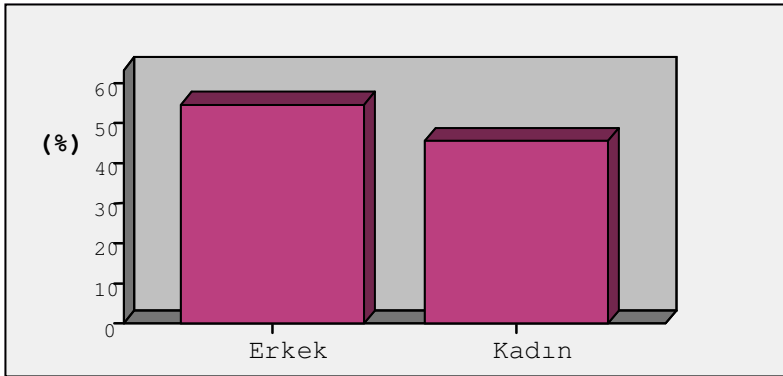
Katılıyorum " 1 puan olacak şekilde 1'den 5'e kadar puanlanmıştır. Son olarak anketin üçüncü bölümünde gönüllülerin sosyo-demografik çeşitliliğini ölçmek üzere; cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim düzeyi, istihdam durumu, gelir düzeyi, ikamet tipi ve gazete ve haber bülteni takip alışkanlıklarına ilişkin 10 soru sorulmuştur. Anketin bu bölümünde gönüllü ya da gönüllü yakınlarının geçmiş mağduriyet deneyimini ölçmek üzere ek bir soruya da yer verilmiştir. Anketlerin analizinde bilgisayar tabanlı SPSS v16.0 istatistik paket programından faydalanılmıştır. Çalışmanın ilk aşamasında demografik verilerin açıklayıcı istatistikleri hesaplanmıştır. İkinci aşamada gözlemlenen bir dizi değişken arasındaki korelasyonların bir ya da birden fazla gizli değişken ile aralarındaki ilişkiden kaynaklanmadığından emin olmak üzere faktör ve güvenilirlik analizi gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın üçüncü aşamasında mala karşı suç korkusu ile şahsa karşı suç korkusu, NCS ile mala karşı suç korkusu, NCS ile şahsa karşı suç korkusu, algılanan mala karşı suç mağduriyeti riski ile mala karşı suç mağduriyeti korkusu ve algılanan şahsa karşı suç mağduriyeti riski ile şahsa karşı suç mağduriyeti korkusu arasındaki korelasyon incelenmiştir. Analizin son aşamasında 2 modelli bir çoklu regresyon analizi gerçekleştirilmiştir.

4.Bulgular

4.1. Açıklayıcı İstatistik Analizleri

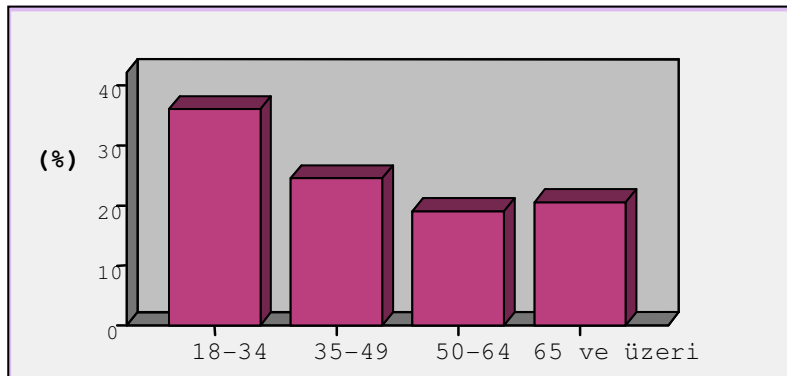
Tezin anket uygulaması; öncesinde gereç ve yöntem bölümünde de belirtildiği üzere, İstanbul Kadıköy ilçesinin Kayışdağı, Acıbadem ve Suadiye ilçelerinde yaşayan 18–90 yaşları arasında 200 gönüllü üzerinde gerçekleştirilmiştir. Şekil 1’de yüzdeleri görüldüğü üzere çalışmaya 109 erkek ve 91 kadın gönüllü katılmıştır.

Şekil 1.Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımı

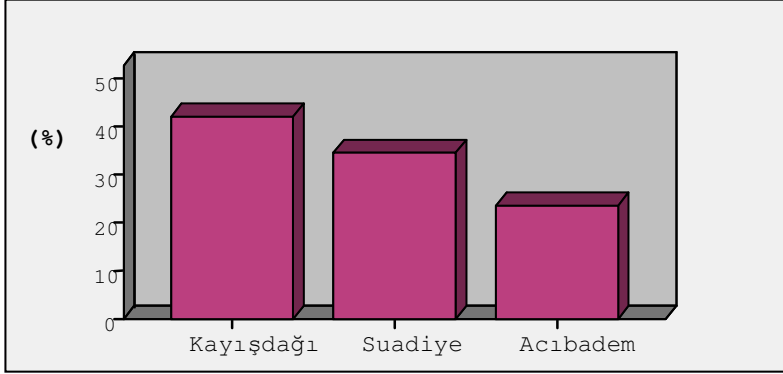
Şekil 2’de yüzdeleri görüldüğü üzere çalışmaya katılan gönüllülerin 72’si 18–34, 49’u (%24,2) 35–49, 38’i 50–64 ve 41’i 65 ve üzeri yaş grubundadır.

Şekil 2.Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

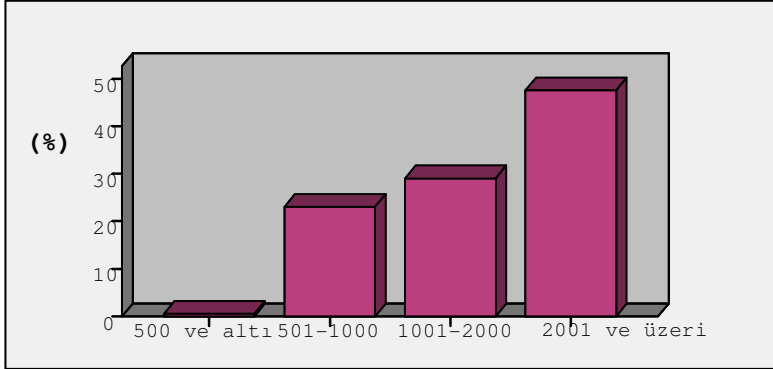
Şekil 3’te yüzdeleri görüldüğü üzere katılımcıların 84’ü Kayışdağı’nda, 69’u Suadiye’de ve 47’si Acıbadem’de oturmaktadır.

Şekil 3.Katılımcıların Semtlere Göre Dağılımı

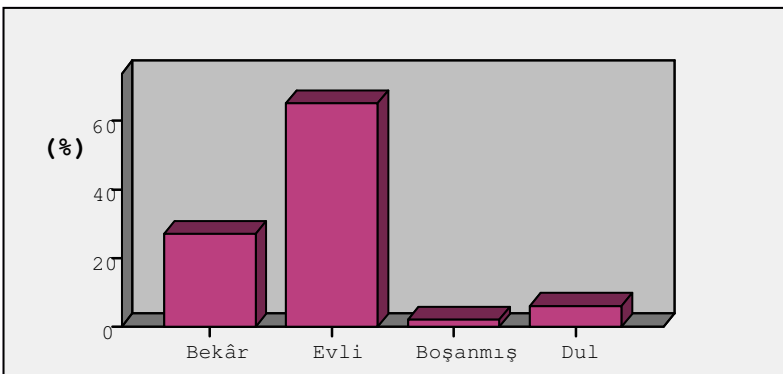
Şekil 4'te yüzdeleri görüldüğü üzere ankete katılan 200 gönüllüden 95'i hanelerine 2001 YTL ve üzerinde, 58'i 1001 ve 2000 YTL arasında, 46'sı 501 ve 1000 YTL arasında ve 1'i 500 YTL altında bir gelir girdiğini ifade etmiştir.

Şekil 4.Katılımcıların Aylık Hane Gelirlerine Göre Dağılımı (YTL)

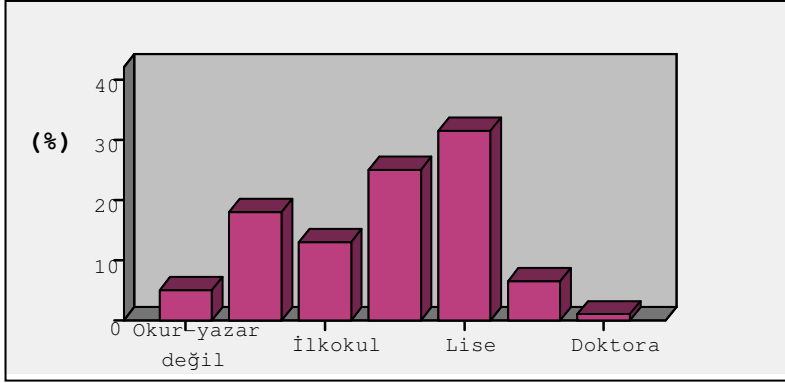
Katılımcıların medeni durumu incelendiğinde Şekil 5'te yüzdeleri görüldüğü üzere 54'ü bekâr, 130'u evli, 4'ü boşanmış ve 12'si duldur.

Şekil 5.Katılımcıların Medeni Durumlarına Göre Dağılımı

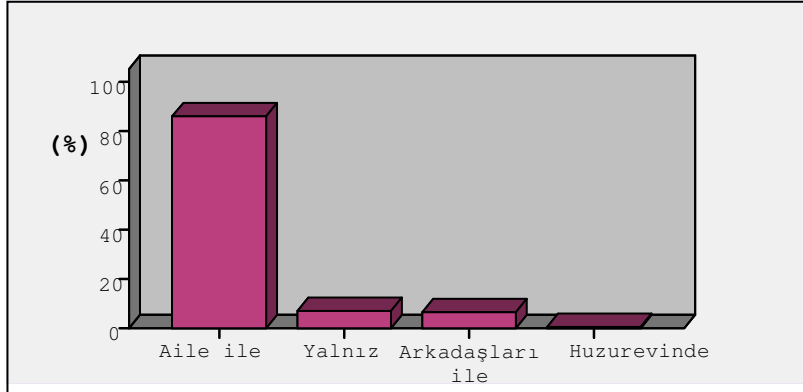
Şekil 6’da yüzdeleri görüldüğü üzere katılımcıların 10’u hiç okula gitmediğini ve okuryazar olmadığını, 36’sı okuryazar olduğunu, 26’sı ilkokulu bitirdiğini, 50’si ortaokulu bitirdiğini, 63’ü liseyi bitirdiğini, 13’ü üniversiteyi bitirdiğini, 2’si doktora bitirdiğini belirtmiştir.

Şekil 6.Katılımcıların Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

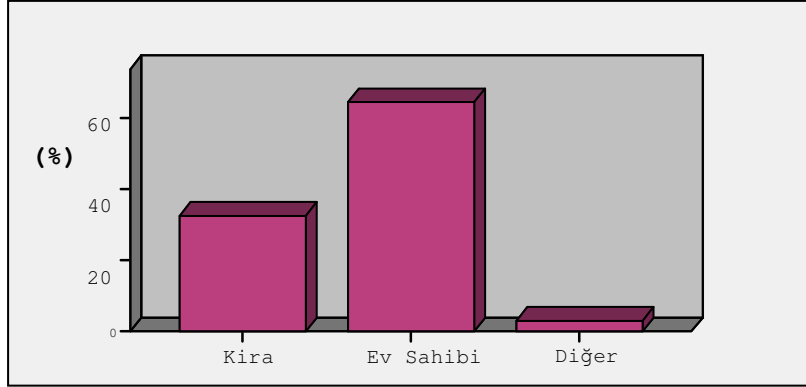
Şekil 7’de yüzdeleri görüldüğü üzere katılımcıların 172’si ailesiyle, 14’ü yalnız, 13’ü arkadaşlarıyla 1’i de huzurevinde yaşamaktadır.

Şekil 7.Katılımcıların İkamet Tipine Göre Dağılımı

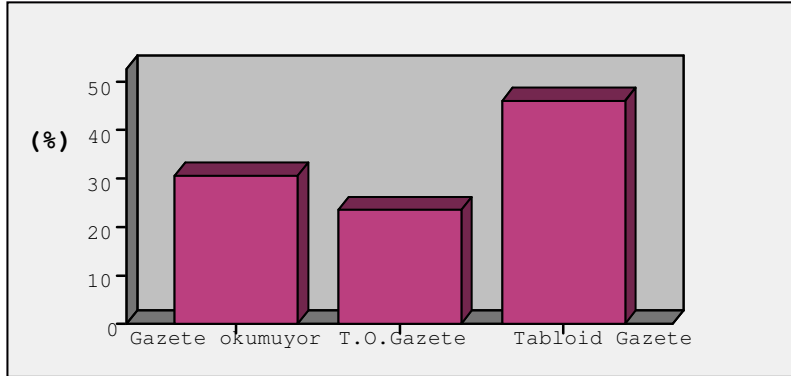
Şekil 8’de yüzdeleri görüldüğü üzere 200 katılımcıdan 65’i oturdukları evin kiracısı olduğunu, 129’u sahibi olduğunu ve 6’sı ne kiracısı ne sahibi olduğunu belirtmiştir.

Şekil 8.Katılımcıların Oturdukları Evin Mülkiyetine Göre Dağılımı

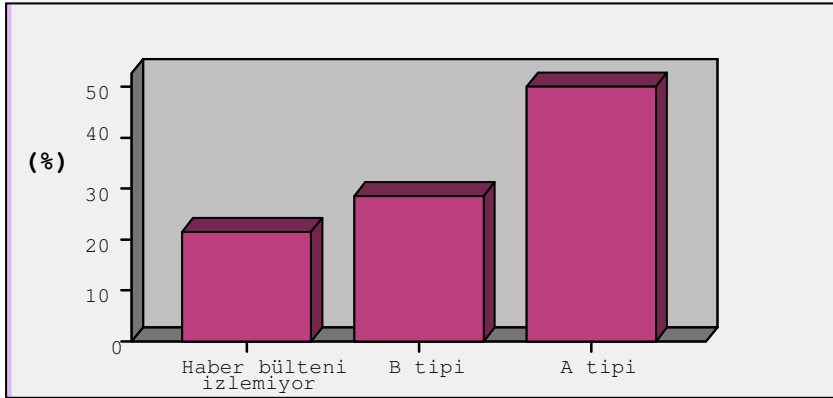

200 katılımcıdan 62'si herhangi bir gazete okumamakta ve 138'si gazete okumaktadır. Şekil 9'da yüzdeleri görüldüğü üzere bu 138 kişiden 92'si çalışmada tabloid olarak sınıflandırılan ve 3.sayfa haberlerine sıklıkla yer veren gazeteleri ve 47'si tabloid olmayan gazeteleri okumaktadır.

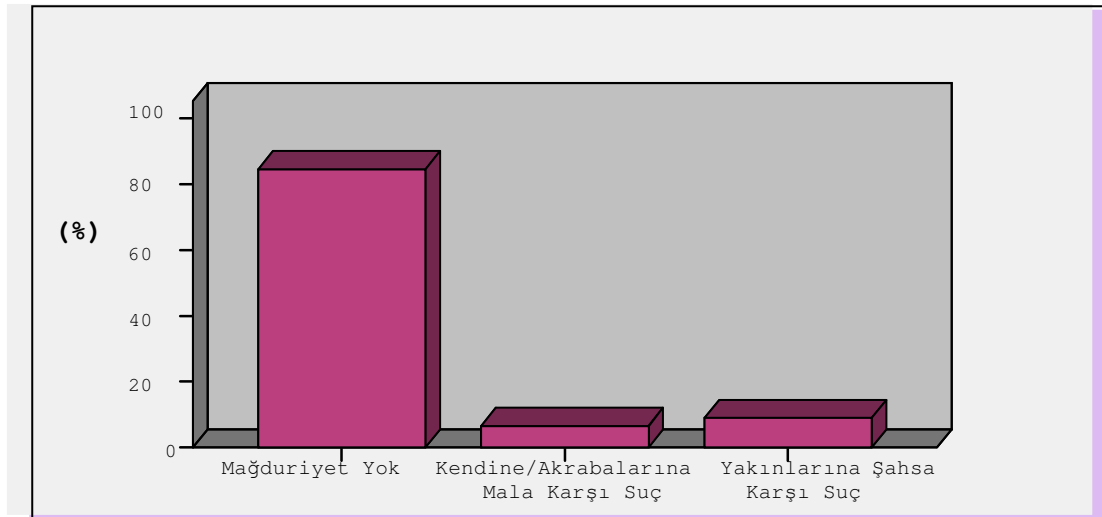
Şekil 9.Katılımcıların Gazete Okuma Alışkanlıklarına Göre Dağılımı

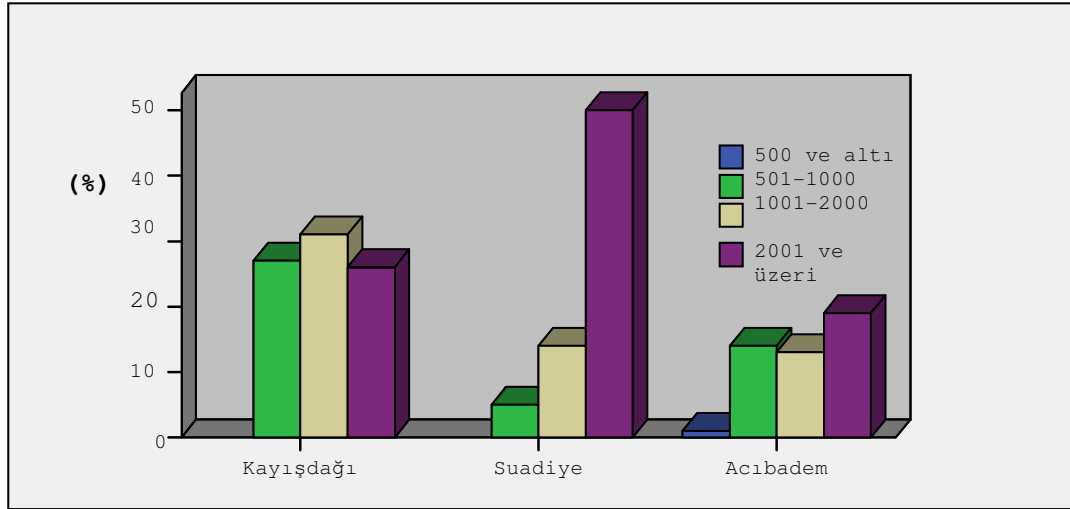
Benzer şekilde katılımcıların haber takip alışkanlıkları sorgulandığında 200 kişiden 43'ünün haber bülteni izlemediği, 100'ünün çalışmada A tipi olarak adlandırılan ve içeriğinde şiddet görüntülerine sık yer veren haber bültenlerini ve 57'sinin çalışmada B tipi olarak adlandırılan ve içeriğinde şiddet görüntülerine sık yer vermeyen haber bültenlerini tercih ettiği görülmüştür (bkz. Şekil 10).

Şekil 10. Katılımcıların Haber Bülteni Takip Alışkanlığına Göre Dağılımı

Katılımcıların geçmiş mağduriyet deneyimlerine bakıldığında durum şu şekildedir; 200 katılımcının 169'u son 1 yıl içerisinde kendisinin, bir akrabasının ya da tanıdıklarının herhangi bir mala ya da şahsa karşı suça mağdur olmadığını ifade ederken, 13'ü kendisinin ya da bir akrabasının mala karşı bir suça mağdur olduğunu, 18'i tanıdıklarının şahsa karşı bir suça mağdur olduğunu belirtmiştir (bkz. Şekil 11). Son olarak katılımcıların semtlere göre yüzdesel aylık gelir dağılımı Şekil 12'de verilmiştir. Kayışdağı'nda oturan 84 kişiden 27'si hanelerine ayda 501-1000 YTL, 31'i 1001-2000 YTL, 26'sı 2001 YTL ve üzeri bir gelir girdiğini ifade etmiştir. Suadiye'de oturan 69 kişiden 5'i hanelerine ayda 501-1000 YTL, 14'ü 1001-2000 YTL, 50'si 2001 YTL ve üzeri bir gelir girdiğini ifade etmiştir. Son olarak Acıbadem'de 47 katılımcıdan 1'i hanesine ayda 500 YTL ve altında, 14'ü hanelerine ayda 501-1000 YTL, 13'ü 1001-2000 YTL, 19'u 2001 YTL ve üzeri bir gelir girdiğini ifade etmiştir.

Şekil 11. Katılımcıların Mağduriyet Deneyimine Göre Dağılımı

Şekil 12. Katılımcıların Semtlere Göre Haneye Giren Aylık Gelir Dağılımı (YTL)

4.2. Bağımlı Değişken: Suç Mağduriyeti Korkusu

Giriş bölümünde de bahsi geçtiği üzere bu tez çalışmasında suç mağduriyeti korkusu mala ve şahsa karşı suçlar arasında bir ayrıma gidilerek ölçülmektedir. Bu sınıflandırmaya uygun iki ayrı modelde kullanılacak iki bağımlı değişken elde etmek üzere;

- Mala karşı suçlar için; arabanın çalınmasına karşı duyulan korku (KARB), evde değilken evin soyulmasına karşı duyulan korku (KEVD) ve dolandırılmaya karşı duyulan korku (KDOL) değişkenleri toplanıp değişken sayısına bölünmesiyle elde edilen mala karşı suça mağduriyet korkusu (mal_suç) değişkeni türetilmiştir.
- Şahsa karşı suçlar için; sokakta şiddet içeren gaspa uğramaya karşı duyulan korku (KSOK), evdeyken evin soyulmasına karşı duyulan korku (KEV), tecavüze uğramaya karşı duyulan korku (KTEC), silahlı bir saldırıya uğramaya karşı duyulan korku (KSİL), cinayete kurban gitmeye karşı duyulan korku (KCİN), evin yağmalanmasına karşı duyulan korku (KYAĞ) ve sokakta dilencilere maruz kalmaya karşı duyulan korku (KDİL) değişkenleri toplanıp, değişken sayısına bölünmesiyle elde edilen şahsa karşı suç mağduriyeti korkusu (şhs_suç) değişkeni türetilmiştir.

4.3. Faktör Analizi

Faktör analizi çok değişkenli bir istatistiksel analiz yöntemidir. Bu analizin temel amacı aralarında ilişki bulunduğu düşünülen birden fazla değişken arasındaki ilişkilerin anlaşılmasını ve yorumlanmasını kolaylaştırmak için ilgili değişkenleri bir araya getirerek değişken sayısını azaltmaktır. Uygulanan ankette 14-28 arasında yer alan 14 (21.önerme katılımcıların büyük bir kısmınca çok soyut bulunduğu için analiz dışı bırakılmıştır) soruya faktör analizi uygulanarak aşağıdaki faktör grupları oluşmuştur (önermelerin listesi için bkz. Tablo V):

- Medeni Olmayan Davranışlar (Önerme 14, 15, 16, 17)
- Bireysel Güven (Önerme 25, 26, 27, 28)
- Polise Güven (Önerme 23, 24)
- Medyaya Güven (Önerme 18, 19)
- Toplumsal Memnuniyet (Önerme 20, 22)

İlk aşamada değişkenlerin faktör analizine uygun olduğundan emin olmak üzere Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örnekleme yeterliliği ve Bartlett küresellik testleri gerçekleştirilmiştir. Faktör analizi yapabilmenin ön şartı değişkenler arasında belli bir oranda korelasyon (ilişki) bulunmasıdır. Bartlett küresellik testi değişkenler arasında yeterli oranda ilişki olup olmadığını gösteren bir testtir. Bartlett testinin p değerinin 0,05 anlamlılık derecesinden düşük olması durumunda değişkenler arasında faktör analizi yapmaya yeterli düzeyde bir ilişki olduğuna karar verilir. Testin sonucunun 0,05 düzeyinde anlamlı olmaması durumunda ($p>0,05$) değişkenlerin faktör analizi yapmaya uygun olmadığına karar verilir. Benzer şekilde Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Örnekleme yeterliliği de değişkenler arası korelasyonların faktör analizine uygunluğunu test eder. KMO değeri 0 ile 1 arasında değişir ve KMO'nun 1 değerini alması değişkenlerin birbirlerini mükemmel bir şekilde, hatasız tahmin edebileceğini gösterir. KMO örnekleme yeterliliğinin kabul edilebilir en alt sınırı 0,5'tir. 0,5 ve 0,7 arasındaki KMO değerleri orta, 0,7 ve 0,8 arasındaki KMO değerleri iyi, 0,8 ve 0,9 arasındaki KMO değerleri çok iyi ve 0,9 ile 1 arasındaki KMO değerleri mükemmel yakın kabul edilir. Faktör analizinde kullanılan bağımsız değişkenlere ait test sonuçları şu şekilde olmuştur:

Tablo III. KMO ve Bartlett Testleri Sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin Örnekleme Yeterliliği Testi		0,75
Bartlett Küresellik Testi	Yaklaşık ki-kare	871,86
	Serbestlik derecesi	91
	Anlamlılık	0,000

*KMO testinden elde edilen 0,75'lik değer in öncesinde belirtilen skalada iyi sınıflandırmasına düşmesi ve 0.001 düzeyinde anlamlı olan ($p < 0.001$) Bartlett istatistiği 14-28 önermeleri arasında yer alan 15 bağımsız değişkenin faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir. Analizin bu noktasında mevcut bağımsız değişkenlerin faktör analizine uygunluğunun belirlenmesinin ardından faktör analizi gerçekleştirilecektir. Faktör analizinde daha da önce belirtildiği üzere amaç birbirleri ile ilişki değişkenleri tespit ederek veri setini azaltmaktır. Dolayısıyla bir analizde özdeğerleri (eigenvalue; basitçe iki değişken arasındaki ilişkiyi gösteren bir kovaryans değeri) yüksek olan faktörler kullanılır. İstatistik literatüründe çoğunlukla özdeğeri 1'den yüksek olan faktörlerin kullanılması önerilmektedir. Dolayısıyla çalışmanın bu aşamasında Temel Bileşen Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analize göre açıklanan total varyans Tablo IV'te verilmiştir. *Tablo IV'ten faktörlerin varyansın %63.33'ünü açıkladığı ve 5 faktörün ilk öz değerinin 1'in üzerinde olduğu görülmektedir.**

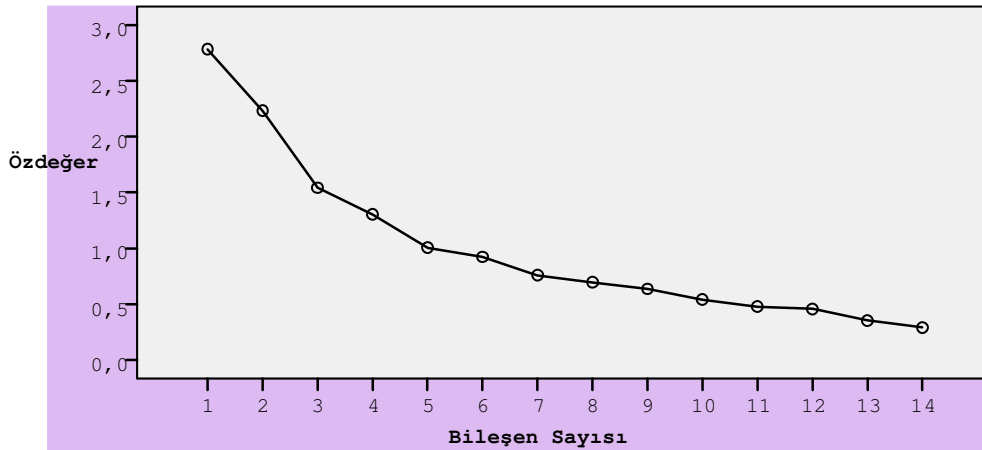
Tablo IV. Temel Bileşen Analizi: Açıklanan Toplam Varyans

Bileşen	İlk Öz Değerler			Karesi Alınmış Yüklemelerin Rotasyon Toplamları		
	Toplam	% Varyans	% Kümülatif	Toplam	% Varyans	% Kümülatif
1	2,78	19,87	19,87	2,695	19,25	19,25
2	2,23	15,94	35,81	1,925	13,75	33,00
3	1,54	11,02	46,83	1,45	10,36	43,36
4	1,30	9,31	56,14	1,443	10,31	53,66
5	1,01	7,19	63,33	1,352	9,66	63,33
6	0,92	6,60	69,92			
7	0,76	5,43	75,35			
8	0,70	4,97	80,32			
9	0,64	4,55	84,86			
10	0,54	3,87	88,73			
11	0,48	3,41	92,15			
12	0,46	3,27	95,41			
13	0,35	2,52	97,93			
14	0,29	2,07	100,00			

Analizin bu noktasında her bir faktörün görelî önemini göstermek üzere özdeğer faktör grafiği verilecektir. Bu grafik temelde bir faktör analizindeki (X eksenî/yatay eksen) her bir faktörü ilişkilî özdeğerine karşılık gelecek şekilde gösteren bir grafikdir. Bu grafiğin çok karakteristik

bir şekli vardır. Eğri grafiğin belirli bir noktasına kadar keskin bir düşüş göstermekte ve ilgili noktadan sonra düşüşün keskinliği azalmaktadır. Ve düşüş keskinliğinin azaldığı bu nokta bir faktör çıkartma aracı olarak kullanılmaktadır (bkz. Şekil 13).

Şekil 13. Özdeğer Grafiği

Şekil 13'te de görüldüğü üzere özdeğer grafiğinde özdeğeri 1 den büyük olan faktörlerin oluşturduğu eğri görülmektedir ve kırılma bu 5 faktörden sonra azalarak devam etmektedir.

Analizin bu aşamasında Döndürülmüş Bileşen Matrisi ile özdeğerleri 1'den büyük olan faktörler incelenecektir (bkz. Şekil 13). Ancak öncesinde tablonun daha iyi anlaşılması için önermeler ve bu önermelere karşılık gelen kısaltmalar verilecektir. (bkz. Tablo V).

Tablo V. Faktör Analizine Dahil Edilen Önermeler ve Karşılık Gelen Kısaltmalar

Önerme	Kısaltma
Yaşadığım bölgede uyuşturucu kullanımı yaygın	UYŞ
Yaşadığım bölgede mala saldırı yaygın.	MAL
Yaşadığım bölgede duvar yazıları yaygın	GRAF
Yaşadığım bölgede başıboş insan sayısı çok.	BAŞIBOŞ
Medya gerçekleşen suç sayısını doğru şekilde yansıtıyor	MEDYA1
Medya bazı suç tiplerini olduğundan fazla gösteriyor	MEDYA2
Şu anki çevremde yaşamaktan memnunum	MEMN
Acil bir durumda komşularımın bana yardım edeceğine inanıyorum	KOMŞ
Polisin suçluları yakalamakta etkili olduğunu düşünüyorum	POLİS1
Yaşadığım çevrede polis sıklıkla devriye geziyor	POLİS2
Silahlı bir saldırıya karşı kendimi fiziksel olarak koruyabileceğime inanıyorum	SİLAHLI
Silahsız bir saldırıya karşı kendimi fiziksel olarak koruyabileceğime inanıyorum	SİLAHSIZ
Maddi zarara uğradığım bir suça mağdur olmam durumunda, bu maddi kaybı telafi edebileceğime inanıyorum	MZARAR
Fiziksel zarara uğradığım bir suça mağdur olmam durumunda sağlığıma tekrar kavuşabileceğime inanıyorum	FZARAR

Tablo VI. Faktör Analizine Dahil Edilen Değişkenlerin Döndürülmüş Bileşen Matrisi

	Bileşen				
	1	2	3	4	5
BAŞIBOŞ	,833	-,048	,070	,040	-,032
UYŞ	,814	-,087	,132	-,063	,139
GRAF	,778	,060	-,149	-,026	-,109
MAL	,769	,089	,017	-,082	,247
SİLAHSIZ	-,033	,740	,089	-,337	-,069
MZARAR	-,074	,740	-,108	,223	,161
FZARAR	,118	,682	-,057	-,020	-,175
SİLAHLI	-,057	,522	,302	-,356	-,261
POLİS2	-,015	,136	,785	,038	,011
POLİS1	,091	-,178	,780	,197	,102
MEDYA2	,020	-,062	,056	,752	-,224
MEDYA1	-,129	-,038	,181	,728	,103
KOMŞ	-,087	-,119	,161	-,032	,787
MEMN	,294	-,034	-,060	-,048	,662

Tablo VI’da yer alan döndürülmüş bileşen matrisinde her faktörün ağırlığı büyükten küçüğe doğru düzenlenmiştir. Bu tablodan da anlaşılacağı üzere faktör analizine dâhil edilen 14 değişken 5 faktör şeklinde bir araya getirilmiştir. Bu sınıflandırmanın ayrıntılarına bir sonraki “Güvenilirlik Analizi” başlıklı alt bölümde yer verilecektir.

4.4. Güvenilirlik Analizi

Faktör analizi sosyal bilimlerde yapı geçerliliği için yapılan bir analizdir. Faktör analizi sonrasında her bir alt boyutun (faktörün) güvenilirliğinin sayısal olarak bulunması gerekmektedir. Güvenilirlik analizi yapılırken Cronbach's Alpha modeli kullanılacaktır. Cronbach's Alpha sorular arası korelasyona bağlı uyum değeridir. Cronbach's Alpha değeri faktör altındaki soruların Toplamdaki güvenilirlik seviyesini göstermektedir. Cronbach's Alpha değerinin 0,7 ve üzeri olduğu durumlarda ölçeğin güvenilir olduğu kabul edilir. Ancak, soru sayısı az olduğunda bu sınır 0,6 ve üzeri olarak kabul edilebilir. Çalışmanın bu noktasında faktör analizi gerçekleştirilen ve 5 faktöre indirgenen 14 önermenin güvenilirliği Cronbach's Alpha değeri ile değerlendirilmiştir (bkz. Tablo VII).

Tablo VII. Faktör Analizi Özet Sonuçları

FAKTÖR ADI	FAKTÖR	FAKTÖR AĞIRLIĞI	FAKTÖR AÇIKLAYICI LİĞİ (%)	FAKTÖR GÜVENİLİRLİĞİ (Cronbach's Alpha)
Medeni Olmayan Davranışlar	17.Yaşadığım bölgede başıboş insan sayısı çok	,833	19,25	,81
	14.Yaşadığım bölgede uyuşturucu kullanımı yaygın	,814		
	16.Yaşadığım bölgede duvar yazıları yaygın	,778		
	15.Yaşadığım bölgede mala saldırı yaygın.	,769		
Bireysel Güven	26.Silahsız bir saldırıya karşı kendimi fiziksel olarak koruyabileceğime inanıyorum	,740	13,75	,75
	27. Maddi zarara uğradığım bir suç mağdur olmam durumunda, bu maddi kaybı telafi edebileceğime inanıyorum	,740		
	28.Fiziksel zarara uğradığım bir suç mağdur olmam durumunda sağlığıma tekrar kavuşabileceğime inanıyorum	,682		
	25.Silahlı bir saldırıya karşı kendimi fiziksel olarak koruyabileceğime inanıyorum	,522		
Polise Güven	24.Yaşadığım çevrede polis sıklıkla devriye geziyor	,785	10,36	,64
	23.Polisin suçluları yakalamakta etkili olduğunu düşünüyorum	,780		
Medyaya Güven	19.Medyaya bazı suç tiplerini olduğundan fazla gösteriyor	,752	10,31	,65
	18.Medyaya gerçekleşen suç sayısını doğru şekilde yansıtıyor	,728		
Toplumsal Memnuniyet	22.Acil bir durumda komşularımın bana yardım edeceğine inanıyorum	,787	9,66	,67
	20.Şu anki çevremde yaşamaktan memnunum	,662		
Toplam açıklanan			63,33	

Tablo VII'de görüldüğü üzere Cronbach's Alpha değerlerinin hepsi 0.6 değerinden büyüktür. Faktör analizi sonucu oluşan faktörlerin güvenilirliği; Medeni Olmayan Davranışlar (0,819) > Bireysel Güven (0,752) > Toplumsal Memnuniyet (,674)>Medyaya Güven (0.651), Polise Güven (0.641) şeklinde sıralanmaktadır.

4.5. Korelasyon Analizi

Korelasyon analizi değişkenler arasındaki doğrusal ilişkiyi ölçmek üzere kullanılan bir analizdir. İki değişken arasında bir ilişki olup olmadığına bakmanın en kısa yolu ilgili değişkenlerin kovaryansını incelemektir. İki değişken arasındaki ilişkiyle ilgilenilmesi, bir

değişkendeki değişikliğin diğer değişkende de benzer bir değişiklik yaratıp yaratmadığının incelenmesini gerektirir. Dolayısıyla bir değişkenin ortalamasından uzaklaşması durumunda diğer değişkenin de benzer bir şekilde ortalamasından uzaklaşması beklenir.

Bu açıdan kovaryansın incelenmesi iki değişkenin birbirleriyle ilişkili olup olmadığını anlamak için iyi bir yöntemdir. Ancak kovaryans analizinin bir sorunu bu analizin kullanılan ölçüm birimine bağlı olmasıdır. Dolayısıyla her iki veri kümesinin de aynı birimlerde ölçülmemesi durumunda bir kovaryansın görece büyüklüğünden ya da küçüklüğünden bahsedilemez. Dolayısıyla korelasyon analizlerinde çalışan veriler parametrik veriler olduğunda daha çok standardize edilmiş bir değer olan Pearson “r” değeri üzerinden yorum yapılmaktadır.

Çalışmanın giriş bölümünde de bahsi geçtiği üzere geçmiş suç mağduriyeti literatüründe çoğunlukla tek maddeli suç mağduriyeti korkusu ölçütlerine yer verilmekte ve suç mağduriyeti korkusu sıklıkla algılanan suç mağduriyeti riski ile eşanlamlı olarak kullanılabilir. Dolayısıyla çalışmanın bu bölümünde sırasıyla;

1. Tek maddeli NCS (National Crime Survey) suç mağduriyeti korkusu ölçütü ve bu tezin mala ve şahsa karşı algılanan suç mağduriyeti riski ölçütleri,
2. Algılanan mala karşı suç mağduriyeti riski ve mala karşı suç mağduriyeti korkusu,
3. Algılanan şahsa karşı suç mağduriyeti riski ile şahsa karşı suç mağduriyeti korkusu ve,
4. Algılanan mala karşı suç mağduriyeti riski ve algılanan şahsa karşı suç mağduriyeti riski arasındaki korelasyon incelenecektir.

4.5.1. NCS ve Algılanan Suç Mağduriyeti Riski Arasındaki Korelasyon

Bu alt bölümde National Crime Survey suç mağduriyeti korkusu ölçütü ve bu çalışmanın algılanan mala ve şahsa karşı suç mağduriyeti riski ölçütü arasındaki ilişki birbirinden bağımsız olarak incelenecektir.

4.5.1.1. NCS ve Algılanan Mala Karşı Suç Mağduriyeti Riski Arasındaki Korelasyon

Öncelikle NCS suç mağduriyeti korku ölçütü ve bu çalışmada kullanılan algılanan mala karşı suç mağduriyeti riski arasındaki ilişki hakkında spesifik bir tahmin olmadığından korelasyon analizinde *çift kuyruklu test* seçilmiştir. Gerçekleştirilen parametrik korelasyon analizinin sonuçları Tablo VIII’de sunulmuştur.

Tablo VIII. NCS ve Algılanan Mala Karşı Suç Mağduriyeti Riski Arasındaki Korelasyon

		12.Sizce mala karşı bir suça mağdur olma olasılığımız nedir?
11.Geceleyin mahallenizde yalnız başına dolaşırken ne kadar güvende hissediyorsunuz/hissederdiniz? (NCS)	Pearson Korelasyonu	0,288
	Anlamlılık (Çift Kuyruk)	0,000
	N	200

Tablo VIII’de görüldüğü üzere *NCS suç mağduriyeti korku ölçütü ve bu çalışmada kullanılan algılanan mala karşı suça mağduriyet riski ölçütü arasında 0,001 düzeyinde anlamlı ($p < 0,001$, çift kuyruk) bir ilişki vardır*. Korelasyon katsayısı 0 ve 1 arasında değerler alabilmektedir ve bu katsayı aynı zamanda bir etkinin büyüklüğü konusunda da bilgi vermektedir. İstatistikte 0,1 küçük bir etkiyi, 0,3 orta dereceli bir etkiyi ve 0,5 büyük bir etkiyi temsil etmektedir. Dolayısıyla *bu iki değişken arasındaki ilişkiyi gösteren 0,288’lik Pearson “r” korelasyon katsayısı aynı zamanda küçük ila orta dereceli bir etkiye de işaret etmektedir*. Korelasyon katsayısının işareti iki değişken arasındaki ilişkinin yönünü de göstermektedir. Bu korelasyon sayısı artı (+) bir değer olduğundan iki değişken aynı yönde değişim göstermektedir yani bir değişken arttığında diğeri de artmakta ya da tam tersine bir değişken azaldığında diğeri de azalmaktadır. *Sonuç olarak iki değişken arasında 0,001 düzeyinde anlamlı bir ilişki olmasına rağmen bu ilişkinin etkisinin büyük olduğundan bahsedilemez*.

4.5.1.2. NCS ve Algılanan Şahsa Karşı Suç Mağduriyeti Riski Arasındaki Korelasyon

Bir önceki analize benzer şekilde NCS suç mağduriyeti korku ölçütü ve bu çalışmada kullanılan algılanan şahsa karşı suç mağduriyeti riski arasındaki ilişki hakkında spesifik bir tahmin olmadığından korelasyon analizinde *çift kuyruklu test* seçilmiştir. Gerçekleştirilen parametrik korelasyon analizinin sonuçları Tablo IX’da sunulmuştur.

Tablo IX. NCS ve Algılanan Şahsa Karşı Suç Mağduriyeti Riski Arasındaki Korelasyon

		13.Sizce şahsa karşı bir suça mağdur olma olasılığınız nedir?
11.Geceleyin mahallenizde yalnız başına dolaşırken ne kadar güvende hissediyorsunuz/hissederdiniz? (NCS)	Pearson Korelasyonu	0,406
	Anlamlılık (Çift Kuyruk)	0,000
	N	200

Tablo IX’da görüldüğü üzere *NCS suç mağduriyeti korku ölçütü ve bu çalışmada kullanılan algılanan şahsa karşı suça mağduriyet riski ölçütü arasında 0,001 düzeyinde anlamlı ($p < 0,001$, çift kuyruk) bir ilişki vardır. Bu iki değişken arasındaki ilişkiyi gösteren 0,406’lık Pearson “r” korelasyon katsayısı aynı zamanda orta ila büyük dereceli bir etkiye de işaret etmektedir. Korelasyon katsayısının işareti iki değişken arasındaki ilişkinin yönünü de göstermektedir. Bu korelasyon sayısı artı (+) bir değer olduğundan iki değişken aynı yönde değişim göstermektedir yani bir değişken arttığında diğeri de artmakta ya da tam tersine bir değişken azaldığında diğeri de azalmaktadır. Sonuç olarak iki değişken arasında 0,001 düzeyinde anlamlı bir ilişki olmasına rağmen bu ilişkinin etkisinin büyük olduğundan bahsedilemez.*

4.5.2. Algılanan Mala Karşı Suç Mağduriyeti Riski ve Mala Karşı Suç Mağduriyeti Korkusu Arasındaki Korelasyon

Algılanan mala karşı suç mağduriyeti riski ve mala karşı suç mağduriyeti korkusu arasındaki ilişki konusunda spesifik bir tahmin olmadığından korelasyon analizinde *çift kuyruklu test* seçilmiştir. Gerçekleştirilen parametrik korelasyon analizinin sonuçları Tablo X’da sunulmuştur.

Tablo X. Algılanan Mala Karşı Suç Mağduriyeti Riski ve Mala Karşı Suç Mağduriyeti Korkusu Arasındaki Korelasyon

		12.Sizce mala karşı bir suça mağdur olma olasılığınız nedir?
mal_suç	Pearson Korelasyonu	0,373
	Anlamlılık (Çift Kuyruk)	0,000
	N	200

Tablo X’da görüldüğü üzere *algılanan mala karşı suç mağduriyeti riski ve mala karşı suç mağduriyeti korkusu arasında 0,001 düzeyinde anlamlı ($p < 0,001$, çift kuyruk) bir ilişki vardır. Bu iki değişken arasındaki ilişkiyi gösteren 0,373’lük Pearson “r” korelasyon katsayısı aynı zamanda orta ila büyük dereceli bir etkiye de işaret etmektedir. Korelasyon katsayısının işareti iki değişken arasındaki ilişkinin yönünü de göstermektedir. Bu korelasyon sayısı artı (+) bir değer olduğundan iki değişken aynı yönde değişim göstermektedir yani bir değişken arttığında diğeri de artmakta ya da tam tersine bir değişken azaldığında diğeri de azalmaktadır. Sonuç olarak iki değişken arasında 0,001 düzeyinde anlamlı bir ilişki olmasına rağmen bu ilişkinin etkisinin büyük olduğundan bahsedilemez.*

4.5.3. Algılanan Şahsa Karşı Suç Mağduriyeti Riski ve Şahsa Karşı Suç Mağduriyeti Korkusu Arasındaki Korelasyon

Algılanan şahsa karşı suç mağduriyeti riski ve şahsa karşı suç mağduriyeti korkusu arasındaki ilişki konusunda spesifik bir tahmin olmadığından korelasyon analizinde *çift kuyruklu test* seçilmiştir. Gerçekleştirilen parametrik korelasyon analizinin sonuçları Tablo XI’de sunulmuştur. Tablo XI’de görüldüğü üzere *algılanan şahsa karşı suç mağduriyeti riski ve şahsa karşı suç mağduriyeti korkusu arasında 0,001 düzeyinde anlamlı ($p < 0,001$, çift kuyruk) bir ilişki vardır. Bu iki değişken arasındaki ilişkiyi gösteren 0,292’lik Pearson “r” korelasyon katsayısı aynı zamanda küçük ila orta dereceli bir etkiye de işaret etmektedir. Korelasyon katsayısının işareti iki değişken arasındaki ilişkinin yönünü de göstermektedir. Bu korelasyon sayısı artı (+) bir değer olduğundan iki değişken aynı yönde değişim göstermektedir yani bir değişken arttığında diğeri de artmakta ya da tam tersine bir değişken azaldığında diğeri de azalmaktadır. Sonuç olarak iki değişken arasında 0,001 düzeyinde anlamlı bir ilişki olmasına rağmen bu ilişkinin etkisinin büyük olduğundan bahsedilemez.*

Tablo XI. Algılanan Şahsa Karşı Suç Mağduriyeti Riski ve Şahsa Karşı Suç Mağduriyeti Korkusu Arasındaki Korelasyon

		13.Sizce şahsa karşı bir suça mağdur olma olasılığınız nedir?
şahs_suç	Pearson Korelasyonu	0,292
	Anlamlılık (Çift Kuyruk)	0,000
	N	200

4.5.4. Algılanan Mala Karşı Suç Mağduriyeti Riski ve Algılanan Şahsa Karşı Suç Mağduriyeti Riski Arasındaki Korelasyon

Algılanan mala karşı suç mağduriyeti riski ve algılanan şahsa karşı suç mağduriyeti riski arasındaki ilişki konusunda spesifik bir tahmin olmadığından korelasyon analizinde *çift kuyruklu test* seçilmiştir. Gerçekleştirilen parametrik korelasyon analizinin sonuçları Tablo XII’de sunulmuştur.

Tablo XII. Algılanan Mala Karşı Suç Mağduriyeti Riski ve Algılanan Şahsa Karşı Suç Mağduriyeti Riski Arasındaki Korelasyon

		13.Sizce şahsa karşı bir suça mağdur olma olasılığımız nedir?
12.Sizce mala karşı bir suça mağdur olma olasılığımız nedir?	Pearson Korelasyonu	0,672
	Anlamlılık (Çift Kuyruk)	0,000
	N	200

Tablo XII’de görüldüğü üzere *algılanan şahsa karşı suç mağduriyeti riski ve algılanan mala karşı suç mağduriyeti riski arasında 0,001 düzeyinde anlamlı ($p < 0,001$, çift kuyruk) bir ilişki vardır. Bu iki değişken arasındaki ilişkiyi gösteren 0,672’lik Pearson “r” korelasyon katsayısı aynı zamanda büyük bir etkiye de işaret etmektedir. Korelasyon katsayısının işareti iki değişken arasındaki ilişkinin yönünü de göstermektedir. Bu korelasyon sayısı artı (+) bir değer olduğundan iki değişken aynı yönde değişim göstermektedir yani bir değişken arttığında diğeri de artmakta ya da tam tersine bir değişken azaldığında diğeri de azalmaktadır. Sonuç olarak iki değişken arasında 0,001 düzeyinde anlamlı bir ilişki vardır ve bu ilişkinin etkisi büyüktür.*

4.6. Regresyon Analizi

Korelasyon istatistikte çok faydalı olabilecek bir araştırma aracıdır ancak yine de değişkenlerin tahmin gücü konusunda bir bilgi vermemektedir. Regresyon modelinde amaç elde edilen verilere bir tahmin modeli oluşturarak sonuç (bağımlı) değişkeninin değerlerini bir ya da birden fazla tahmin (bağımsız) değişkeninden tahmin etmektir. Bu tez çalışmasında da mala karşı suç mağduriyeti korkusunu (**mal_suç**) ve şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunu (**şahs_suç**) tahmin etmek üzere iki ayrı regresyon modeli oluşturulacaktır. Her iki modelde kullanılacak bağımsız değişkenler ve kısaltmaları sonrasında kolaylık sağlaması amacıyla Tablo XIII’te verilmiştir.

Tablo XIII.Regresyon Modelinde Kullanılan Bağımsız Değişkenler ve Kısaltmaları

Bağımsız Değişkenler	Kısaltma
Algılanan mala karşı suç mağduriyeti riski	RMAL
Algılanan şahsa karşı suç mağduriyeti riski	RŞHS
Medeni olmayan davranışlar	medeni_olm.d
Medyaya güven	medya_gvn
Toplumsal Memnuniyet	topl_mem
Polise güven	polis_gvn
Bireysel güven	brysel_gvn
Cinsiyet (kukla kodlama)	d.cin
Yaş (kukla kodlama)	d.yaş
Medeni durum (kukla kodlama)	d.med
Eğitim durumu (kukla kodlama)	d.eğitim
İstihdam (kukla kodlama)	d.isthd
İkamet tipi (kukla kodlama)	d.ikmt
Aylık hane geliri (kukla kodlama)	d.gelir
Ev tipi (kukla kodlama)	d.ev
Gazete takibi (kukla kodlama)	d.gzt
Haber bülteni takibi (kukla kodlama)	d.hbr
Geçmiş mağduriyet deneyimi (kukla kodlama)	d.mağdr

4.6.1. Mala Karşı Suça Mağduriyet Korkusu Regresyon Analizi – Model 1

Bu modelde sonuç değişkeni (bağımlı değişken) olarak; arabanın çalınmasına karşı duyulan korku (KARB), evde değilken evin soyulmasına karşı duyulan korku (KEVD) ve dolandırılmaya karşı duyulan korku (KDOL) değişkenlerinin toplanıp değişken sayısına

bölünmesiyle türetilen mala karşı suça mağduriyet korkusu (mal_suç) değişkeni kullanılmıştır.

4.6.1.1. Model Özeti

Tablo XIV. 1. Regresyon Modeli Özeti (b)

Model	R	R ²	Ayarlanmış R ²	Standart Tahmin Hatası
1	,876(a)	,77	,76	,46

a Tahmin değişkenleri: (Sabit değer), RMAL, d.ikmt.2 (yalnız yaşama), d.ev.1 (evsahibi), d.mağdr.1 (kendinin ya da akrabaların geçmiş mağduriyet deneyimi), brysel_gvn, d.mdn.1 (bekar), medeni_olm.d, d.ikmt.1 (aile ile yaşama)

b Sonuç değişkeni (bağımlı değişken): Mala karşı suç mağduriyeti korkusu (mal_suç)

Tablo XIV'te görüldüğü üzere 0,876'lık çoklu R değeri bağımlı değişken mala karşı suç mağduriyeti korkusu ve 8 bağımsız değişken arasında güçlü bir ilişki göstermektedir ($R > 0.5$). Bir oran göstergesi olan 0,77'lik R² değeri 100 ile çarpıldığında kullanılan regresyon modelinin mala karşı suç mağduriyeti korkusu değişkenindeki değişimin %77'sini açıkladığını göstermektedir. Ayarlanmış R² değeri normal R² değeri ile neredeyse aynı olduğundan bu tez çalışmasında kullanılan 1.modelin yüksek bir genelleme özelliğine sahip olduğu ve modelin çapraz geçerliliğe sahip olduğu söylenebilir.

4.6.1.2.Varyans Analizi

Tablo XV. 1.Regresyon Modeli - Anova

Model	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalamaları	F	Anlamlılık	
1	Regresyon	135,766	8	16,971	78,803	,000(a)
	Hata	41,133	191	,215		
	Terimleri					
	Toplam	176,900	199			

ANOVA temelde ortalama modeli yerine ilgili regresyon modelinin kullanılmasının bir gelişme sağlayıp sağlamadığını test eder. Özellikle F oranı hâlihazırda modelde mevcut olan hatayla görel olarak ilgili modelin veri setine oturtulması ile elde edilen gelişme oranını temsil eder. İstatistiksel olarak 1'in üzerindeki F oranı değerleri uygun kabul edilmektedir. Tablo XV'te görüldüğü üzere F-test istatistiği 0,001 düzeyinde anlamlıdır ($p < 0,001$) ve bu değer (78,803) 1'in belirgin bir biçimde üzerindedir. Dolayısıyla bu durum çalışmadaki

1.regresyon modelinin kullanımı ile istatistiksel olarak anlamlı bir gelişme yakalandığını göstermektedir. Başka bir deyişle *1.model 0,001 düzeyinde veri seti ile anlamlı bir tutarlılık göstermektedir.*

4.6.1.3. Model Parametreleri

Şimdiye kadar çok sayıda özet istatistiğine bakılarak 1.regresyon modelinin kullanımı ile sonuç değişkeninin (bağımlı değişkenin) tahminine ilişkin bir gelişme elde edilip edilmediğine bakılmıştır. Çalışmanın bu noktasında sonuç değişkenine ilişkin yapılacak son analiz modelin parametrelerine bakmak olacaktır.

Tablo XVI. 1.Regresyon Modelinin Katsayıları

Model	Standardize Edilmemiş Katsayılar		Standardize Edilmiş Katsayılar	t	Anlamlılık
	B	Standart Hata	Beta	B	Standart Hata
1 (Sabit)	-,500	,258		-1,939	,054
brysel_gvn	,154	,034	,172	4,537	,000
medeni_olm.d	,665	,036	,735	18,562	,000
d.mdn.1 (bekar)	-,179	,088	-,085	-2,036	,043
d.ikmt.1 (aile ile)	,429	,154	,158	2,785	,006
d.ikmt.2 (yalnız)	,721	,186	,196	3,876	,000
d.ev.1 (ev sahibi)	,196	,080	,098	2,450	,015
d.mağdr.1 (kendisi/yakını mala)	,250	,094	,096	2,674	,008
RMAL	,071	,027	,103	2,685	,008

Bağımlı değişkeni mala karşı suç mağduriyeti korkusu olan 1.modelin katsayılar tablosunda (bkz. Tablo XVI) 0,05 düzeyinde anlamlı olan tüm değişkenler yer almaktadır. Normalde t değerinin anlamlılığı tahmin değişkeninde gerçekleşen bir değişikliğin sonuç değişkeninde (bağımlı değişken) bir değişiklik olarak yorumlanıp yorumlanamayacağını göstermektedir. Regresyondaki sabit değer (regresyon doğrusunun y eksenini kestiği nokta) tüm tahmin değişkenlerinin değeri “0” olduğunda sonuç değişkeninin alacağı değeri göstermektedir. Dolayısıyla bu modeldeki -0,5’lik sabit değer ilgili tahmin değişkenlerinin hiçbirinin olmaması durumunda mala karşı suç korkusunun -0,5’lik bir değer alacağını söylemektedir. Tablodaki tahmin değişkenlerinin yorumu sırasıyla şu şekildedir:

- **Bireysel Güven (brysel_gvn):**
 - ⇒ Bireysel güven tahmin değişkeninin t değerine bakılarak bireysel güvendedeki değişimin mala karşı suç mağduriyeti korkusunda anlamlı bir değişiklik yarattığı söylenebilir ($p < 0,001$).
 - ⇒ Bireysel güven tahmin değişkeninin gradyanı 0'dan büyük bir değer (0,154) olduğu için bireysel güvendedeki bir birim artışın mala karşı suç mağduriyeti korkusunda 0,154 birimlik bir artışla sonuçlandığı söylenebilir.
- **Medeni Olmayan Davranışlar (medeni_olm.d):**
 - ⇒ Medeni olmayan davranışlar tahmin değişkeninin t değerine bakılarak gözlemlenen medeni olmayan davranışlardaki değişimin mala karşı suç mağduriyeti korkusunda anlamlı bir değişiklik yarattığı söylenebilir ($p < 0,001$).
 - ⇒ Medeni olmayan davranışlar tahmin değişkeninin gradyanı 0'dan büyük bir değer (0,665) olduğu için gözlemlenen medeni olmayan davranışlardaki bir birim artışın mala karşı suç mağduriyeti korkusunda 0,665 birimlik bir artışla sonuçlandığı söylenebilir.
- **Bekârlık (d.mdn.1):**
 - ⇒ Medeni durum 1 (bekâr olma) tahmin değişkeninin t değerine bakılarak bekâr olmanın mala karşı suç mağduriyeti korkusunda anlamlı bir değişim yarattığı söylenebilir ($p < 0,05$).
 - ⇒ Bekâr olma tahmin değişkeninin gradyanına bakılarak bekâr olmanın mala karşı suç mağduriyeti korkusunu 0,179 birim azalttığı söylenebilir.
- **Aile ile yaşama (d.ikmt.1):**
 - ⇒ İkamet tipi 1 (aile ile yaşama) tahmin değişkeninin t değerine bakılarak aile ile yaşamanın mala karşı suç mağduriyeti korkusunda anlamlı bir değişim yarattığı söylenebilir ($p < 0,01$).
 - ⇒ Aile ile yaşama tahmin değişkeninin gradyanına bakılarak bekâr olmanın mala karşı suç mağduriyeti korkusunu 0,429 birim arttırdığı söylenebilir.
- **Yalnız yaşama (d.ikmt.2):**
 - ⇒ İkamet 2 (yalnız yaşama) tahmin değişkeninin t değerine bakılarak yalnız yaşamanın mala karşı suç mağduriyeti korkusunda anlamlı bir değişiklik yarattığı söylenebilir ($p < 0,001$).
 - ⇒ Yalnız yaşama tahmin değişkeninin gradyanına bakılarak yalnız yaşamanın mala karşı suç mağduriyeti korkusunu 0,721 birim arttırdığı söylenebilir.

- **Ev sahibi olma (d.ev.1):**
 - ⇒ Ev sahipliği 1 (ev sahibi olma) tahmin değişkenin t değerine bakılarak ev sahibi olmanın mala karşı suç mağduriyeti korkusunda anlamlı bir değişiklik yarattığı söylenebilir ($p < 0,05$).
 - ⇒ Ev sahibi olma tahmin değişkeninin gradyanına bakılarak ev sahibi olmanın mala karşı suç mağduriyeti korkusunu 0,196 birim arttırdığı söylenebilir.
- **Kendisine ya da akrabalarına mala karşı geçmiş suç mağduriyeti geçmişi (d.mağdr.1):**
 - ⇒ Geçmiş mağduriyet 1 (mala karşı suça mağduriyet deneyimi-kendine/akrabalarına) tahmin değişkeninin t değerine bakılarak bu deneyimin mala karşı suç mağduriyeti korkusunda anlamlı bir değişiklik yarattığı söylenebilir ($p < 0,01$)
 - ⇒ İlgili geçmiş mağduriyet deneyimin gradyanına bakılarak geçmiş mala karşı mağduriyet deneyiminin (kendine/akrabalarına) mala karşı suç mağduriyeti korkusunu 0,25 birim arttırdığı söylenebilir.
- **Algılanan mala karşı suç mağduriyeti riski (RMAL):**
 - ⇒ Algılanan mala karşı suç mağduriyeti riski tahmin değişkeninin t değerine bakılarak bu değişkenin mala karşı suç mağduriyeti korkusunda anlamlı bir değişiklik yarattığı söylenebilir ($p < 0,01$)
 - ⇒ Algılanan mala karşı suç mağduriyeti riski tahmin değişkeninin gradyanına bakılarak algılanan mala karşı suç mağduriyeti riskinin mala karşı suç mağduriyeti korkusunu 0,071 birim arttırdığı söylenebilir.

1.modele dâhil olan tüm bağımsız değişkenlerin katsayılarına bakıldığında mala karşı suç mağduriyeti korkusunu en yüksek oranda açıklayan değişkenler sırasıyla medeni olmayan davranışlar, yalnız yaşama ve aile ile yaşama olmuştur.

4.6.1.4. Regresyon Modeline İlişkin Hipotez Testleri

Bu mala karşı suç mağduriyeti regresyon modelinde giriş bölümünde de savunulduğu üzere;

- Cinsiyet ya da yaş tahmin değişkenleri istatistiksel olarak 0,05 düzeyinde anlamlı tahmin değişkenleri olarak dâhil olmamıştır. Dolayısıyla yaş ve cinsiyet

değişkenlerinin mala karşı suç mağduriyeti korkusu üzerinde bir etkisi olmadığını söyleyen *yokluk hipotezi kabul edilmiştir*.

- Yine beklenildiği üzere mala karşı suç mağduriyeti riski mala karşı suç mağduriyeti korkusunu istatistiksel olarak anlamlı biçimde tahmin eden bir değişken olmuştur. Dolayısıyla algılanan suç mağduriyeti riskinin mala karşı suç mağduriyeti korkusu üzerinde bir etkisi olmadığını söyleyen *yokluk hipotezi reddedilmiştir*.
- Hipotezlerden bağımsız olarak *bireysel güven, medeni olmayan davranışlar, bekârlık, aile ile yaşama, yalnız yaşama, ev sahibi olma ve mala karşı geçmiş mağduriyet deneyimine sahip olma* değişkenleri mala karşı suç mağduriyeti korkusunu tahmin etmekte istatistiksel olarak anlamlı değişkenler olmuştur.

4.6.1.5. Regresyon Modeli

$$\text{mal_suç} = 0,154 \times \text{brysel_gvn} + 0,665 \times \text{medeni_olm.d} - 0,179 \times \text{d.mdn.1} + 0,429 \times \text{d.ikmt.1} + 0,721 \times \text{d.ikmt.2} + 0,196 \times \text{d.ev.1} + 0,250 \times \text{d.mağdr.1} + 0,071 \times \text{RMAL} + \text{Epsilon (x)}$$

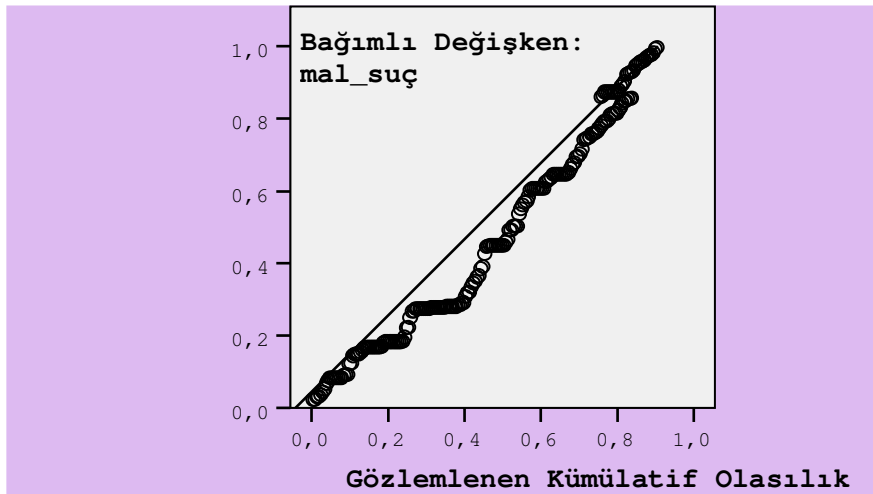
4.6.1.6. Modelin Geçerliliği

Çalışmanın bu noktasında regresyon modelinin istatistiksel geçerliliği hata terimlerinin normal dağılması ve hata terimlerinin eşvaryanslı olması ile test edilecektir.

4.6.1.6.1. Hata Terimlerinin Normal Dağılması

Hata terimleri ile bağımlı değişken arasında çizilen p-p plot grafiğinde noktalar diyagonaldeki doğru üzerinde olduğu görülmektedir, dolayısıyla modeldeki hata terimleri normal dağılımlıdır (bkz. Şekil 14).

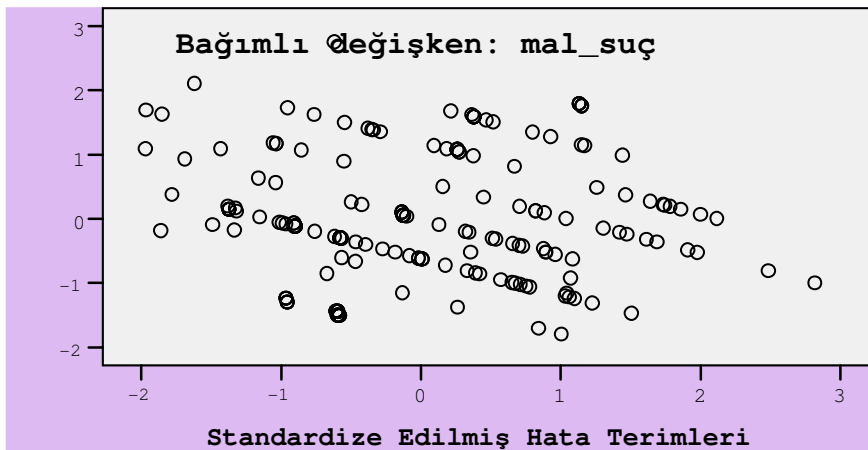
Şekil 14. Regresyon Normal P-P Grafiği

4.6.1.6.2. Hata Terimlerinin Eşvaryansı

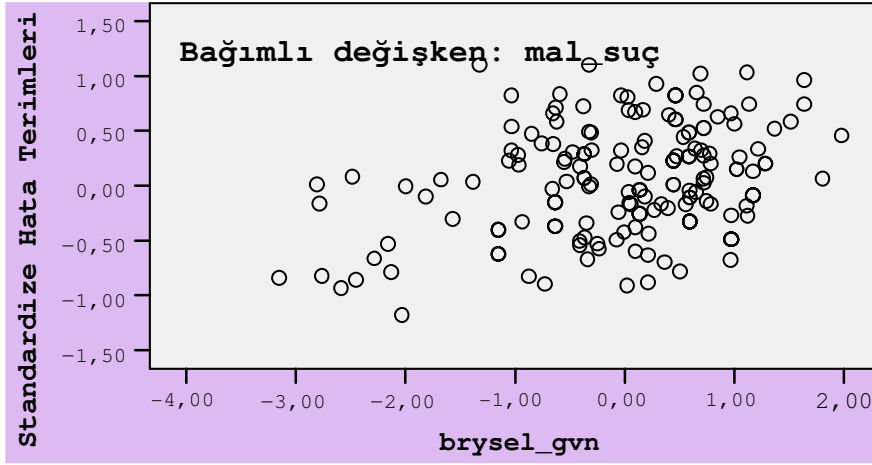
Bu alt bölümde ilk olarak bağımlı değişkenin ve sonrasında bağımsız değişkenlerin serpilme diyagramlarına yer verilecektir.

Şekil 15. Mala Karşı Suç Mağduriyeti Korkusu Serpilme Diyagramı

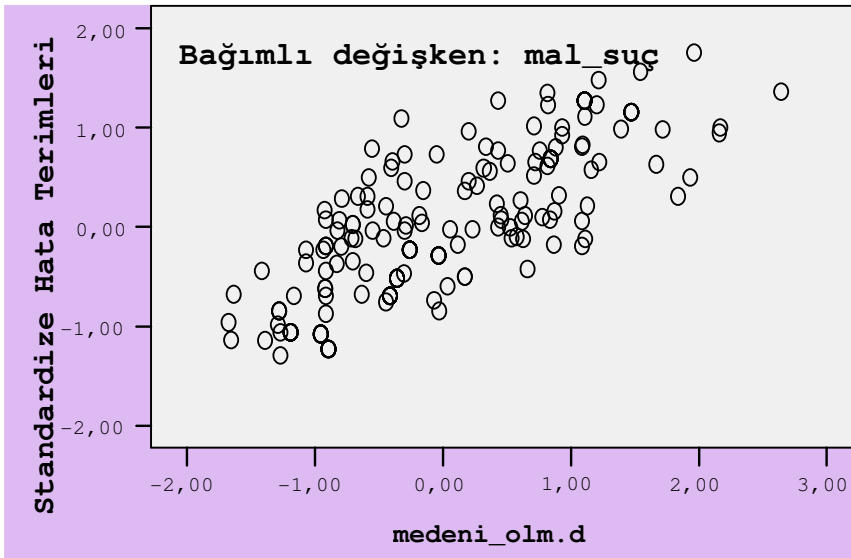
Şekil 15'te görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımlı değişken **mala karşı suç mağduriyeti korkusu** arasında çizilen serpilme diyagramında hata terimleri rastgele dağılmıştır.

Şekil 16. Bireysel Güven Kısmi Regresyon Diyagramı

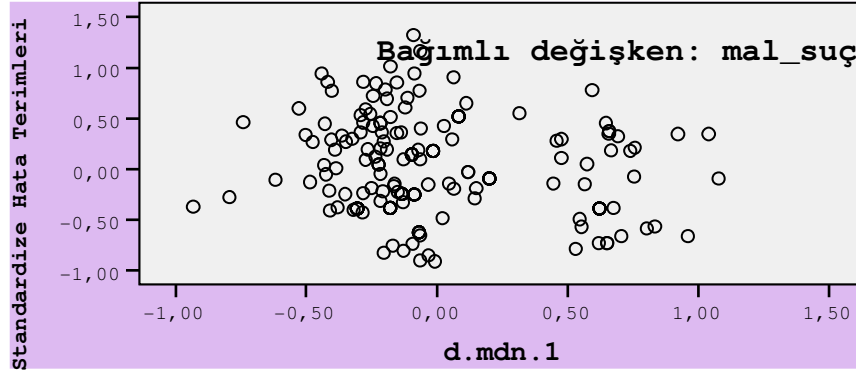
Şekil 16'da görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımsız değişken **bireysel güven** arasında çizilen serpilme diyagramında verilerin rastgele dağıldığı gözlenmektedir, dolayısıyla sabit varyanslılık şartı sağlanmıştır.

Şekil 17. Medeni Olmayan Davranışlar Kısmi Regresyon Diyagramı

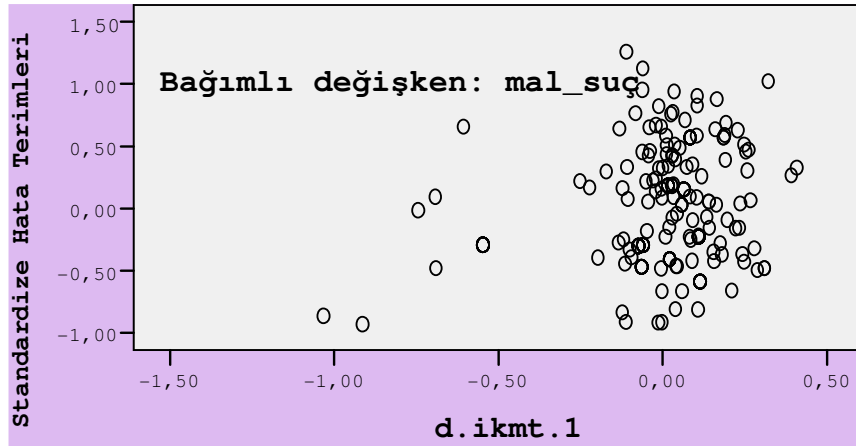
Şekil 17'de görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımsız değişken **medeni olmayan davranışlar** arasında çizilen serpilme diyagramında verilerin rastgele dağıldığı gözlenmektedir, dolayısıyla sabit varyanslılık şartı sağlanmıştır.

Şekil 18. Bekârlık Kısmi Regresyon Diyagramı

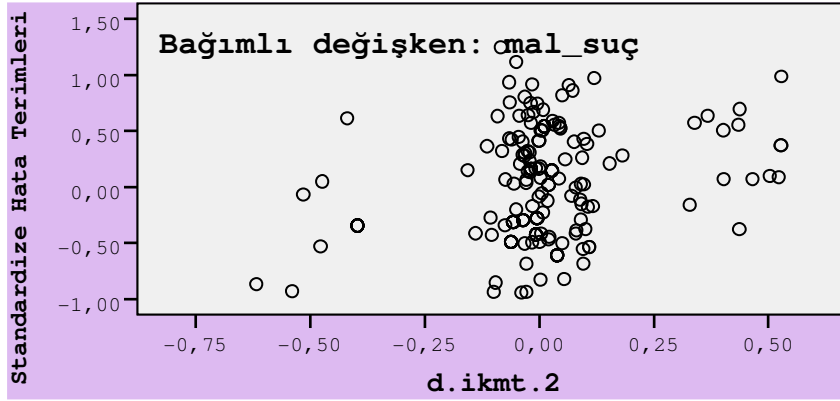
Şekil 18’de görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımsız değişken **medeni durum (bekar olma)** arasında çizilen serpilme diyagramında verilerin rastgele dağıldığı gözlenmektedir, dolayısıyla sabit varyanslılık şartı sağlanmıştır.

Şekil 19. Aile ile Yaşama Kısmi Regresyon Diyagramı

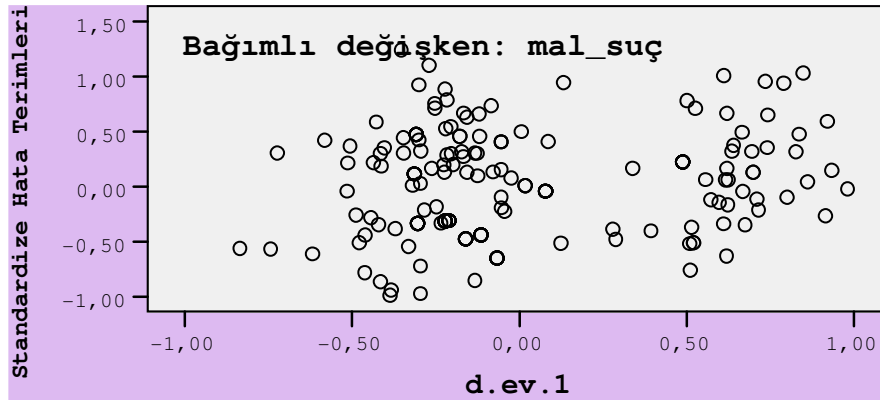
Şekil 19’da görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımsız değişken **ikamet.1 (aileyle yaşama)** arasında çizilen serpilme diyagramında verilerin rastgele dağıldığı gözlenmektedir, dolayısıyla sabit varyanslılık şartı sağlanmıştır.

Şekil 20. Yalnız Yaşama Kısmi Regresyon Diyagramı

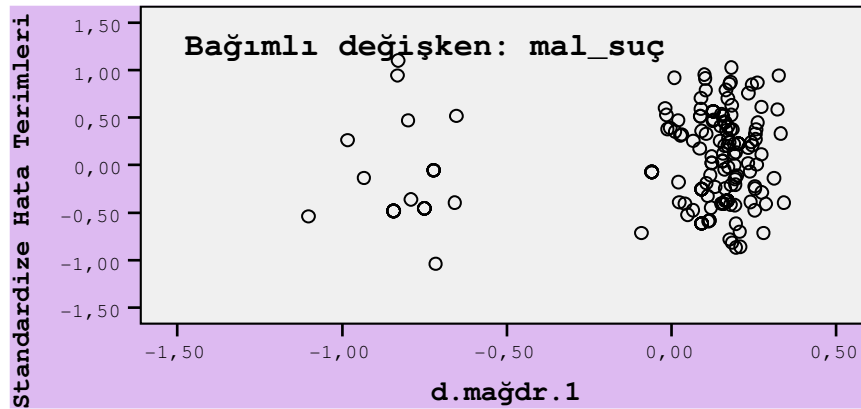
Şekil 20’de görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımsız değişken **ikamet.2 (yalnız yaşama)** arasında çizilen serpilme diyagramında verilerin rastgele dağıldığı gözlenmektedir, dolayısıyla sabit varyanslılık şartı sağlanmıştır.

Şekil 21. Ev Sahibi Olma Kısmi Regresyon Diyagramı

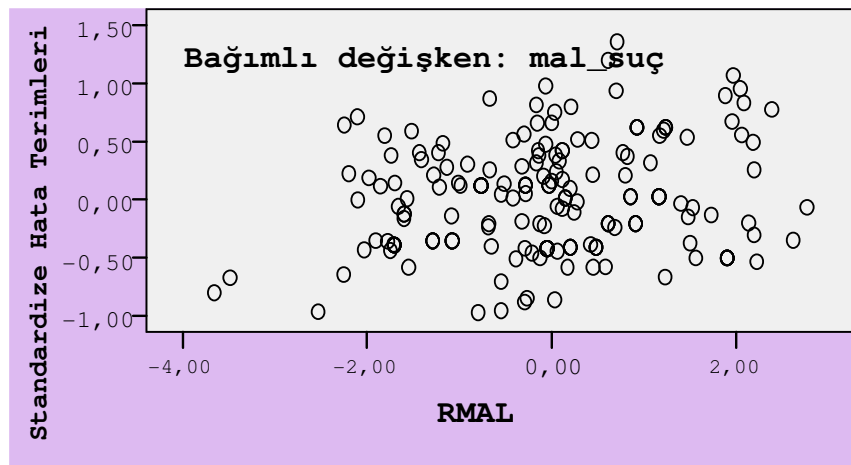
Şekil 21’de görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımsız değişken **evsahipliği.1 (ev sahibi)** arasında çizilen serpilme diyagramında verilerin rastgele dağıldığı gözlenmektedir, dolayısıyla sabit varyanslılık şartı sağlanmıştır.

Şekil 22. Geçmiş Mala Karşı Suça Mağduriyet Kısmi Regresyon Diyagramı

Şekil 22’de görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımsız değişken **geçmiş mala karşı suça mağduriyet 1 (kendisine/akrabalarna)** arasında çizilen serpilme diyagramı eşvaryanslık şartını sağlamıştır.

Şekil 23. Algılanan Mala Karşı Suç Mağduriyeti Riski Kısmi Regresyon Diyagramı

Şekil 23’te görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımsız değişken **algılanan mala karşı suç mağduriyeti riski** arasında çizilen serpilme diyagramında verilerin rastgele dağıldığı gözlenmektedir, dolayısıyla sabit varyanslık şartı sağlanmıştır.

4.6.2. Şahsa Karşı Suça Mağduriyet Korkusu Regresyon Analizi – Model 2

Bu regresyon modelinde sonuç değişkeni (bağımlı değişken) olarak sokakta şiddet içeren gaspa uğramaya karşı duyulan korku (KSOK), evdeyken evin soyulmasına karşı duyulan

korku (KEV), tecavüze uğramaya karşı duyulan korku (KTEC), silahlı bir saldırıya uğramaya karşı duyulan korku (KSİL), cinayete kurban gitmeye karşı duyulan korku (KCİN), evin yağmalanmasına karşı duyulan korku (KYAĞ) ve sokakta dilencilere maruz kalmaya karşı duyulan korku (KDİL) değişkenlerinin toplanıp, değişken sayısına bölünmesiyle türetilen şahsa karşı suç mağduriyeti korkusu (şhs_suç) değişkeni kullanılmıştır.

4.6.2.1. Model Özeti

Tablo XVII. 2. Regresyon Modeli Özeti (b)

Model	R	R ²	Ayarlanmış R ²	Standart Tahmin Hatası
1	,846(a)	,72	,702	,61422

a Tahmin değişkenleri: (Sabit), RŞHS , topl_mem, cin1., d.isthdm.4, d.isthd.2, medeni_olm.d, brysel_gvn, d.ev.1, d.isthd.1

b Sonuç değişkeni (bağımlı değişken): şahs_suç

Tablo XVII’de görüldüğü üzere 0,846’lık çoklu R değeri bağımlı değişken şahsa karşı suç mağduriyeti korkusu ve 9 bağımsız değişken arasında güçlü bir ilişki göstermektedir ($R > 0.5$). Bir oran göstergesi olan 0,72’lik R² değeri 100 ile çarpıldığında kullanılan regresyon modelinin şahsa karşı suç mağduriyeti korkusu değişkenindeki değişimin %72’sini açıkladığını göstermektedir. Ayarlanmış R² değeri normal R² değeri ile neredeyse aynı olduğundan bu tez çalışmasında kullanılan 2.modelin de yüksek bir genelleme özelliğine sahip olduğu ve modelin çapraz geçerliliğe sahip olduğu söylenebilir.

4.6.2.2. Varyans Analizi

Tablo XVIII. 2. Regresyon Modeli - Anova

Model	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalamaları	F	Anlamlılık
1	Regresyon 180,343	9	20,038	53,113	,000(a)
	Hata Terimleri 71,682	190	,377		
	Toplam 252,024	199			

Tablo XVIII’de görüldüğü üzere F-test istatistiği 0,001 düzeyinde anlamlıdır ($p < 0,001$) ve bu değer (53,113) 1’in belirgin bir biçimde üzerindedir. Dolayısıyla bu durum çalışmadaki 2.regresyon modelinin kullanımı ile istatistiksel olarak anlamlı bir gelişme yakalandığını

göstermektedir. Başka bir deyişle 2.model 0,001 düzeyinde veri seti ile anlamlı bir tutarlılık göstermektedir.

4.6.2.3. Model Parametreleri

Şimdiye kadar çok sayıda özet istatistiğine bakılarak 2.regresyon modelinin kullanımı ile sonuç değişkeninin (bağımlı değişkenin) tahminine ilişkin bir gelişme elde edilip edilmediğine bakılmıştır. Çalışmanın bu noktasında sonuç değişkenine ilişkin yapılacak son analiz modelin parametrelerine bakmak olacaktır.

Tablo XIX. 2.Regresyon Modelinin Katsayıları

Model	Standardize Edilmemiş Katsayılar		Standardize Edilmiş Katsayılar	t	Anlamlılık
	B	Std. Error	Beta	B	Standart Hata
1 (Sabit)	,711	,233		3,053	,003
brysel_gvn	,181	,049	,169	3,716	,000
medeni_olm.d	,244	,046	,226	5,261	,000
cin1	1,226	,097	,544	12,663	,000
d.ev.1	,440	,102	,184	4,298	,000
topl_mem	-,106	,045	-,095	-2,373	,019
d.isthd.1	-,288	,113	-,128	-2,539	,012
d.isthd.2	-,648	,221	-,126	-2,931	,004
d.isthdm.4	-1,188	,296	-,165	-4,019	,000
RŞHS	,224	,036	,268	6,148	,000

Bağımlı değişkeni şahsa karşı suç mağduriyeti korkusu olan 2.modelin katsayılar tablosunda 0,05 düzeyinde anlamlı olan tüm değişkenler yer almaktadır. Bu modeldeki 0,711'lik sabit değer ilgili tahmin değişkenlerinin hiçbirinin olmaması durumunda şahsa karşı suç korkusunun 0,711'lik bir değer alacağını söylemektedir. Tablodaki tahmin değişkenlerinin yorumu sırasıyla şu şekildedir:

- **Bireysel Güven (brysel_gvn):**

⇒ Bireysel güven tahmin değişkeninin t değerine bakılarak bireysel güvendedeki değişimin şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunda anlamlı bir değişiklik yarattığı söylenebilir ($p < 0,001$).

⇒ Bireysel güven tahmin değişkeninin gradyanı 0'dan büyük bir değer (0,181) olduğu için bireysel güvendedeki bir birim artışın şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunda 0,181 birimlik bir artışla sonuçlandığı söylenebilir.

- **Medeni Olmayan Davranışlar (medeni_olm.d):**

⇒ Medeni olmayan davranışlar tahmin değişkeninin t değerine bakılarak gözlemlenen medeni olmayan davranışlardaki değişimin şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunda anlamlı bir değişiklik yarattığı söylenebilir ($p < 0,001$)

⇒ Medeni olmayan davranışlar tahmin değişkeninin gradyanı 0'dan büyük bir değer (0,244) olduğu için gözlemlenen medeni olmayan davranışlardaki bir birim artışın şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunda 0,244 birimlik bir artışla sonuçlandığı söylenebilir.

- **Cinsiyet 1 (d.cin.1):**

⇒ Cinsiyet 1 (Kadın) tahmin değişkeninin t değerine bakılarak kadın olmanın şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunda anlamlı bir değişiklik yarattığı söylenebilir ($p < 0,001$)

⇒ Kadın olma tahmin değişkeninin gradyanına bakılarak kadın olmanın şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunu 1,226 birim arttırdığı söylenebilir.

- **Ev sahipliği (d.ev.1):**

⇒ Ev sahipliği 1 (ev sahibi olma) tahmin değişkeninin t değerine bakılarak ev sahibi olmanın şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunda anlamlı bir değişiklik yarattığı söylenebilir ($p < 0,001$)

⇒ Ev sahibi olma tahmin değişkeninin gradyanına bakılarak ev sahibi olmanın şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunu 0,440 birim arttırdığı söylenebilir.

- **Toplumsal memnuniyet (topl_mem):**

⇒ Toplumsal memnuniyet tahmin değişkeninin t değerine bakılarak toplumsal memnuniyetin şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunda anlamlı bir değişiklik yarattığı söylenebilir ($p < 0,05$)

⇒ Toplumsal memnuniyet tahmin değişkeninin gradyanı 0'dan küçük bir değer (-0,106) olduğu için toplumsal memnuniyetteki bir birim artışın şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunda 0,106 birimlik bir düşüşle sonuçlandığı söylenebilir.

- **İstihdam 1 (d.isthd.1):**

⇒ İstihdam 1 (işsizlik) tahmin değişkeninin t değerine bakılarak işsiz olmanın şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunda anlamlı bir değişiklik yarattığı söylenebilir ($p < 0,05$)

⇒ İşsiz olma tahmin değişkeninin gradyanına bakılarak işsiz olmanın şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunu 0,288 birim azalttığı söylenebilir.

- **İstihdam 2 (d.isthd.2):**

⇒ İstihdam 2 (emeklilik) tahmin değişkeninin t değerine bakılarak emekli olmanın şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunda anlamlı bir değişiklik yarattığı söylenebilir ($p < 0,01$).

⇒ Emekli olma tahmin değişkeninin gradyanına bakılarak emekli olmanın şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunu 0,648 birim azalttığı söylenebilir.

- **İstihdam 4 (d.isthd.4):**

⇒ İstihdam 3 (ev hanımlığı) tahmin değişkeninin t değerine bakılarak emekli olmanın şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunda anlamlı bir değişiklik yarattığı söylenebilir ($p < 0,001$).

⇒ Ev hanımı olma tahmin değişkeninin gradyanına bakılarak ev hanımı olmanın şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunu 1, 188 birim azalttığı söylenebilir.

- **Algılanan şahsa karşı suç mağduriyet riski (RŞHS):**

⇒ Algılanan şahsa karşı suç mağduriyet riski tahmin değişkeninin t değerine bakılarak bu riskin şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunda anlamlı bir değişiklik yarattığı söylenebilir ($p < 0,001$).

⇒ Algılanan şahsa karşı suç mağduriyet riski tahmin değişkeninin gradyanı 0'dan büyük bir değer (0,224) olduğu için bu riskteki bir birim artışın şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunda 0,224 birimlik bir artışla sonuçlandığı söylenebilir.

1. modele benzer şekilde 2. modelde de bireysel güven ve medeni olmayan davranışlar tahmin değişkenleri arasında yer almıştır, ancak ilk modelde katsayısına göre en yüksek açıklayıcılığa sahip olan medeni olmayan davranışlar bu modelde açıklayıcılık açısından gerilerde kalmıştır. Bu modelde şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunu en iyi açıklayan tahmin değişkenleri sırasıyla kadın olma, emekli olma, ev hanımı olma ve ev sahibi olma olmuştur. Ancak bir önceki modelde yüksek açıklayıcılığı olan değişkenler sonuç değişkeni ile aynı yönde bir ilişkiye sahipken bu modelde 2 değişken (ev hanımı olma ve emekli olma) sonuç değişkeni ile

zıt yönde bir ilişkiye sahip olmuştur. Buna ek olarak; bu iki farklı modelin analizinden anlaşılacağı üzere mala ve şahsa karşı suç mağduriyetini açıklayan birkaç değişken ortak olsa da her iki modele de yaş değişkeni dâhil olmamıştır ve cinsiyet değişkeni yalnızca şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunu güçlü bir şekilde açıklayan bir tahmin değişkeni olmuştur.

4.6.2.4. Regresyon Modeline İlişkin Hipotez Testleri

Bu şahsa karşı suç mağduriyeti regresyon modelinde giriş bölümünde de savunulduğu üzere;

- Yaş tahmin değişkeni modele istatistiksel olarak 0,05 düzeyinde anlamlı bir tahmin değişkeni olarak dâhil olmamıştır. Dolayısıyla yaş değişkeninin şahsa karşı suç mağduriyeti korkusu üzerinde bir etkisi olmadığını söyleyen *yokluk hipotezi kabul edilmiştir.*
- Yine beklenildiği üzere şahsa karşı suç mağduriyeti riski ve cinsiyet 1 (kadın olma) değişkenleri şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunu istatistiksel olarak anlamlı biçimde tahmin eden değişkenler olmuştur Dolayısıyla algılanan suç mağduriyeti riskinin ve kadın olmanın şahsa karşı suç mağduriyeti korkusu üzerinde bir etkisi olmadığını söyleyen *yokluk hipotezleri reddedilmiştir.*
- Hipotezlerden bağımsız olarak *bireysel güven, medeni olmayan davranışlar, ev sahibi olma, toplumsal memnuniyet, işsiz olma, emekli olma ve ev hanımı olma* değişkenleri şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunu tahmin etmekte istatistiksel olarak anlamlı değişkenler olmuştur.

4.6.2.5. Regresyon Modeli

$$\text{şahs-suç} = 0.711 + 0,181 \times \text{brysel_gvn} + 0,171 \times \text{medeni_olm.d} + 1,226 \times \text{d.cin.1} - 0,440 \times \text{d.ev.1} - 0,106 \times \text{topl_mem} - 0,288 \times \text{d.isthd.1} - 0,648 \times \text{d.isthd.2} - 1,188 \times \text{d.isthdm.4} + 0.224 \times \text{RŞAHS} + \text{Epsilon (x)}$$

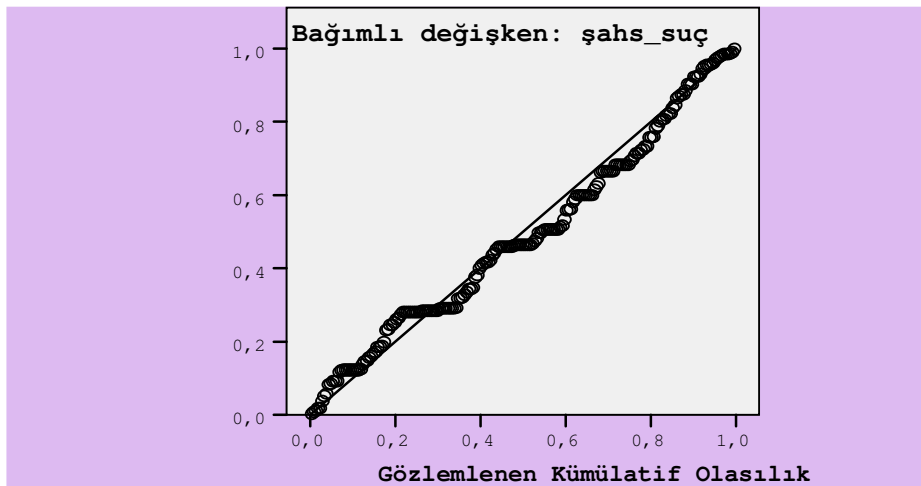
4.6.2.6. Modelin Geçerliliği

Çalışmanın bu noktasında 1.modele benzer şekilde 2.regresyon modelinin istatistiksel geçerliliği hata terimlerinin normal dağılması ve hata terimlerinin eşvaryanslı olması ile test edilecektir.

4.6.2.6.1. Hata Terimlerinin Normal Dağılması

Hata terimleri ile bağımlı değişken arasında çizilen p-p plot grafiğinde noktalar diyagonaldeki doğru üzerinde olduğu görülmektedir, 2.regresyon modelindeki hata terimleri de normal dağılımlıdır (bkz. Şekil 24).

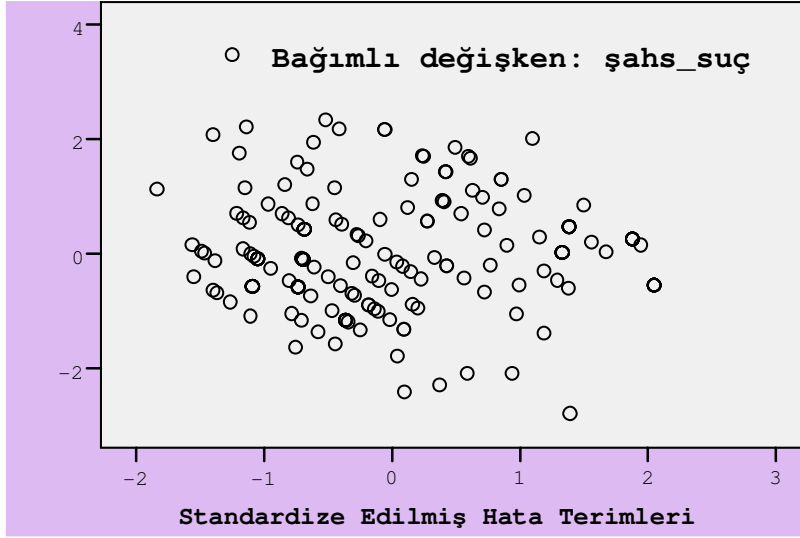
Şekil 24. Regresyon Normal P-P Grafiği

4.6.2.6.2. Hata Terimlerinin Eşvaryansı

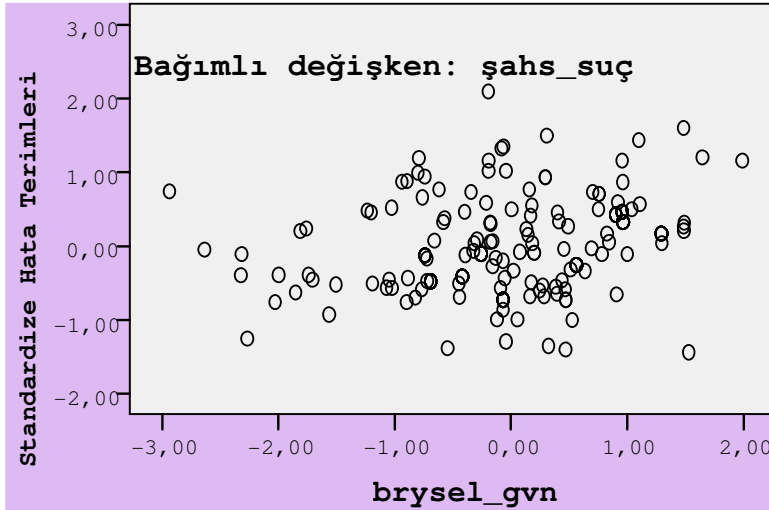
Bu alt bölümde ilk olarak bağımlı değişkenin ve sonrasında bağımsız değişkenlerin serpilme diyagramlarına yer verilecektir.

Şekil 25. Şahsa Karşı Suç Mağduriyeti Korkusu Serpilme Diyagramı

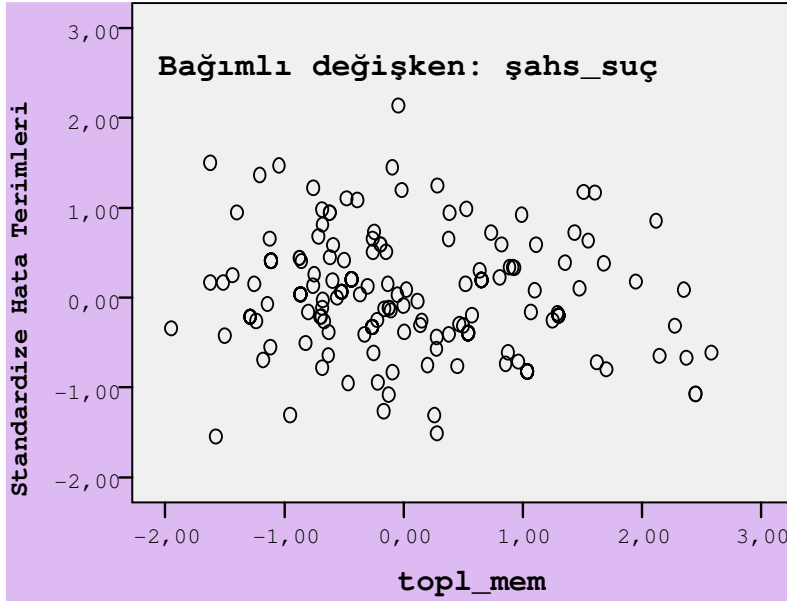
Şekil 25'te görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımlı değişken **şahsa karşı suç mağduriyeti korkusu** arasında çizilen serpilme diyagramında hata terimleri rastgele dağılmıştır.

Şekil 26. Bireysel Güven Kısmi Regresyon Diyagramı

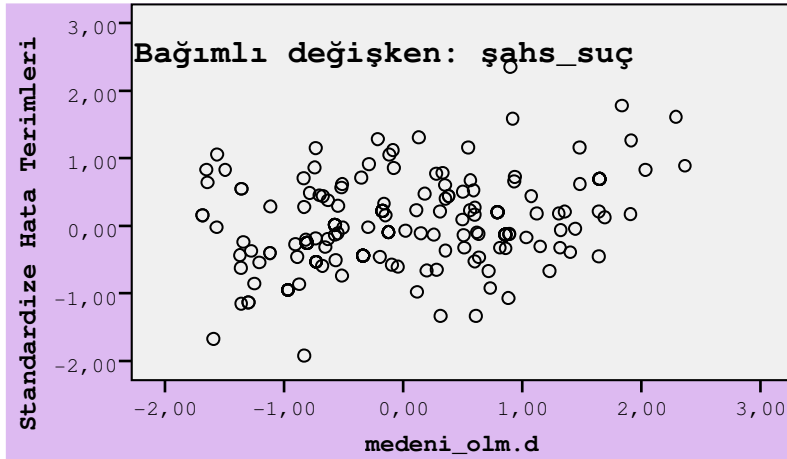
Şekil 26'da görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımsız değişken **bireysel güven** arasında çizilen serpilme diyagramında verilerin rastgele dağıldığı gözlenmektedir, dolayısıyla sabit varyanslılık şartı sağlanmıştır.

Şekil 27. Toplumsal Memnuniyet Kısmi Regresyon Diyagramı

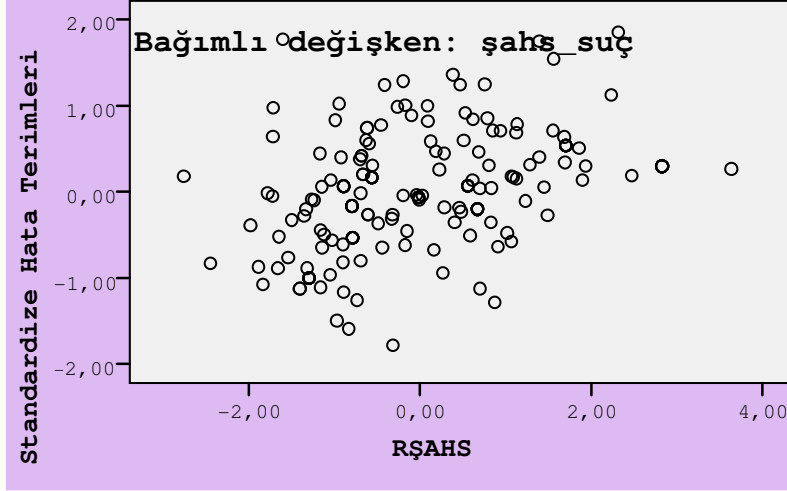
Şekil 27’de görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımsız değişken **toplumsal memnuniyet** arasında çizilen serpilme diyagramında verilerin rastgele dağıldığı gözlenmektedir, dolayısıyla sabit varyanslılık şartı sağlanmıştır.

Şekil 28. Medeni Olmayan Davranışlar Kısmi Regresyon Diyagramı

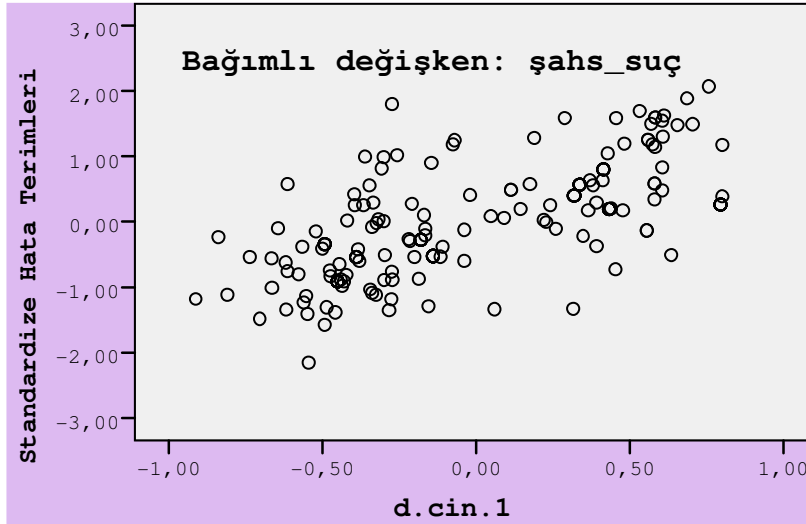
Şekil 28’de görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımsız değişken **medeni olmayan davranışlar** arasında çizilen serpilme diyagramında verilerin rastgele dağıldığı gözlenmektedir, dolayısıyla sabit varyanslılık şartı sağlanmıştır.

Şekil 29. Algılanan Şahsa Karşı Suça Mağduriyet Riski Kısmi Regresyon Diyagramı

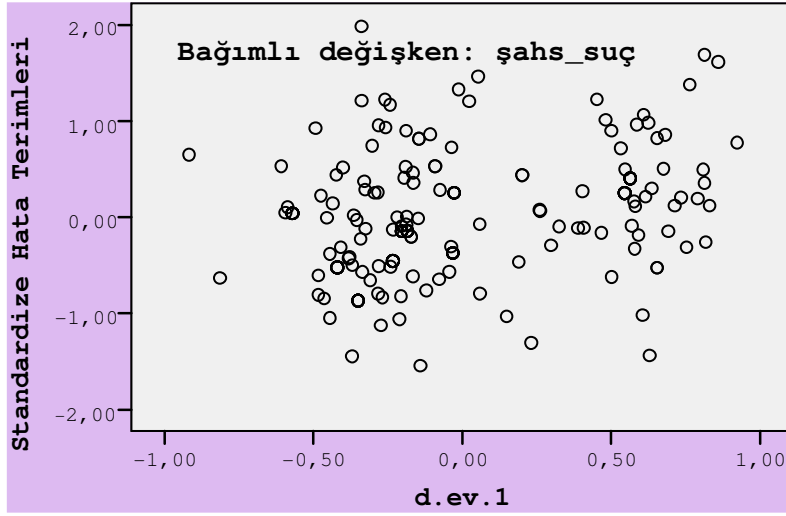
Şekil 29’da görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımsız değişken **algılanan şahsa karşı suç mağduriyeti riski** arasında çizilen serpilme diyagramında verilerin rastgele dağıldığı gözlenmektedir, dolayısıyla sabit varyanslılık şartı sağlanmıştır.

Şekil 30. Kadın Olma Kısmi Regresyon Diyagramı

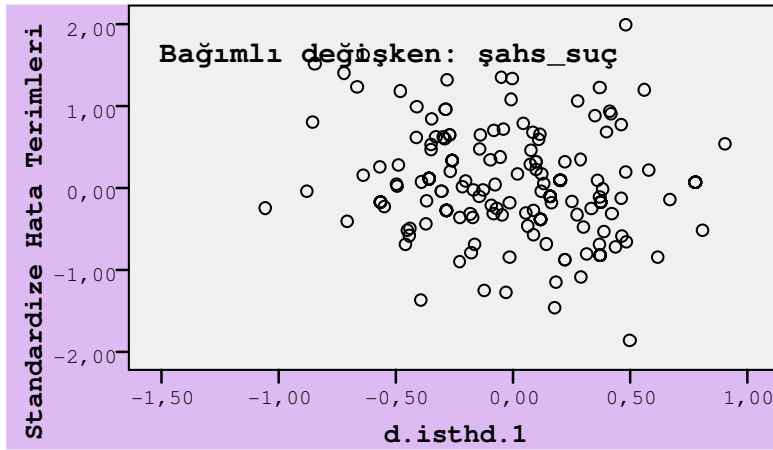
Şekil 30’da görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımsız değişken **cinsiyet 1 (kadın olma)** arasında çizilen serpilme diyagramında verilerin rastgele dağıldığı gözlenmektedir, dolayısıyla sabit varyanslılık şartı sağlanmıştır.

Şekil 31. Ev Sahibi Olma Kısmi Regresyon Diyagramı

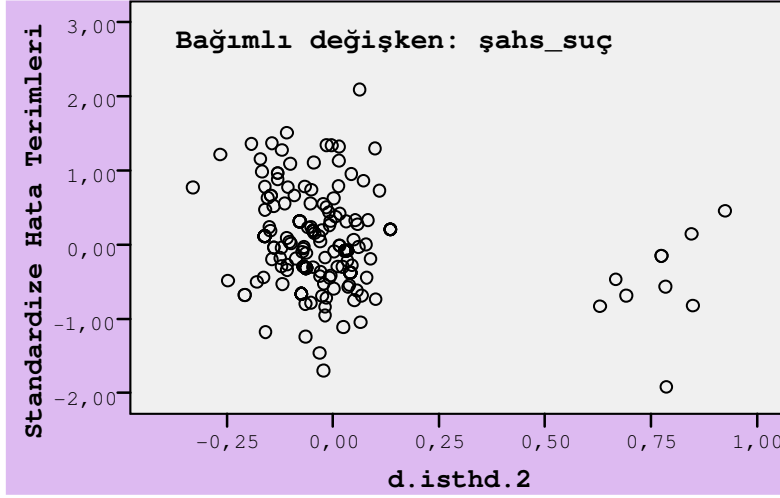
Şekil 31’de görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımsız değişken **ev sahipliği 1 (ev sahibi olma)** arasında çizilen serpilme diyagramında verilerin rastgele dağıldığı gözlenmektedir, dolayısıyla sabit varyanslılık şartı sağlanmıştır.

Şekil 32. İşsizlik Kısmi Regresyon Diyagramı

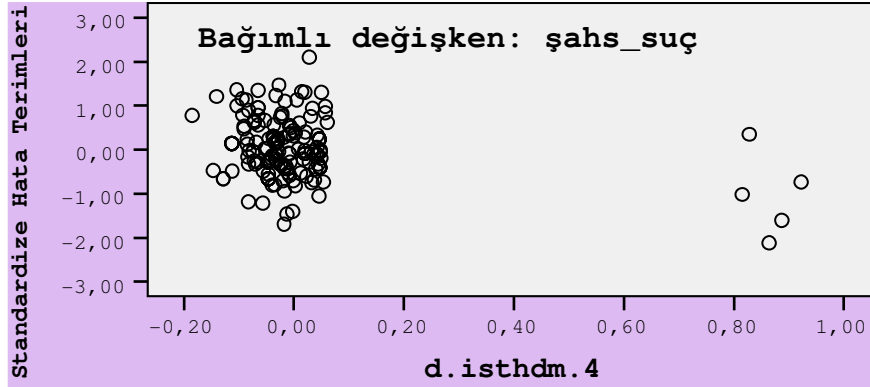
Şekil 32’de görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımsız değişken **istihdam 1 (işsizlik)** arasında çizilen serpilme diyagramında verilerin rastgele dağıldığı gözlenmektedir, dolayısıyla sabit varyanslılık şartı sağlanmıştır.

Şekil 33. Emekli Olma Kısmi Regresyon Diyagramı

Şekil 33'te görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımsız değişken **istihdam 2 (emekli olma)** arasında çizilen serpilme diyagramında verilerin rastgele dağıldığı gözlenmektedir, dolayısıyla sabit varyanslılık şartı sağlanmıştır.

Şekil 34. Ev Hanımı Olma Kısmi Regresyon Diyagramı

Şekil 34'te görüldüğü üzere **standardize edilmiş hata terimleri** ile bağımsız değişken **istihdam 4 (ev hanımı olma)** arasında çizilen serpilme diyagramında verilerin rastgele dağıldığı gözlenmektedir, dolayısıyla sabit varyanslılık şartı sağlanmıştır.

5. Tartışma ve Sonuç

Daha önce de bahsi geçtiği üzere bu çalışmayı literatürdeki diğer çalışmalardan ayıran belirgin noktalar mevcuttur. Bu çalışmada:

- Suç mağduriyeti korkusu ve algılanan suç mağduriyeti riski arasındaki ayrıma dikkat çekilerek algılanan risk bağımsız bir değişken olarak kullanılmıştır.
- Literatürdeki tek ögeli ölçütlere yönelik (Ulusal Suç Anketi ve İngiliz Suç Anketinin tek ögeli suç korkusu ölçütleri) eleştiriden yola çıkılarak, suç mağduriyeti korkusunu ölçmek üzere çoklu ölçütler kullanılmıştır.
- Araştırmalarda sıklıkla algılanan riski de ölçmek üzere kullanılan Ulusal Suç Anketi (NCS) ölçütünün algılanan mala ve şahsa karşı mağduriyet riski ölçütleri ile korelasyonlarına bakılarak, bu farklı ölçütlerin birbirleri yerine kullanılmasının ne kadar sağlıklı olduğu incelenmiştir. Benzer şekilde bu tezin algılanan suç mağduriyeti riski ve suç mağduriyeti korkusu arasındaki korelasyonlarına bakılarak bu farklı ölçütlerin birbirleri yerine kullanılmasının ne kadar sağlıklı olduğu incelenmiştir.
- Literatürdeki yaşa ilişkin analizlerin genelinde tek bir yaş grubuna (yaşlılara) yönelmesinden yola çıkılarak, bu analizde karşılaştırmaya izin vermek üzere birden fazla yaş kategorisi kullanılmıştır.
- Literatürdeki suç mağduriyeti korkusu analizlerinin sınırlı sayıda kontrol değişkeni içermesinden yola çıkılarak bu tez çalışmasının temel tahmin değişkenleri olan yaş ve cinsiyet değişkenlerine ek olarak çok sayıda farklı kontrol değişkeni kullanılmıştır.
- Gerçekleştirilen çok sayıda çalışmada mala ve şahsa karşı suç mağduriyeti korkusuna ilişkin bir ayrıma gidilmemesinden yola çıkılarak bu iki korkuyu ölçmek üzere suç tiplerine özel korku ölçütleri kullanılmıştır. Mala ve şahsa karşı suçlara ait ortalama bir suç korkusu değeri elde edilerek mala ve şahsa karşı suç mağduriyeti korkusu iki ayrı istatistiksel modelde incelenmiştir.
- Benzer şekilde literatürde algılanan mala ve şahsa karşı suç mağduriyeti riski konusunda bir ayrıma gidilmemesinden yola çıkılarak bu iki olguyu ölçmek üzere farklı sorular sorulmuştur.

Dolayısıyla bu nokta itibariyle bu ayırt edici özelliklerden yola çıkılarak yaş ve cinsiyet değişkenlerinin suç mağduriyeti korkusuna olan katkısı diğer kontrol değişkenlerinin mevcudiyetinde tartışılacaktır.

Az önce bahsi geçtiği üzere literatürdeki en yaygın eğilimlerden biri NCS suç korkusu ölçütünün hem suç mağduriyeti korkusunu hem de algılanan suç mağduriyeti riskini ölçmek üzere kullanılması olmuştur. Ancak bu çalışmadan elde edilen verilere göre:

1. NCS ve algılanan mala karşı suç mağduriyeti riski ölçütleri arasındaki korelasyona bakarak ($r=0,288$) aradaki ilişkinin zayıf olmasından bu ölçütlerin birbirleri yerine kullanılamayacağı ya da başka bir deyişle tek ögeli bir suç korkusu ölçütünün aynı zamanda mala karşı suç riskini ölçmek üzere kullanılamayacağı sonucuna varılmaktadır. Literatürde çoklu ortak doğrusallık (multicollinearity) ya da başka bir deyişle iki ya da daha fazla değişkenin birbirlerine doğrusal olarak çok yakın olması en az 0,9'luk bir korelasyon katsayısı gerektirmektedir.
2. NCS ve algılanan şahsa karşı suç mağduriyeti riski ölçütleri arasındaki korelasyona bakarak ($r=0,406$) aradaki ilişkinin güçlü olmamasından bu ölçütlerin birbirleri yerine kullanılamayacağı ya da başka bir deyişle tek ögeli bir suç korkusu ölçütünün aynı zamanda şahsa karşı suç riskini ölçmek üzere kullanılamayacağı sonucuna varılmaktadır.
3. Algılanan mala karşı suç mağduriyeti riski ve mala karşı suç mağduriyeti korkusu arasındaki korelasyona bakarak ($0,373$) aradaki ilişkinin güçlü olmamasından algılanan mala karşı suç mağduriyeti riskinin aynı zamanda mala karşı suç mağduriyeti korkusunu ölçmek üzere ya da başka bir deyişle bu iki değişkenin birbirlerinin yerine kullanılamayacağı sonucuna varılmaktadır.
4. Algılanan şahsa karşı suç mağduriyeti riski ve şahsa karşı suç mağduriyeti korkusu arasındaki korelasyona bakarak ($r=0,292$) aradaki ilişkinin zayıf olmasından algılanan şahsa karşı suç mağduriyeti riskinin aynı zamanda şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunu ölçmek üzere ya da başka bir deyişle bu iki değişkenin birbirlerinin yerine kullanılamayacağı sonucuna varılmaktadır.
5. Algılanan mala karşı suç mağduriyeti riski ve algılanan şahsa karşı suç mağduriyeti riski arasındaki korelasyona bakarak ($r=0,672$) aradaki ilişkinin güçlü olduğuna karar verilebilir ancak yine çoklu ortak doğrusallık göz önünde bulundurulduğunda bu değer 0,9'un altında olduğundan mükemmel bir doğrusal ilişkidenden bahsedilemez ya da başka

bir deyişle bu değişkenler birbirlerinin yerine kullanılamayacağı sonucuna varılmaktadır.

Kısaca NCS suç korkusu ölçütü tek başına faydalı bir suç korkusu ya da algılan suç riski ölçütü teşkil etmemektedir. Daha önce de açıklandığı üzere bu çalışmanın en güçlü özelliklerinden biri suç mağduriyeti korkusunu mala ve şahsa karşı suçlarda ayrıma giderek birden fazla kontrol değişkeni ile analiz etmesi olmuştur. Dolayısıyla bu noktadan sonra suç mağduriyeti korkusuna ilişkin fikirler mala ve şahsa karşı suç mağduriyeti korku modellerinde ayrıma gidilerek incelenecektir.

Analizin ilk kısmını oluşturan “mala karşı suça mağduriyet korkusu” modelinde daha önce de bahsi geçtiği üzere analize dâhil edilen bağımsız değişkenlerden 8’i mala karşı suç mağduriyeti korkusundaki değişimin %77’sini açıklamıştır. Giriş bölümünden de hatırlanabileceği üzere bu ilk modele ilişkin beklenti yaş ve cinsiyete ilişkin yokluk hipotezinin kabul edilmesi (yaş ve cinsiyetin mala karşı suç mağduriyeti korkusu üzerinde etkisinin olmaması) ve mala karşı suç mağduriyeti riski arttıkça mala karşı suç mağduriyeti korkusunun da artması olmuştur. Bağımlı değişken üzerinde gerçekleştirilen çoklu regresyon analizi bu tahminlerin tümünün doğru olduğunu ortaya koymuştur.

Literatür genelinde suç korkusuna ilişkin en istikrarlı bulgu yaş ve cinsiyetin savunmasızlık başlığı altında güçlü tahmin değişkenleri olmasıdır (39). Ancak bu tez çalışmasına göre diğer kontrol değişkenlerinin varlığında *cinsiyet ve yaş mala karşı suç mağduriyeti korkusu için istatistiksel olarak anlamlı tahmin değişkenleri olmamıştır*. Giriş bölümünde açıklandığı üzere yaş ve cinsiyetin suç korkusu ile ilişkilendirilmesinin en önemli nedeni kadınların ve yaşlıların psikolojik, davranışsal, kişiliksel ya da fiziksel faktörler nedeniyle kendilerini olağan bir suçluya karşı savunmasız hissetmeleri olmuştur (38). Dolayısıyla suç korkusu literatüründe yaş ve cinsiyet bağımsız değişkenleri algılanan riski ve dolayısıyla hissedilen suç korkusunu arttıran faktörler olarak kabul edilmiştir. Ama bu çalışmada gerçekleştirilen ilk regresyon modeline mala karşı algılanan suç mağduriyeti riskinin dâhil olmasına rağmen, yaş ve cinsiyet değişkenlerinin dâhil olmaması; mala karşı suç mağduriyeti korkusu söz konusu olduğunda, algılanan risk ve hissedilen savunmasızlık arasında güçlü bir ilişki olmayabileceğine işaret etmektedir.

Bu regresyon modelinde en dikkat çekici noktalardan biri cinsiyet değişkeninin beklenildiği üzere modele dâhil olmaması olmuştur. Çünkü cinsiyet konusundaki en feminist ve liberal yazarlar bile kadınların görece ve riskten bağımsız olarak tüm suç tiplerinden daha fazla korktuğunu savunmuştur (55).

Sonuçlardaki bu farklılık suç korkusu çalışmalarının çoğunun Batı kültürlerinde gerçekleştirilmesine ve Türkiye örneğinin ikincil sosyalleşme süreci açısından bu örneklerden farklılık göstermesine işaret etmektedir. Literatürdeki genel kanı cinsiyet açısından ayrımcı sosyalleşmenin risk alma davranışları ile yakından bağlantılı olduğudur. Bu görüşe göre çocukluktan itibaren toplumsal cinsiyetine hazırlanan kadınlar riskli davranışlardan daha fazla kaçınmakta ve bu tip davranışlardan korku duymaya koşullanmaktadır (86). Çoğu yazara göre bu görüş daha fazla mağduriyete maruz kalan genç erkeklerin neden daha az korku sergilediğini tatmin edici bir şekilde açıklamaktadır. Bu tez çalışmasıyla her ne kadar bu görüş tamamen göz ardı edilmese de, toplumsal cinsiyet modellerinin Türkiye gibi gelişmekte ve ataerkil bir ülkede uygulanması durumunda risk ve korku açısından farklı sonuçlara yol açabileceğine dikkat çekilmektedir. Dolayısıyla her ne kadar Türk toplumunda da diğer kültürlerle benzer şekilde kadınların kamusal alandan ayrı tutulması eğilimi olsa da, bu ayrı tutulmanın boyutunun riskten kaçınma davranışından "*sahiplenme arzusunun kaybedilmesine*" dönüşüp dönüşmediği gelecek için bakir bir çalışma alanı teşkil etmektedir.

Savunmasızlık başlığına ilişkin ikinci yaygın görüş yaşın suç korkusu için anlamlı bir tahmin değişkeni olduğudur. Ancak bu tez çalışmasından elde edilen modele göre yaş mala karşı suç mağduriyeti korkusu için anlamlı bir tahmin değişkeni olmamıştır. Elde edilen bu sonuç *Yin* (119) ve *LaGrange ve Ferraro* (55) tarafından da savunulduğu üzere suç korkusunun yaşlılar için geçmişteki çalışmalarda savunulduğundan daha önemsiz bir sorun olduğunu desteklemektedir. Bu sonuç aynı zamanda yalnız yaşama ya da bireysel güven gibi başka kontrol değişkenleri söz konusu olduğunda yaş ve korku arasındaki ilişkinin zayıf ya da tamamen göz ardı edilebilir olduğunu savunan çalışmalarla da tutarlılık göstermektedir (120).

Gereç ve yöntem bölümünde bahsi geçtiği üzere 1.modele dâhil olan tüm bağımsız değişkenlerin katsayılarına bakıldığında mala karşı suç mağduriyeti korkusunu en yüksek oranda açıklayan tahmin değişkenleri sırasıyla medeni olmayan davranışlar, yalnız yaşama ve aile ile yaşama olmuştur. Literatürde yaş ve cinsiyeti takiben en çok analiz edilen tahmin değişkenlerinden biri yaşanan çevrenin etkisi olmuştur. Ancak daha önce de açıklandığı

üzere literatürdeki yaşanan çevreye ilişkin farklı tanımlamalardan ötürü bu değişken, toplumsal memnuniyet ve medeni olmayan davranışlar arasında bir ayrıma gidilerek ölçülmüştür. Bu tez çalışmasının faktör analizine göre bir araya getirilen medeni olmayan davranış öğeleri çevrede fark edilen başıboş insan, uyuşturucu kullanımı, duvar yazısı ve mala saldırı yaygınlığı olmuştur. *Rohe ve Burby* (83)'nin savunduğu üzere fiziksel davranışların suç korkusunu anlamlı bir şekilde etkilediği sonucuna varılmıştır. Bu değişkenin mala karşı suç mağduriyeti korkusu tahmin etmekteki başarısı çoğu yazarın savunduğu üzere, ilgili medeni olmayan davranış ve koşulların kişinin kontrol duygusuna zarar vermesine ve bir değer olarak "düzenli toplumsal yaşamın" kaybına ilişkin kaygıya bağlanmaktadır (103, 113, 114).

Bu modeldeki diğer 2 güçlü tahmin değişkeni ikamet tipi olmuştur. Gerçekleştirilen analize göre aile ile yaşama ve yalnız yaşama mala karşı suç mağduriyeti korkusundaki değişikliğin istatistiksel olarak anlamlı bir kısmını açıklamaktadır. Aile ile yaşamının bu korku üzerindeki etkisi genel olarak altruistik (özgecil) korkuya bağlanabilir. *Warr ve Ellison'a* (111) göre, aile ile yaşama söz konusu olduğunda başkaları (çocuklar, eşler, kardeşler) için duyulan korku bireysel korkudan baskın çıkmakta ve bireysel korku ile karıştırılmaktadır. Yalnız yaşama tahmin değişkeni ise genel olarak yine savunmasızlık başlığı altında değerlendirilebilecek bir değişkendir. *Killias'ın* (52) sınıflandırmasına göre özellikle birden fazla suçlu ile karşılaşma riski söz konusu olduğunda yalnız bireyler kendilerini suça karşı daha yalnız hissedebilmektedir. Her ne kadar bu açıklama daha çok şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunu açıklamak üzere kullanılsa da, bazı mala karşı suç tiplerinin şahsa karşı suçlara dönüşebilme potansiyeli yalnız yaşayan insanların daha fazla korku göstermesini anlamlı kılmaktadır.

Bu modelde dikkat çekici başka bir tahmin değişkeni de geçmiş mağduriyet deneyimidir. Giriş bölümünde de bahsi geçtiği üzere gerçekleştirilen çalışmaların çoğunun suç korkusu ve bireysel mağduriyet deneyimi arasında zayıf bir ilişki olduğunu savunmasına rağmen bu çalışma mala karşı suç mağduriyeti korkusu söz konusu olduğunda kişinin kendi başına ya da bir yakının başına gelen mala karşı suç mağduriyeti deneyiminin suç korkusu üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkisi olduğunu ortaya koymuştur.

Analizin son kısmını oluşturan "şahsa karşı suça mağduriyet korkusu" modelinde daha önce de bahsi geçtiği üzere analize dâhil edilen bağımsız değişkenlerden 9'u şahsa karşı suç mağduriyeti korkusundaki değişimin %72'sini açıklamıştır. Giriş bölümünden de

hatırlanabileceği üzere bu ikinci modele ilişkin beklenti yaşa ilişkin yokluk hipotezinin kabul edilmesi (yaşın şahsa karşı suç mağduriyeti korkusu üzerinde etkisinin olmaması), cinsiyete ilişkin yokluk hipotezinin reddedilmesi (cinsiyetin şahsa karşı suç mağduriyeti üzerinde bir etkisi olması) ve şahsa karşı suç mağduriyeti riski arttıkça şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunun da artması olmuştur. Bağımlı değişken üzerinde gerçekleştirilen çoklu regresyon analizi bu tahminlerin tümünün doğru olduğunu ortaya koymuştur.

İlk modelde de bahsi geçtiği üzere suç korkusu literatüründe en güçlü tahmin değişkenleri yaş ve cinsiyet olmuştur. Ancak mala karşı suç mağduriyeti korkusuna benzer şekilde şahsa karşı suçlar söz konusu olduğunda yaş yine anlamlı bir tahmin değişkeni olmamıştır. Elde edilen bu sonuç "yaş"ın diğer kontrol değişkenleri ile ele alındığında geçmiş araştırmalarda vurgulandığı üzere güçlü bir "suç korkusu tahmin değişkeni" *olmadığını* ikinci kez doğrulamaktadır.

Bu çalışmadaki şahsa karşı suç mağduriyeti korkusu modelini mala karşı suç mağduriyeti korkusundan ayıran en önemli özellik; ikinci modelde cinsiyetin çalışmanın başında beklenildiği üzere, şahsa karşı suç mağduriyeti korkusundaki değişikliği en yüksek şekilde açıklayan değişken olması olmuştur. Bu çalışmanın çeşitli noktalarında tekrar edildiği üzere neredeyse tüm araştırmalar cinsiyet-korku paradoksunu kabul etmektedir. Ancak ilgili korkunun yalnızca şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunda yer alması yine de bu paradoksun dikkatle ele alınması gerektiğine işaret etmektedir. Daha önce de bahsi geçtiği üzere literatürde cinsiyet-korku paradoksu kadınların fiziksel özellikleri yüzünden kendilerini savunmasız hissetmesi, kadınların tecavüz korkusunun diğer bütün korkularını gölgelemesi ve kadınların suç korkusunun sosyalleşme sürecinin bir parçası olması ile açıklanmaktadır (39). Ancak bu çalışmanın ilk modeline cinsiyetin dâhil olmaması nedeniyle kadınların tecavüz korkusunun tüm suç tiplerine yansımaları rasyonel bir açıklama olarak kabul edilmemektedir. Dolayısıyla bu tez çalışmasında cinsiyetin şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunun en güçlü tahmin değişkeni olarak karşımıza çıkması; Skogan ve Maxfield'in açıkladığı üzere kadınların fiziksel ve sosyal korunmasızlık hissine bağlanmıştır (95).

Mala karşı suç mağduriyeti korkusu regresyon modeline benzer şekilde 2. modelde de medeni olmayan davranışlar analize dâhil olmuştur. Bu durum mala ve şahsı karşı suç ayırımına gidilmeksizin medeni olmayan davranışların anlamlı bir tahmin değişkeni olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu modele ilişkin dikkat edilmesi gereken başka bir nokta istihdam tipinin şahsa karşı suç mağduriyeti korkusu için anlamlı bir tahmin değişkeni olmasıdır. Öncesinde de açıklandığı üzere şahsa karşı suçlar söz konusu olduğunda sosyo-ekonomik durum düzeldikçe suç mağduriyeti riski azalırken mala karşı suçlar söz konusu olduğunda bu ilişki tersine dönmektedir. Ancak bu çalışmada gerçekleştirilen ikinci regresyon analizi beklenenin tersine işsiz olmanın, ev hanımı olmanın ya da emekli olma şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunda bir azalma ile sonuçlanmaktadır. Bu üç istihdam grubunun ortak noktası diğer istihdam grupları ile görel olarak zamanlarının büyük bir bölümünü kamusal alandan uzakta geçirmeleridir. Dolayısıyla bu regresyon analizinden elde edilen sonuç yüksek gelir-yüksek korunma imkânı hipotezinden bağımsız olarak (16), bireylerin rutin aktivitelerinin (ya da genel olarak aktivitelerindeki kısıtlamaların) suç korkusu üzerinde negatif bir etkisi olabileceğini akla getirmektedir.

Tüm araştırmalara özgü olduğu üzere bu tez çalışması da geçerliğe ve güvenilirliğe ilişkin bazı sınırlandırmalar teşkil etmektedir. Araştırmacıların örneklemede amaçladığı iki şey, daha büyük bir evreni temsil etmek üzere ilgili örnekleme seçmek ve eldeki örneklem ile evrene ilişkin bir genellemeye varmaktır. Bunu sağlamak üzere yapılan en yaygın şey olasılıksal örneklemdir. Ancak suç mağduriyeti korkusu gibi çalışmalar söz konusu olduğunda ilgili anketlerin ya da görüşmelerin uygulanması genelde bir araştırma fonu eşliğinde ve birden fazla anketör ile gerçekleştirilmektedir. Buna ek olarak yüksek yaş grupları gibi belirli yaş gruplarının çalışılması söz konusu olduğunda “erişim” bazı güçlükler yaratabilmektedir. Dolayısıyla bu tez çalışmasında maddi ve erişimsel kısıtlamalar nedeniyle anketin tamamen olasılıksal bir örneklem üzerinde gerçekleştirilememesi nedeniyle şu çözümlere gidilmiştir.

- Çalışma kamuya açık alanlarda gerçekleştirilmesine rağmen çalışmaya katılacakların seçiminde bir düzen sağlanmaya çalışılmıştır. Anketin gerçekleştirildiği her yerde belirli bir giriş noktası belirlenerek her defasında ilgili noktadan geçen 3.kişi ile anket tamamlanmıştır.
- Çalışmanın bütününde 300 kişi ile anket gerçekleştirilmesine rağmen SPSS v16.0 istatistik paket programının Satır Seç (Select Cases) fonksiyonundan yararlanarak toplam deneklerin yaklaşık %67’si rastgele seçilmiştir (200 denek).

Gerçekleştirilen bu işlemler ile uygun örnekleme (convenience sampling) yönteminin limitasyonları azaltılmaya ve genellenebilirlik arttırılmaya çalışılmıştır.

Geçerliğe ilişkin başka bir sorun da içerik geçerliğidir (content validity). Giriş bölümünde de bahsi geçtiği üzere suç korkusu çalışmalarında ölçüme ilişkin en büyük sorunlardan biri suç mağduriyeti korkusu ve algılanan suç mağduriyeti riskinin birbirleri yerine kullanılan ölçütler olmasıdır. Bu çalışmada algılanan suç mağduriyeti riskinin korku hissinden ziyade algısal bir durumu ölçtüğüne inanıldığından içerik geçerliğini test etmeye üzere şahsa ve mala karşı suç mağduriyeti korkusu ve algılanan şahsa ve mala karşı suç mağduriyeti riski arasında çapraz korelasyon analizleri gerçekleştirilmiştir. İlgili ölçütler arasındaki ilişkinin birbirleri yerine kullanılabilir kadar yüksek olmadığı gösterilerek içerik geçerliği arttırılmıştır.

Benzer bir şekilde geçerliği ve güvenilirliği arttırmak üzere geçmişte kullanılan tek ölçütlerden vazgeçilerek çoklu bir suç mağduriyeti korku ölçütü oluşturulmuş ve bu ölçütlere alınan yanıtlar bir skala üzerinden değerlendirilmiştir.

Gereç ve yöntem bölümünde de bahsi geçtiği üzere Türkiye Birleşmiş Milletler Bölgearası Suç ve Adalet Çalışmaları Enstitüsü (UNICRI) tarafından gerçekleştirilen Uluslararası Suç Mağduru Araştırması'na (ICVS) 2005 yılında katılmıştır. Dolayısıyla Türkiye'de suç korkusuna ilişkin çalışmalar yalnızca 5 yıllık bir geçmiş kapsamaktadır. Bu çalışmada bahsi geçtiği üzere belirli sayıda kontrol değişkenine yer verilmesine rağmen suç mağduriyeti korkusu nesnel eve hırsız girme riski ve geçmiş mağduriyet deneyimi arasındaki ilişki ve bireylerin kendilerini kamuya açık alanlarda ne kadar güvende hissettikleri üzerinden değerlendirilmiştir. Dolayısıyla bu tez çalışması mala ve şahsa karşı suçlarda gittiği ayırım ve çalışmaya eklediği çok sayıda kontrol değişkeni için gelecekte gerçekleştirilecek yerel çalışmalar için anlamlı bir örnek teşkil etmektedir.

Suç korkusu üzerinde Batı ülkelerinde son 40 yıl içerisinde gerçekleştirilen çalışmalar sonucu uygulanan politikaların genel olarak mağduriyet deneyimi (doğrudan ve dolaylı) ve fiziksel ve sosyal çevreye ilişkin algı ve hislere odaklanıldığı düşünüldüğünde; bu tez çalışması suç mağduriyeti korkusunun şahsa ve mala karşı suçlar söz konusu olduğunda farklı değişkenlere bağlı olarak değiştiğini göstererek, ilerideki çalışmaların daha da ayrıntılı olarak her bir suç tipine özel olarak gerçekleştirilmesine öncülük edebilecek niteliktedir.

Dolayısıyla suç mağduriyeti korkusu politikası temellerinin yeni atıldığı toplumumuzda bu politikalar yalnızca önceden uygulandığı bilinen:

- Toplum destekli programlara,
- Savunulabilir alan stratejilerine (74) ve
- Polis görünürlüğünün arttırılmasına

gözü kapalı bir şekilde adanmadan, değişik koşullara hassasiyet gösterebilen daha esnek bir yapıya sahip olabilecektir.

6. Özetler

ÖZET

Suç korkusuna ilişkin ilk çalışmalar sosyodemografik değişkenler üzerine yoğunlaşmıştır. Bu çalışmalar sonucunda en stabil şekilde karşılaşılan sonuç erkeklerin kadınlardan ve yaşlıların gençlerden daha yüksek suç korkusu göstermesi olmuştur. Literatür genelinde kadınlarda ve yaşlılarda mağduriyet riski ve suç korkusu arasındaki bu ters ilişki “korku-mağduriyet” paradoksu olarak adlandırılmaktadır. Ancak bu konuda gerçekleştirilen bir dizi çalışma korku-mağduriyet paradoksunun istatistiksel açıklama gücünün sorgulanması gerektiğini ortaya koymuştur. Bu tezin temel amacı suç korkusunun; mala ve şahsa karşı suçlar göz önünde bulundurulduğunda yaşlıların ve kadınların günlük hayatlarında literatürde resmedildiğinden daha az ciddi bir sorun olduğunu göstermektir. Tez çalışmasında kullanılan anket formu İstanbul Kadıköy ilçesinde yüz yüze görüşülen 18–90 yaş aralığındaki 200 kişi ile tamamlanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde çoklu regresyon analizinden faydalanılmıştır. Mala karşı suç mağduriyeti regresyon modelinde cinsiyet ya da yaş tahmin değişkenleri modele istatistiksel olarak anlamlı tahmin değişkenleri olarak dâhil olmazken mala karşı suç mağduriyeti riski istatistiksel olarak anlamlı bir tahmin değişkeni olmuştur. Hipotezlerden bağımsız olarak bireysel güven, medeni olmayan davranışlar, bekârlık, aile ile yaşama, yalnız yaşama, ev sahibi olma ve mala karşı geçmiş mağduriyet deneyimine sahip olma değişkenleri mala karşı suç mağduriyeti korkusunu tahmin etmekte istatistiksel olarak anlamlı değişkenler olmuştur. Şahsa karşı suç mağduriyeti regresyon modelinde yaş tahmin değişkeni modele istatistiksel olarak anlamlı bir tahmin değişkeni olarak dâhil olmazken şahsa karşı suç mağduriyeti riski ve cinsiyet anlamlı tahmin değişkenleri olmuştur. Hipotezlerden bağımsız olarak bireysel güven, medeni olmayan davranışlar, ev sahibi olma, toplumsal memnuniyet, işsiz olma, emekli olma ve ev hanımı olma değişkenleri şahsa karşı suç mağduriyeti korkusunu tahmin etmekte istatistiksel olarak anlamlı değişkenler olmuştur.

ABSTRACT

The preliminary studies on fear of crime mainly address the socio-demographic variables. These variables are generally utilized to explain the vulnerability of individuals. The most stable result from these studies is the “fear-victimization” paradox which can be simply explained as the heightened levels of fear of crime among the women and elderly. However the "fear-victimization” paradox may be misleading in the presence of some other predictor variables and with the distinction between crimes as “crimes against persons” and “property crimes”. The objective of this study is to illustrate that when a distinction is made between property crimes and crimes against persons, fear of crime is less of a problem in real lives of women and elderly. The survey utilized in this study was completed with 200 participants living in Istanbul Kadikoy, aged 18-90. In data analysis multiple regression analysis was conducted. In the regression model for crimes against property, age and gender were not statistically significant predictor variables and perceived risk of crime against property was a significant predictor variable, as expected. Self-confidence, incivilities, being single, living with family, living alone, being a landlord and previous property crime victimization experience made significant contributions to the statistical model. In the regression model for crimes against persons age has not been a significant predictor variable. As expected being woman and the perceiving risk about crimes against persons have been significant predictor variables. Self confidence, incivilities landownership, satisfaction about the environment, being unemployed, retired or housewife have significantly contributed to the statistical model.

7. Kaynaklar

1. ACIERNO, R., Rheingold, A., A., Resnick, H., S., Kilpatrick, D., G. (2004). Predictors of Fera of Crime in Older Adults. *Anxiety Disorders*. **18**:385-396.
2. ADAMS, J. (1995). *Risk*. p.69. UCL Press, London.
3. ADAMS, R., E., Serpe, R., T. (2000). Social Integration, Fear of Crime, and Life Satisfaction. *Sociological Perspectives*. **43**:605-629.
4. ADU-MIREKU, S. (2002). Fear of Crime Among Residents of Three Communities in Accra, Ghana. *International Journal of Comparative Sociology*. **43**:153-168.
5. AGNEW (1985). Neutralising the Impact of Crime. *Criminal Justice and Behavior*.**12**:221-239
6. ALVAZZI del FRATE, A., Patrignani, A. (1995). *Women's Victimization in Developing Countries*. UNCRI Issues&Reports No.5, Rome.
7. ARNOLD, H. (1991). Fear of Crime and Its Relationship to Directly and Indirectly Experienced Victimization: A Binational Comparison of Models. *Developments in Crime and Crime Control Research: German Studies on Victims, Offenders and the Public* (K.Sessar and H-J.Kerner eds.). p.118. Springer-Verlag, New York.
8. BABA, Y., Austin, D.M. (1989). Neighborhood Environmental Satisfaction, Victimization, and Social Participation as Determinants of Perceived Neighborhood Safety. *Environment and Behavior*. **21**: 763-780.
9. BELYEA, M.J., Zingraff, M., T. (1988). Fear of Crime and Residential Location. *Rural Sociology*. **53**:473-486.
10. BENNETT, T. (1990). *Tackling Fear of Crime*. p.22. Home Office Research Bulletin.
11. BIDERMAN, A., D., Johnson, L., A., McIntyre, J., Weir, A., W. (1967). Report on a Pilot Study in the District of Columbia on Victimization and Attitudes toward Law Enforcement, *President's Commission on Law Enforcement and Administration of Justice, Field Surveys I*. US Government Printing Office, Washington, DC.
12. BOGGS, S., L. (1971). Formal and Informal Crime Control: An Exploratory Study of Urban, Suburban, and Rural Orientations. *Sociological Quarterly*. **12**:319-327.
13. BRAUNGART, M., M., Braungart R., G., Hoyer W., J. (1980). Age, Sex, and Social Factors in Fear of Crime. *Sociological Focus* **13**: 55-66.
14. CLARKE, A., H., Lewis, M. (1982). Fear of Crime among the Elderly. *British Journal of Criminology*. **22**:49-62.
15. CLEMENTE, F., Kleiman, M., D. (1976). Fear of Crime among the Aged. *The Gerontologist*, **16**: 207–210.

16. CLEMENTE, F., Kleiman, M., D. (1977). Fear of Crime in the United States: A Multivariate Analysis. *Social Forces*. **56**:519-531.
17. DOOB, A.,N., Macdonald, G.E. (1979). Television viewing and fear of victimization: Is the relationship causal? *Journal of Personality and Social Psychology*. **37**:170-179.
18. DUBOW, F., McCabe, E., Kaplan, G. (1979). *Reactions to Crime: A Critical Review of the Literature*. p.1-3. National Institute of Law Enforcement and Criminal Justice; U.S. Government Printing Office, Washington D.C.
19. ERSKINE, H. (1974). The Polls: Fear of Violence and Crime. *Public Opinion Quarterly* **38**:131-145.
20. EVE, R., A., Eve, S., B. (1984). The Effects of Powerlessness, Fear of Social Change, and Social Integration on Fear of Crime. *Victimology*, **9**:290-295.
21. FATTAH, E., A., Sacco, V., F. (1989). *Crime and Victimization of the Elderly*. p.207. Springer-Verlag, New York.
22. FERRARO, K., F. (1995). *Fear of Crime: Interpreting Victimization Risk*. p.22. State University of New York Press, Albany.
23. FERRARO, K., F. (1996). Women's Fear of Victimization: Shadow of Sexual Assault?. *Social Forces*. **75**:667-690.
24. FERRARO, K., F., LaGrange, R., L. (1987). The Measurement of Fear of Crime. *Sociological Inquiry*. **57**:70-101.
25. FERRARO, K., F., LaGrange, R., L. (1988). Are Older People Afraid of Crime. *Journal of Aging Studies*. **2**:277-288.
26. FERRARO, K., F., LaGrange, R., L. (1992). Are Older People Most Afraid of Crime? Reconsidering Age Differences in Fear of Victimization. *Journal of Gerontology: Social Sciences*. **47**:233-244.
27. FISHER, B., Sloan, J., J III. (2003). Unrevealing the Fear of Sexual Victimization Among College Women: Is the Shadow of Sexual Hypothesis Supported?. *Justice Quarterly*. **20**:633-659.
28. FURSTENBERG, F., F. (1971). Public Reactions to Crime in the Streets. *American Scholar*. **40**:601-610.
29. GAROFALO, J., Laub, J. (1978). The Fear of Crime: Broadening Our Perspective. *Victimology*. **3**:242-253.
30. GAROFALO, J. (1979). Victimization and the Fear of Crime. *Journal of Research in Crime and Delinquency*. **16**:80-97.

31. GAROFALO, J. (1981). The Fear of Crime: Causes and Consequences. *Journal of Criminal Law and Criminology*. **82**:839-57.
32. GERBNER, G., Gross, L., Morgan, M., Signorielli, N. (1979). The Demonstration of Power: Violence Profile No. 10. *Journal of Communication*. **26**:172-199.
33. GERBNER, G., Gross, L., Morgan, M., Signorielli, N. (1980). The Mainstreaming of American Violence Profile No. 11. *Journal of Communication*. **30**:10-27.
34. GILCHRIST, E., Bannister, J., Ditton, J., Farrall, S. (1998). Women and Fear of Crime: Challenging the Accepted Stereotype. *British Journal of Criminology*. **38**:283-298.
35. GOLDSMITH, J., Tomas, N. (1974). Crimes Against the Elderly: A Continuing National Crisis." *Aging*. **236**:10-14.
36. GOODEY, J. (1997). Boys Don't Cry: Masculinities, Fear of Crime and Fearlessness. *British Journal of Criminology*. **37**:401-418.
37. GORDON, M.,T., Heath, L. (1981). The News Business, crime and fear. Reactions to Crime (D.A.Lewis ed.). Sage, London.
38. GORDON, M., T., Riger, S. (1978). The Fear of Rape Project. *Victimology*. **3**:346-347.
39. HALE, C. (1996). Fear of Crime: A Review of Literature. *International Review of Victimology*. **4**:79-150.
40. HARTNAGEL, T. (1979). The Perception and Fear of Crime: Implications for Neighborhood Cohesion, Social Activity and Community Affect. *Social Forces*. **58**:176-93.
41. HAYNIE, D., L. (1998). The Gender Gap in Fear of Crime, 1973-1994: A Methodological Approach. *Criminal Justice Review*. **23**:29-50.
42. HEATH, L. (1984). Impact of Newspaper Crime Reports on Fear of Crime: Multimethodological investigation. *Journal of Personality and Social Psychology*. **47**: 263-276.
43. HEATH, L., Petraitis, J (1987). Television Viewing and Fear of Crime: Where is the Mean World? *Basic and Applied Social Psychology*. **8**:97-123.
44. HUNTER, A. (1978). Symbols of Incivilities: Social Disorder and Fear of Crime in Urban Neighborhoods. Paper presented to the Annual Meeting of the American Criminological Society, Dallas.
45. JACKSON, J. (2004). Experience and Expression: Social and Cultural Significance in the Fear of Crime. *British Journal of Criminology*. **44**:946-966.
46. JACKSON, J. (2006). Introducing Fear of Crime to Risk Research. *Risk Analysis*. **26**:253-264.

47. JAEHNIG, W., B., Weaver, D., H., Fico, F. (1981). Reporting Crime and Fear of Crime in Three Communities. *Journal of Communication*. **31**:88-96.
48. JAYCOX, V. (1978). The Elderly's Fear of Crime: Rational or Irrational. *Victimology*. **3**:329-334.
49. JEFFORDS, C., R. (1983), The Situational Relationship Between Age and Fear of Crime. *International Journal of Aging and Human Development*. **17**:103-111.
50. JOSEPH, J. (1997). Fear of Crime Among Black Elderly. *Journal of Black Studies*. **27**: 698-717.
51. KENNEDY, L., W., & Silverman, R., A. (1985). Significant Others and Fear of Crime among the Elderly. *International Journal on Aging and Human Development*. **20**:241–256.
52. KILLIAS, M. (1990). Vulnerability: Towards a Better Understanding of a Key Variable in the Genesis of Fear of Crime. *Violence and Victims*. **5**:97-108.
53. KILLIAS, M., Clerici, C. (2000). Different Measures of Vulnerability in Their Relation to Different Dimensions of Fear and Crime. *British Journal of Criminology*. **40**:437-450.
54. LaGRANGE, R., L., Ferraro, K., F. (1987).The Elderly's Fear of Crime: a Critical Examination of the Research. *Research on Aging*. **9**:372-391.
55. LaGRANGE, R., L., Ferraro, K., F. (1989).Assessing Age and Gender Differences in Perceived Risk and Fear of Crime. *Criminology*. **27**:697-719.
56. LaGRANGE, R., L., Ferraro, K., F, Supanic, M. (1992). Perceived Risk and Fear of Crime: Role of Social and Physical Incivilities. *Journal of Research in Crime and Delinquency*. **29**: 311-334.
57. LAWTON, M., P., Kleban, M. (1971). The Aged Resident of the Inner City. *Gerontologist*. **11**:277-283.
58. LAWTON, M.P., Nahemow, L., Yaffe, S., Feldman, S. (1976). "Psychological aspects of crime and fear of crime." pp. 21-29 in J. Goldsmith and S. Goldsmith, eds., *Crime and the Elderly: Challenge and Response*. Lexington, Mass.: Heath.
59. LAWTON, M., P., Yaffe, S. (1980). Victimization and Fear of Crime in Elderly Public Housing Tenants. *Journal of Gerontology*. **35**: 768-779.
60. LEE, G., R. (1982). Residential Location and Fear of Crime among the Elderly. *Rural Sociology*. **47**:655-669.
61. LEE, M. (1999). The Fear of Crime and Self-Governance: Towards a Genealogy. *Australian and New Zealand Journal of Criminology*. **32**:227-246.
62. LEE, M. (2001). The Genesis of "Fear of Crime". *Theoretical Criminology*. **5**:467-485.

63. LEWIS, D. A., Maxfield, M. G. (1980). Fear in the Neighbourhoods: An Investigation of the Impact of Crime. *Journal of Research in Crime and Delinquency*. **17**:160–189.
64. LEWIS, D., A., Salem, G. (1986). *Fear of Crime: Incivility and the Production of a Social Problem*. p.130. Transaction, NJ.
65. LIANG, J., Sengstock, M.P. (1981). The Risk of Personal Victimization among the Aged. *Journal of Gerontology* **36**:463-71.
66. LINDQUIST, J., H., Duke, J., M. (1982). The Elderly Victim at Risk: Explaining the Fear-Victimization Paradox. *Criminology*. **20**: 115-126.
67. LISKA, A., E., Lawrance, J., Sanchirico, A. (1982). Fear of Crime as a Social Fact. *Social Forces*. **60**: 760-770.
68. LISKA, A., E. ; Baccaglini, W. (1990). Feeling Safe by Comparison: Crime in the Newspapers. *Social Problems*. **37**:360-374.
69. LISKA, A., E., Sanchirico, A., Reed, M., D. (1988). Fear of Crime and Constrained Behavior: Specifying and Estimating a Reciprocal Effects Model. *Social Forces*. **66**:827-837.
70. LOEWENSTEIN, G., F., Weber, E., U., Hsee, C., K., Welch, E., S. (2001). Risk as Feelings. *Psychological Bulletin*. **127**:267-286.
71. MIETHE, T., D. (1995). Fear and Withdrawal From Urban Life. *Annals of American Academy of Political Social Science*. **539**:14-27.
72. MIETHE, T., Lee, G., R. (1984). Fear of Crime among Older People: A Reassessment of the Predictive Power of Crime Related Factors. *Sociological Quarterly*. **25**:397-415.
73. MOELLER, G., L. (1989). Fear of Criminal Victimization: the Effect of Neighborhood Racial Composition. *Sociological Inquiry*. **59**:208–221.
74. NEWMAN, O. (1972). *Defensible Space*. MacMillan: New York.
75. O'KEEFE, G.J., Reid-Nash, K. (1987). Crime News and Real World Blues. *Communication Research*, **14**:147-163.
76. ORTEGA, S., L., Myles, J., L. (1987). Race and Gender Effects on The Fear of Crime: an Interactive Model with Age. *Criminology*. **25**:133–152.
77. PEARSON, G. (1983). *Hooligan : A History of Respectable Fears*. 1st American edition. Schocken Books, New York.
78. PERKINS, D., D., Taylor, R., B. (1996). Ecological Assesments of Community Disorder: Their Relationship to Fear of Crime and Theoretical Implications. *American Journal of Community Psychology*. **24**:63-107.
79. RADER, N., E. (2004). The Threat of Victimization: A Theoretical Reconceptualization of Fear of Crime. *Sociological Spectrum*. **24**:689-704.

80. RADER, N., E., May, D., C., Goodrum, S. (2007). An Empirical Assessment of the "Threat of Victimization:" Considering Fear of Crime, Perceived Risk, Avoidance, and Defensive Behaviors. *Sociological Spectrum*. **27**:475-505.
81. RIGER, S., LeBailly, R., K., Gordon, M., T. (1981). Community Ties and Urbanities' Fear of Crime: An Ecological Investigation. *American Journal of Community Psychology*. **9**:653-665.
82. RIFAI, M.A. 1976. *Older Americans Crime Prevention Research*. Preliminary report No. 5 to the Select Committee on Aging, U.S. House of Representatives. U.S. Government Printing Office, Washington, D.C.
83. ROHE, W., M., Burby, R.J. (1988). Fear of Crime in Public Housing. *Environment and Behavior*. **20**: 700-720.
84. ROSS, C., E. (1993). Fear of Victimization and Health. *Journal of Quantitative Criminology*. **9**:159-175.
85. ROTTENSTREICH, Y., Hsee, C., K. (2001). Money, Kisses, and Electric Shocks: On the Affective Psychology of Risk. *Psychological Science*. **12**:185-190.
86. SACCO, V., F. (1990). Gender, Fear and Victimization: A Preliminary Application of Power-Control Theory. *Sociological Spectrum*. **1**:485-506.
87. SACCO, V.F. (1993). Social Support and the Fear of Crime. *Canadian Journal of Criminology*. **35**:187-196.
88. SCHOOLER, C. (1970). The Effect of Environment on Morale. *Gerontologist*. **10**: 194-198.
89. SHOTLAND, R., L. (1979). Fear of Crime in Residential Communities. *Criminology*. **17**:34-45.
90. SKOGAN, W., G. (1986). "Fear of Crime and Neighborhood Change". pp.203-229. *Communities and Crime*. The University of Chicago Press, Chicago.
91. SKOGAN, W., G. (1990). *Disorder and Community Decline: Crime and the Spiral of Decay in American Cities*. Free Press, New York.
92. SKOGAN, W., G., Maxfield, M., G. (1981). *Coping with Crime: Individual and Neighborhood Reactions*.p.162-170. Sage Publications, Beverly Hills.
93. SMITH, S.J. (1986). *Crime, Space and Society*. pp.120-132. Cambridge University Press, Cambridge.
94. SMITH, L.N., Hill, G., D. (1991). Victimization and Fear of Crime. *Criminal Justice and Behavior*. **18**:217-239.

95. SMITH, W., R., Torstensson, M. (1997). Gender Differences in Risk Perception and Neutralizing Fear of Crime. *British Journal of Criminology*. **37**:608-634.
96. SPARKS, R (1982). *Television and the Drama of Crime: Moral Tales and the Place of Crime in Public Life*. Open University Press, Buckingham.
97. STAFFORD, M., C., Galle, O., R. (1984). Victimization Rates, Exposure to Risk and Fear of Crime. *Criminology*. **22**: 173-185.
98. STANKO, E. (1995). Women, Crime, and Fear. *Annals of the American Academy of Political and Social Science*. 539: 46-58.
99. TAYLOR, R., B., Hale, M. (1986). Testing Alternative Models of Fear of Crime. *The Journal of Criminal Law and Criminology*. **77**: 151-189.
100. THOMPSON, C., Y., Bankston, W., B., St.Pierre, R., L. (1989). Parity and Disparity among Three Measures of Fear of Crime: A Research Note. *Deviant Behavior*. **13**: 373-389.
101. TYLER, T.R. (1980). Impact of Directly and Indirectly Experienced Events: the Origin of Crime Related Judgements and Behaviors. *Journal of Personality and Social Psychology*. **39**:13-28.
102. U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE. (1977). *Public Opinion About Crime: The Attitude of Victims and Non-Victims in Selected Cities*. U.S. Government Printing Office, Washington, D .C.
103. van der WURFF, A., Stringer, P. (1986). Measuring fear of crime in residential environments. In D. Canter et al., *Environmental Social Psychology*. pp. 135–148. Kluwer, Dordrecht.
104. van KESTEREN, J., Mayhew, P., Nieuwbeetra, P. (2000). *Criminal Victimization in 17 Industrialized Countries*. NSCR Report 187.
105. VILLARREAL, A., Silva, B., F., A. (2006). Social Cohesion, Criminal Victimization and Perceived Risk of Crime in Brazilian Neighborhoods. *Social Forces*. **84**: 1725-1752.
106. WARR, M. (1984). Fear of Victimization: Why are Women and Elderly More Afraid? *Social Science Quarterly*. **65**:681-702.
107. WARR, M. (1985). Fear of Rape among Urban Women. *Social Problems*. **32**:238-250.
108. WARR, M. (1987). Fear of Victimization and Sensitivity to Risk. *Journal of Quantitative Criminology*. **3**:29-46.
109. WARR, M., Stafford, M. (1983). Fear of Victimization: A Look at the Proximate Causes. *Social Forces*. **61**:1033-1043.
110. WARR, M. (1994). "Public Perceptions and Reactions to Violent Offending and Victimization." pp. 1-66. *Consequences and Control*. Vol 4 of Understanding and Preventing Violence. National Academy Press.

111. WARR, M., Ellison, C., G. (2000). Rethinking Social Reactions to Crime: Personal and Altruistic Fear in Family Households. *The American Journal of Sociology*. **106**: 551-578.
112. WILCOX ROUNTREE, P., Land, K., C. (1996). Perceived Risk versus Fear of Crime: Empirical Evidence of Conceptually Distinct Reactions in Survey Data. *Social Forces*. **74**:1353-1376.
113. WILSON, J. Q. (1968). *Varieties of Police Behavior*. p.457. Harvard University Pres, Cambridge, MA.
114. WILSON, J. Q., Kelling, G. L. (1982). Broken Windows: the Police and Neighborhood Safety. *Atlantic Monthly*, March, 29–38.
115. WILLIAMS, P., Dickinson, J. (1993). Fear of Crime: Read All About It? The Relationship Between Newspaper Crime Reporting and Fear of Crime. *British Journal of Criminology*. **35**: 33-56.
116. WINKEL, F., W., Vrij, A. (1990). Testing a Theory of Psychological Incapacitation of the ‘Stressor’ Based on Downward Comparison Processes. *International Review of Victimology*. 1:251-265.
117. WYANT, B., R. (2008). Multilevel Impacts of Perceived Incivilities and Perceptions of Crime Risk on Fear of Crime: Isolating Endogenous Impacts. *Journal of Research in Crime and Delinquency*. **45**:39-64.
118. YIN, P. (1980). Fear of Crime among the Elderly: Some Issues and Suggestions. *Social Problems*. **27**:492-504.
119. YIN, P. (1982). Fear of Crime as a Problem for the Elderly. *Social Problems*. **30**:240-245.
120. YIN, P. (1985). *Victimization of the Elderly*. Charles C.Thomas, Illinois.
121. ZVEKIC, U., Alvazzi del Frate, A. (1995). *Criminal Victimization in the Developing World*. UNCRI Publication No.55, Rome.
122. http://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/pages/activity_full.asp?lid=tr&id=72
123. <http://rechten.uvt.nl/icvs/news.htm>
124. http://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/pages/activity_full.asp?lid=tr&id=72
125. http://rechten.uvt.nl/icvs/pdffiles/ICVS2004_05.pdf
126. http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.do?tb_id=39&ust_id=11
127. http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.do?tb_id=39&ust_id=11

8. Ekler

Suç Mağduriyeti Korkusu ve Algılanan Suç Mağduriyeti Riski Ölçeği

	Korkmuyorum	Biraz korkuyorum	Çok korkuyorum
1.Sokakta saldırıya uğrayıp soyulmaktan ne kadar korkuyorsunuz?			
2.Arabanızın çalınmasından ne kadar korkuyorsunuz?			
3.Evde değilken evinizin soyulmasından ne kadar korkuyorsunuz?			
4.Evdeyken evinizin soyulmasından ne kadar korkuyorsunuz?			
5.Tecavüze ya da cinsel tacize uğramaktan ne kadar korkuyorsunuz?			
6.Dolandırılmaktan ne kadar korkuyorsunuz?			
7.Silahlı biri tarafından saldırıya uğramaktan ne kadar korkuyorsunuz?			
6.Dolandırılmaktan ne kadar korkuyorsunuz?			
7.Silahlı biri tarafından saldırıya uğramaktan ne kadar korkuyorsunuz?			
8.Sokakta yanınıza bir dilencinin yaklaşmasından ne kadar korkuyorsunuz?			
9.Cinayete kurban gitmekten ne kadar korkuyorsunuz?			
10.Evinizin gençler tarafından yağmalanmasından ne kadar korkuyorsunuz?			
11.Geceleyin mahallenizde yalnız başına dolaşırken ne kadar güvende hissediyorsunuz ya da ne kadar güvende hissederdiniz?			
	Hiç yok	Küçük bir olasılık	Büyük bir olasılık
12.Sizce mala karşı bir suça (evinizin soyulması, gasp vb.) mağdur olma olasılığınız nedir?			
13.Sizce şahsa karşı bir suça (dövülmek ya da tecavüz vb.) mağdur olma olasılığınız nedir?			

Suç Mağduriyeti Korkusu ve Algılanan Suç Mağduriyeti Riski Ölçeği

	Kesinlikle katılmıyorum	Biraz katılıyorum	Ne katılıyorum ne katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
14.Yaşadığım bölgede uyuşturucu kullanımı yaygın.					
15.Yaşadığım bölgede mala saldırı yaygın.					
16.Yaşadığım bölgede duvar yazısı yaygın.					
17.Yaşadığım bölgede başıboş insan sayısı çok.					
18.Medya gerçekleşen suç sayısını doğru şekilde yansıtıyor.					
19.Medya bazı suç tiplerini olduğundan fazla gösteriyor.					
20.Şu anki çevremde yaşamaktan memnunum.					
21.Toplum ve sosyal hayatın genel olarak kötüye gittiğini düşünüyorum.					
22.Acil bir durumda komşularımın bana yardım edeceğine inanıyorum.					
23.Polis suçluları yakalamakta etkili olduğunu düşünüyorum.					
24.Yaşadığım çevrede polis sıklıkla devriye geziyor.					
25.Silahlı bir saldırıya karşı kendimi fiziksel olarak koruyabileceğime inanıyorum.					
26.Silahsız bir saldırıya karşı kendimi fiziksel olarak koruyabileceğime inanıyorum.					
27. Maddi zarara uğradığım bir suça mağdur olmam durumunda, bu maddi kaybı en kısa sürede telafi edebileceğime inanıyorum.					

9. Özgeçmiş

İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, Sosyal Bilimler Anadalı Yüksek Lisans Programı, (2006- ...), TÜRKİYE

Rutgers, The State University of New Jersey, School of Criminal Justice, Ph.D, (2008-...), A.B.D.

B.A. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi – Sosyoloji Bölümü (2000-2004), TÜRKİYE

Psikoloji Sertifikası. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü (2002-2004), TÜRKİYE

Lise. Hüseyin Avni Sözen Anadolu Lisesi, (1993-2000), TÜRKİYE